Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 225

Ljubljana, sreda 30. septembra 1931

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25·— Din, za inozemstvo 40·— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoč. 2582)
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Pred odločitvijo v Angliji

Dva mogočna strankarska bloka — Odločitev o razpustu angleškega parlamenta bo padla jutri

London, 29. septembra f. Vsa angleška javnost se mrzlično pripravlja na volitve. Liberalna stranka se je sicer dolgo časa upirala konservativnim načrtom, ko pa je v njej nastal razkol in je 30 poslancev izmed 58 Macdonaldu obljubilo, da ga bodo podpirali pri vseh odločitvah, ki jih je smatral kot potrebne za blagor naroda, je padla odločitev tudi pri njih. »Angleško nacionalno stranko«, ki se bo sedaj predstavila volilcem z nosilcem liste Macdonaldom na čelu ter širokim programom finančne in gospodarske obnove, bo tvorila torej celokupna konservativna stranka, dobra polovica liberalnih poslancev, takozvanih nacionalnih liberalcev in pa del laburistov, nazvanih nacijonalni laburisti. Vlada se bavi sedaj z vprašanjem, kako bi skrajšala 18 dnevni rok, ki mora po statutih preteči med razpustom parlamenta in dnevom volitev.

Ker je zakonodajni program, za katerega je bil sklican parlament k izrednemu zasedanju 8. septembra, izčrpan, bo parlament najbrže že jutri razpuščen. Vsi poslanci se pripravljajo na volitve ter bodo v prvih dneh prihodnjega meseca odšli vsak v svoje volilno okrožje na volilno agitacijo. Odpor liberalcev proti vladi narodne koalicije je močno popustil odkar se je večina članov izrekla za Macdonaldovo politiko. Položaj je še čvrstejši, odkar se je izvedelo, da bi John Simon takoj zamenjal Herberta Samuela in sir Mac Leana v vladi, ki se z razvojem dogodkov nista popolnoma strinjala, zlasti ne z namerami konservativcev da se uvedejo zaščitne carine. John Simon, znani mednarodni jurist in predsednik anketne komisije, ki je dve leti sestavljala poročilo o ustavni reformi v Indiji, je tudi v skupini nacionalnih liberalcev in vnet protekcionist. Vendar sta oba liberalna ministra, ki se nahajata v vladi na prigovarjanje lorda Readinga slednjič, čeprav nerada, vendarle pristala na to, da vlada išče pri narodu legitimacijo za svoje delovanje.

Raznesla se je pa vest, da misli Lloyd George stopiti iz rezerve ter se zagnati na teatralen način v volilno borbo. Skupno z lordom Greyem pripravlja manifest, v katerem napada konservativce, da izrabljajo sedanjo težavno narodno krizo za izvedbo svojih fiskalnih načrtov. Tako bosta ob prihodnjih volitvah nastopila dva mogočna strankarska bloka. Vladni ali nacionalni blok, ki ga tvorita desnica in centrum pod vodstvom Macdonalda, ter opozicionalni blok, ki ga tvori levica okoli Lloyd Georgea. Ne ve se pa še z gotovostjo, ali bo liberalni leader pristal na to, da stopi odkrito na čelo delavske stranke, čeprav ga angleški socialisti rote, naj prevzame vodstvo njihove stranke, ki je v zadnji politični krizi izgubila skoraj vse svoje voditelje.

Program, s katerim misli delavska stranka stopiti pred volilce, ni tako širok kakor program narodne obnove, s katerim pojde nacionalna stranka v volilno borbo. Zahteve delavske stranke so:

Kontrola nad bankami potom posebnega odbora, ki bi bil vladi odgovoren, kontrola uvoza in izvoza z zaščito interesov delavca in konsumenta, vrnitev brezposelnih podpor na prejšnjo višino, nacionalizacija premogovnikov in načrtov za reorganizacijo vseh glavnih industrij Anglije. Slednjič naj bi se delavska stranka izrekla tudi proti revalorizaciji funta na prejšnji višini. O tem pa naj bi sklepal plenum delavske stranke na konferenci v Scarboroughu in naj bi se potem tudi ta zahteva sprejela v strankin volilni program.

London, 29. sept. č. Včeraj se je vršila tri in pol ure trajajoča seja angleške vlade, na kateri so razpravljali o razpisu novih volitev. Do konkretnih sklepov ni prišlo, ker v vladi sami o tem še ni dosežen sporazum. Zatrjujejo celo, da lahko pride v tem vprašanju do razcepa ne le v vladi sami, marveč tudi v posameznih strankah. Zaenkrat obstoja še popolna negotovost in vse pričakuje z največjo napetostjo, kako se bo odločil Macdonald. Sir Samuel je izročil vladi zaupno spomenico, ki vsebuje predloge liberalne stranke za rešitev krize. V prvi vrsti predlagajo liberalci strogo omejitev uvoza.

London, 29. septembra. AA. Davi je prispela iz Dalmoralskega gradu v buckinghamsko palačo kraljevska dvojica. Spremljala sta jo gloucesterski vojvoda in princ Jurij. V Eustonu jo je pozdravil walески princ. Kralj je popoldne sprejel ministrskega predsednika Macdonalda v avdijenci, ki ga je informiral o sedanjem političnem položaju.

Nato je ministrski predsednik predsedoval seji ministrskega sveta. Odločitev o volitvah bo padla šele jutri, ko bo Macdonald obvestil voditelje opozicije, kdaj namerava vlada zaključiti parlamentarno zasedanje.

Poročajo, da je Macdonald mnenja, da naj sedanje probleme reši vlada, v kateri bi bile zastopane vse tri politične stranke v državi. Ker je položaj še nejasen in se nekaj časa najbrže ne bo razčistil se ministrski predsednik noče vezati na nobeno določeno formulo ali naj bo trgovina še nadalje svobodna ali pa naj se uvedejo carine. Macdonald bi raje pustil vladi popolno svobodo, da se posluži sredstev, ki bi najbolj koristila narodu.

Kakor trdijo nekateri listi, je Macdonald pripravljen iti na volitve, če se bo izkazalo, da je to neobhodno potrebno.

Odmev angleških valutnih sprememb po svetu

Poživljenje gospodarstva na Angleškem — Ukinitev zlatega standarda tudi drugod — Finančne težkoče bank po vsem svetu

London, 29. septembra, d. Dočim so se Angleži, ki so se mudili na kontinentu, zaradi padca funta vrnili v množicah v Anglijo, je postala Anglija, zlasti pa London, ki ga v tem letnem času običajno obiskuje le malo inozemcev, nenadoma cilj potovanj inozemcev iz držav z dobro valuto, ki hočejo zaslužiti pri angleški inflaciji. Poleg potnikov za zabavo je prišlo te dni zlasti iz Pariza veliko število trgovcev in drugih poslovnih ljudi, da bi proučili finančni položaj ter na novo uredili svoje poslovne zveze. Vsi vlaki, ki prihajajo s kontinenta in vsi londonski hoteli so prenapolnjeni, dočim je odtok na kontinent znatno popustil.

London, 29. septembra, č. V zvezi z nižjim tečajem funta je opažati poživljenje tekstilne industrije. Deset predilnic, ki so bile že več let zaprte, je obnovilo svoje obratovanje ter je bilo na novo zaposlenih nad 10.000 tekstilnih delavcev. Tudi v jeklени industriji se čutijo ugodne posledice razvrednotenja funta in tudi v tej panogi je bilo na novo zaposlenih nad 1000 delavcev.

London. 29. septembra AA. Na inozemskih borzah se je funt nadalje popravil. Na londonski borzi so bili državni papirji čvrsti. Prometa pa ni bilo, ker ni še rešeno vprašanje parlamentarnih volitev.

Dublin, 29. septembra. AA. Irska narodna banka je zvišala eskontno mero s $5^1/_2$ na $6^1/_2$ %.

Pariz, 29. sept. č. Zaradi izgub vsled padca angleškega funta, je morala banka Capus v Reimsu zapreti blagajne in ustaviti plačila. Banka je bila že spomladi v težkočah. Tudi več drugih manjših bank je ustavilo plačila.

Amsterdam, 29. septembra. AA. Holandska narodna banka je zvišala eskontno mero z 2 na 3 %.

Kodanj, 29. septembra. AA. Danska vlada je na svoji včerajšnji seji sklenila predložiti parlamentu zakonski načrt, po katerem se na Danskem ukine zamenjava bankovcev za zlato do 1. novembra t. l.

Helsingfors, 29. septembra. AA. Finska vlada bo še nadalje ohranila zlati standard.

Newyork, 29. sept. d. Včeraj je v Zedinjenih državah ustavilo izplačevanje 16 bank. Pri tem so vštete tudi podružnice. Vloge v teh bankah znašajo približno 20 milijonov dolarjev.

Nauk iz občinskih volitev v ČSR

Male stranke izginjajo — Državne stranke so napredovale — Tudi Hlinkova stranka močno nazadovala

Praga, 29. septembra h. Listi se bavijo z rezultati občinskih volitev ter poudarjajo, da je najbolj značilno, da so na Češkoslovaškem doživele težak poraz male stranke in skupine. Volitve so dokazale, da male stranke nimajo pravice do obstoja. V Pragi se sedaj vrše pogajanja o volitvi primatorja. V občinskem svetu je skupno 100 mandatov. Socialistične stranke imajo 38, komunisti 13, meščanske stranke skupno 32, liga Stribrnega 11 mandatov, od ostalih mandatov imajo fašisti 1 mandat, Nemci in Židje pa 5 mandatov. Volitev primatorja je mogoča torej le potom kompromisa. Stavljen je bil tudi predlog, da bi dosedanji primator dr. Baxa ostal do prihodnjega leta, ko bo praznoval svoj 70. rojstni dan na svojem mestu, nato pa bi odstopil ter prepustil župansko mesto narodnemu demokratu dr. Štuli. Na deželi ostanejo odnošaji političnih strank v splošnem neizpremenjeni, le nemške nacionalne stranke so izgubile v korist nemških narodnih socialistov. Nemške vladne stranke so obdržale svojo posest. Na Slovaškem je Hlinkova ljudska stranka izgubila v korist vladnih strank.

Lastavice zmrzujejo

Sarajevo, 29. sept. n. Zaradi nenavadne zgodnje zime, ki je zavladala v Bosni in Hercegovini, je na tisoče in tisoče lastovic na poletu proti jugu omagalo. V Sarajevu in okolici padajo lastovice mrtve in napol zmrznjene na zemljo. Samo v teku današnjega dne so jih pobrali v Sarajevu nad 2000. Po pripovedovanju seljakov jih je po bližnjih gorah na tisoče zmrznilo.

udili
Vikt

Avditor beograjske nuncijature pri papežu

Vatikan, 29. sept. AA. Papež Pij XI. je včeraj sprejel v zasebni avdijenci msgr. Paccinija, avditorja beograjske nuncijature.

Hmeljski trg

Žatec, 29. sept. h. Nakupovanje hmelja se nadaljuje pri čvrsti tendenci. Cene 260 do 400 Kč.

NOVA DOBA GOSPODARSKEGA SODELOVANJA FRANCIJE IN NEMČIJE

Gospodarsko sodelovanje ne bo ostalo omejeno le na Francijo in Nemčijo, temveč se bo po potrebi razširilo tudi na druge države

Berlin, 29. sept. č. Francoski ministrski predsednik Laval in zunanji minister Briand sta davi ob 7.45 zapustila Berlin in odpotovala v Pariz. Na kolodvor so ju spremili državni kancelar dr. Brüning, zunanji minister dr. Curtius, višji uradniki zunanjega ministrstva, nemški poslanik v Parizu v. Hoesch, francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet z vsem osobjem poslaništva, mnogi zastopniki francoske kolonije v Berlinu in mnogoštevilno občinstvo. Briand in Laval sta navzočim novinarjem ponovno izjavila, da prisrčni sprejem, ki sta ga bila deležna v Berlinu, ni le globoko odjeknil v njunih srcih, marveč v vsej Franciji.

Berlin, 29. sept. AA. Berlinski sestanek med francoskimi in nemškimi državniki je povzročil občutno popuščanje napetosti v odnošajih med obema državama. Francoski in nemški ministri so po razgovorih sprejeli resolucijo, ki obeta novo dobo vzajemnega gospodarskega sodelovanja. Mešana francosko-nemška komisija, ki je bila včeraj ustanovljena, ne bo zanemarjala interesov ostalih držav in potrebe po mednarodnem sodelovanju.

Naloge francosko-nemškega odbora

Berlin, 29. sept. d. Med naloge, ki jih ima izvršiti nemško-francoski odbor, dogovorjen na sestanku francoskih in nemških državnikov, spadajo predvsem gospodarska vprašanja, ki se tičejo v prvi vrsti Francije in Nemčije. Odbor bo v prvi vrsti skušal izpopolniti gospodarske zveze med Nemčijo in Francijo z industrijskimi karteli, nadalje trgovski promet ter poiskati skupna sredstva, ki bi omogočila odstranitev vseh mogočih gospodarskih ovir. V načrtu je tudi sodelovanje v trgovski plovbi in zrakoplovstvu. O posameznih zadevah ni bilo ničesar konkretnega dogovorjeno, pač pa naj bi odbor ne delal le v nemško-francoskem okviru, temveč tudi v mednarodnem. Predvsem naj bi skušal speljati sedanjo pogubno konkurenco med posameznimi državami na pametno pot. V splošnem je bilo že v početku v načrtu, naj bi ne bila morda cilj enostranska nemško-francoska organizacija, temveč mednarodno sodelovanje v vseh onih zadevah, ki se neposredno tičejo tudi drugih držav. V takih primerih naj bi bile informirane tudi druge države, ki naj bi se pritegnile k sodelovanju. Področje dela odbora tudi ni mor da omejeno z uradnim komunikejem, temveč naj bi bile meje dela čim bolj prožne. Merodajni krogi upajo, da se bodo v razvoju poslovanja nemško-francoskega odbora njegove naloge čim dalje bolj razširile.

Ta odbor naj bi tvoril nekako trdno kristalizacijsko jedro, ki bi se mu po prvih nalogah pridružile vedno nove.

Uradni komunike izrecno poudarja, da ne sme nemško-francosko gospodarsko delovanje nikdar obstojati v zvišanju carin. Ta odstavek je bil sprejet v komunike, da bi se ne nudila pri bližnjih angleških volitvah pristašem zaščitnih carin kaka podpora. Pri pogajanjih se ni govorilo samo o industrijskem in gospodarskem sodelovanju, temveč tudi o finančnih obveznostih obeh držav, vendar pa je bilo tudi to vprašanje popolnoma prepuščeno odboru, da ga reši. Govorilo se je tudi o možnosti skupnega dela izven nemških mej. V zvezi s tem so se omenjale tudi kolonije, predvsem francoske, o kakih morebitnih nemških kolonijalnih mandatih pa se ni govorilo.

Pričakujejo, da se bo nemško francoski odbor sestal k prvi seji že sredi oktobra.

Politična vprašanja izločena

Pariz, 29. septembra. Današnji listi objavljajo iz Berlina poročila, iz katerih je razvidno, da potekajo informacije z najmerodajnejšega mesta. Zato je tem važnejši poudarek v vseh teh poročilih, da je bilo v Berlinu govora samo o gospodarskih vprašanjih in da se niti s francoske niti z nemške strani niso načela kakršnakoli politična vprašanja. Laval se tudi ni dotaknil vprašanja kolonij, čeprav se je to pred njegovim odhodom v Berlin ponovno zatrjevalo. Obenem poudarjajo vsi vodilni listi, da berlinski sporazum ni naperjen proti nobeni tretji državi. Dasiravno se v službenem komunikeju, ki je bil izdan snoči v Berlinu, ne omenja niti Društvo narodov, niti evropska komisija, je vendarle jasno, da Francija in Nemčija ne mislita iti preko teh vodilnih mednarodnih ustanov. Laval je pred odhodom iz Berlina izjavil, da bodo najkasneje v desetih dneh imenovani francoski člani mešane komisije. Ta komisija se ne bo bavila z reparacijami in vojnimi dolgovi, niti s krediti, ki bi jih dala Francija Nemčiji, ker so vsa ta vprašanja rezervirana za direkten sporazum med obema vladama odnosno potom mednarodnih pogajanj.

Pomen poseta pri Hindenburgu

Pariz, 29. septembra, d. »Information« označuje poset francoskih državnikov pri predsedniku nemške republike Hindenburgu kot korak velike dalekosežnosti. Oficijelno je Hindenburg še sedaj na prvem mestu v spisku vojnih krivcev, katerih izročitev antanti zahteva versailleska pogodba. Včerajšnji poset Brianda in Lavala pri Hindenburgu torej dokazuje, da morejo priti gotove določbe mirovnih pogodb s časom same po sebi iz veljave. Za sedanji sporazum med Nemčijo in Francijo je to razveseljivo znamenje. Tudi mnogi drugi listi razen ekstremnih nacionalističnih poudarjajo, ne glede na praktične uspehe berlinskih razgovorov, da je bilo z berlinskim posetom francoskih državnikov in z izredno prijaznim sprejemom vsekakor ustvarjeno skrajno ugodno ozračje za nadaljnji razvoj nemško-francoskih odnošajev.

Povratek Lavala in Brianda v Pariz

Pariz, 29. sept. s. Ministrski predsednik Laval in zunanji minister Briand sta se nocoj ob 23. vrnila v Pariz. Za jutri dopoldne je sklicana seja ministrskega sveta, na kateri bosta oba ministra poročala o uspehih svojega berlinskega poseta. Kakor poroča »Intransigeant«, bo ministrski predsednik Laval takoj po svojem povratku imenoval francoske delegate za stalni nemško-francoski odbor. Državni podtajnik za narodno gospodarstvo je poslal ministrskemu predsedniku listo oseb, ki pridejo za to v poštev. Med temi imenuje list predvsem predsednika pariškega trgovskega sodišča Buissona, ki je spremljal ministra v Berlin, industrijca Etienna Touchera in znanega finančnega politika Luciena Romierja. Med potjo v Pariz so ministrskega predsednika Lavala med kratkim postankom vlaka v Aachnu pozdravili zastopniki francoske in belgijske kolonije. Zastopniku francoskega lista, ki je bil tudi prisoten, je Laval poudarjal, da je z Briandom vred izredno zadovoljen s sprejemom, ki sta ga doživela v Nemčiji zlasti od strani državnega kancelarja dr. Brüninga in da upata, da bo njuno potovanje v Nemčijo pospešilo zbližanje med obema narodoma. Iz Aachna je ministrski predsednik Laval poslal dr. Brüningu brzojavko, v kateri se zahvaljuje za gostoljubnost.

Moderna agrarna reforma v Španiji

Veliko delo, ki naj Španijo postavi na novo socialno podlago – Polna odškodnina za razlaščeno ozemlje

Madrid, 29. septembra. f. Vlada je predložila parlamentu osnutek agrarne reforme. Sklenila je obenem, da se bo razpravljalo o njem istočasno z novo ustavo. Vlada in parlament se ne bosta torej bavila z nobenim drugim vprašanjem, dokler ne bosta ta dva problema rešena. Vlada posveča namreč rešitvi agrarnega vprašanja veliko pozornost. Ministrski predsednik Alcala Zamora sam je izjavil, da je agrarna reforma edini izhod iz gospodarske in socialne krize v Španiji.

Agrarno vprašanje vznemirja Španijo že stoletja. Že v 16. stoletju so bili izvršeni poizkusi za njegovo rešitev v Andaluziji. Toda niti tedaj niti v 18. stoletju pod Karlom III., ki je začel s kolonizacijo Siere Morene in kasneje v 19. stoletju ter začetkom 20. stoletja, Španija ni po tej poti prišla nikamor naprej.

V zadnjih letih pa se je agrarna kriza še bolj poostrila. Primo de Rivera je stal brezupno ob strani in brez moči gledal, kako mu agrarna revolucija izpodjeda tla. V republikanskih mesecih so se razmere še poslabšale. Silna suša je uničila vse pridelke po Andaluziji, kar je imelo za posledico nevarne socijalne nemire, ki so pred dobrim mesecem napravili vladi mnogo velikih skrbi. Mir, ki sedaj vlada, bi bil zelo dvomljiv, če se ne ukrenejo energični ukrepi za rešitev agrarnega vprašanja.

Eno prvih del republikanske vlade je bila tudi obljuba, da bo agrarno vprašanje rešeno že do jeseni. Odbor strokovnjakov, ki je izdeloval načrt za reformo, se je takoj resno lotil dela in je že ob začetku svojega poslovanja izdal ukrepe, ki naj bi odpravili nekaj najbolj zastarelih in kričečih ustanov iz monarhistične dobe. Sem spada odredba o reviziji zakupnih pogodb in o kolektivnih zakupnih pogodbah. Istočasno je vlada z izvajanjem širokega programa javnih del deno omejila brezposelnost med agrarnim proletarijatom in z raznimi podporami odstranila nevarnost lakote, ki je grozila v gotovih krajih na jugu.

Zakonski predlog o agrarni reformi je vlada podrobno proučila in ga popravila v nekih važnih točkah. Sam ministrski predsednik Alcala Zamora ga je potem izročil parlamentu ter v daljšem govoru razložil posamezne določbe novega zakona. Opirajoč se na številke, je pokazal vso zapletenost problema. Ne gre več samo za pravično razdelitev zemlje, temveč za cel kompleks vprašanj, ki spadajo v moderno agrarno zakonodajo, kakor: intenzivnejše delovanje zemlje, irigacijska dela, razvoj zadružništva itd. Projekt agrarne reforme v nobenem oziru ne predstavlja polovičarskega dela. V polni meri pa odgovarja svojemu glavnemu smotru, ker bo do temelja izpremenil španско poljedelstvo ter strl glavnega nasprotnika mlade republike, fevdalno plemstvo, čigar latifundije izvirajo še iz srednjega veka. Na drugi strani zopet agrarna reforma zelo upošteva nove socijalne prilike ter daje malemu in srednjemu kmetu popolno zaščito in možnost uspešnega razvoja.

Reformo je vsa zbornica sprejela z viharnim odobravanjem. Levica in desnica jo slavita kot veliko delo, ki naj Španijo postavi na novo socijalno podlago.

Tendencijozne govorice o zaplembi premoženja so se izkazale kot popolnoma neutemeljene. Vsi lastniki zemlje, ki bodo razlaščeni, naj si bodo že Španci ali inozemci, dobe polno odškodnino v vrednosti odvzetega premoženja. Ker je na španskih latifundijah mnogo plodne zemlje neobdelane, namerava vlada zaenkrat, ko se začne reforma izvajati, naseliti na njih 70.000 družin. To predstavlja sicer veliko finančno breme, bo pa brez dvoma blagodejno vplivalo na današnjo socijalno napetost. Vlada računa, da bo reforma v petih letih popolnoma izvedena ter da bo prinesla vsakoletni porast 40 milijonov peset na narodnem premoženju.

Madrid, 29. septembra. AA. Iz Salamanke poročajo, da je prišlo pri demonstracijah poljskih delavcev v vaseh Palasiosi in Los Ribios do spopada med delavci in državljansko gardo, ki je bila prisiljena nastopiti proti demonstrantom z orožjem. Dve osebi sta bili ubiti.

Madrid, 29. septembra, AA. Oblast je odkrila anarhistično organizacijo proti sedanji vladi.

Enoletno premirje v oboroževanju

Poziv članicam Društva narodov, naj se izjavijo za enoletni moratorij v oboroževanju od 1. novembra dalje

Ženeva, 29. septembra AA. Komisija za razorožitev je včeraj sprejela resolucijo, ki poziva države, članice Društva narodov, naj do 1. novembra izjavijo, ali pristanejo na enoletno razorožitveno premirje. Namen enoletnega premirja je ustvariti medsebojno zaupanje, odstraniti tekmovanje v oboroževanju in pripraviti ugodne pogoje za prihodnjo razorožitveno konferenco.

Resolucija naproša Svet Društva narodov, naj pozove vlade, zastopane na razorožitveni konferenci, da pokažejo dobro voljo za zagotovitev in organizacijo miru in dokažejo, da ne bodo ničesar storile, kar bi služilo za povečanje oboroževanja.

Resolucija prosi Svet Društva narodov, naj zahteva od vlad, zastopanih na konferenci izjavo, ali bi bile od 1. novembra t. l. pripravljene skleniti enoletno premirje.

Razorožitvena komisija je na koncu sprejela poročilo, v katerem naglaša, da programi raznih držav pri utrjevanju, grajenju in zamenjavanju bojnih ladij in pri normalni opremi vojske in mornarice ne nasprotujejo odredbam načrta o premirju v oboroževanju.

Ženeva, 29. sept. č. Predlog za enoletni moratorij v oboroževanju so sprejele doslej brezpogojno Avstrija, Grčija, Litva, Španija in Uruguay.

Zaključitev zasedanja Društva narodov

Zmanjšanje izdatkov Društva narodov — Odobritev poročila razorožitvene komisije

Ženeva, 29. septembra, č. Danes je bilo zaključeno 12. zasedanje plenarne skupščine Društva narodov. Zaključni govor je imel predsednik Titulescu, ki je zlasti poudarjal, da se otvarja nova doba svetovne politike in da svet lahko mirno računa s preokretom razmer na bolje. V največji meri bo k temu pripomogel poset francoskih državnikov v Berlinu.

Zasedanje Društva narodov je trajalo nad tri tedne. Odobren je bil proračun za prihodnje leto ki je za 2.3 milijone švicarskih frankov nižji od dosedanjega. Plače uradništva Društva narodov ostanejo neizpremenjene. Na zadnji seji je bilo sprejeto tudi poročilo pododbora za razorožitev. Poseben redakcijski odbor je do 1. ponoči sestavljal poročilo, ker se niso mogli sporazumeti o končni formulaciji predloga skandinavskih držav. Naposled je bil sprejet predlog v tej obliki, da se morajo vse države do 1. novembra izjaviti, ali sprejmejo priporočilo Društva narodov, da se za dobo enega leta ustavi oboroževanje. Vlade lahko odgovore pozitivno, negativno ali z rezervami. Jasno pa je, da more stopiti ta sklep v veljavo samo tedaj, ako bo sprejet soglasno. Če se le ena sama država izjavi proti, predlog propade.

Pred zaključkom je poročal še predsednik sveta Društva narodov Lerroux o akciji za pomirjenje med Japonsko in Kitajsko.

Aktivno sodelovanje

Velik odmev po vsej državi in iskreno odobravanje vseh treznih in uvidevnih državljanov je vzbudil volilni proglas ministrskega predsednika Živkoviča in njegovih sodelavcev v vladi. Ti narodni voditelji so se združili na programu, ki se je stvarno in dosledno izvajal ves čas od 6. januarja 1929 naprej, ko so morali vsi, ki ljubijo Jugoslavijo in vidijo svojo srečo in možnost svojega obstoja le v njej, uvideti in priznati, da je na osnovi resnične enakosti in enakopravnosti vseh delov države in naroda mogoča konsolidacija naše domovine. Le ako se bomo vsi složno uprli v voz, ga bomo povedli naprej in pripeljali k zaželjenemu cilju. Ako pa bi zopet začeli, kakor smo delali to poprej, vleči vsak na svojo stran, bo naš državni in narodni voz polzel vedno nazaj, dokler ne bo prišel zopet na rob brezna, odkoder ga je s svojim šestojanuarskim činom odtrgal naš kralj.

Za tako skupno delo v prid državne in narodne celote in s tem v prid vseh njenih delov in drobcev tvori program, razvit v volilnem proglasu ministrov, najlepšo priliko za to pa nudijo bližajoče se volitve. Ko sta kralj in njegova vlada v zadnjih dveh letih ponovno apelirala na prebivalstvo, naj ju podpre pri njunem delu za prerojenje in obnovo Jugoslavije, je ogromna večina našega ljudstva ob vsaki priliki pokazala, da iskreno odobrava novo politiko in da hoče nuditi za njeno izvajanje vso podporo. Ta podpora narodnih mas je omogočila vladi, da je v razmeroma kratkem času izvršila od kralja ji poverjeno nalogo notranjega pomirjenja in ublažitve nekdanjih političnih strasti in s tem pripravila potrebne pogoje za povratek v parlamentarni režim.

Kakor pa je bilo sodelovanje prebivalstva s kraljevsko vlado v tej dobi za državo dragoceno in uspešno, je ostalo vendarle omejeno in je bilo predvsem moralnega značaja. Možnost direktnega sodelovanja in neposrednega vpliva na vodstvo državnih poslov je ustvarila še le ustava, ki kot zakonodajno in kontrolno telo uvaja narodno predstavništvo s poslansko in senatno zbornico. Razpis volitev v poslansko zbornico in volilni proglas članov vlade pomenjata zato poziv na vse prebivalstvo, da svoje dosedanje moralno in direktno sodelovanje pretvori v pozitivno in kulturno sodelovanje. Vlada kot skupina v javnem delu preizkušenih mož poziva narod, da pride od besed k dejanjem. Poziva ga, naj pri volitvah odločno pred vsem svetom pokaže, da hoče močno in zadovoljno Jugoslavijo, ki jo je mogoče doseči le z izvajanjem program, obstoječega na načelu solidarnosti in enakosti vse države, ne le posamezne njene dele ali posamezne sloje.

Poziv vladinem volilnem proglasu pa gre še dalje. Ne samo svojo odločno voljo učvrstiti državo naj pokaže prebivalstvo pri volitvah. Izbere naj može svojega zaupanja, ki bodo sami ustvarjajoče sodelovali pri izvajanju državne politike in oblikovali v podrobnosti njeno konkretno udejstvovanje. Glavna načela državnega in narodnega razvoja za bodoča leta nam je položila ustava. Osnovne načrte za realiziranje načel ustave nam je predložila volilna proklamacija članov vlade. Kako se bo v okviru teh smernic praktično in v podrobnostih razvijalo naše državno življenje, to pa bo v glavnem odvisno že od poslancev, ki jih bodo volilci 8. novembra poslali v parlament.

Odgovornost za bodoči razvoj naših razmer odslej ne bo več samo na vladi. Delil jo bo ž njo po svojih izvoljenih zaupnikih ves narod. Zato so volitve za vsakega državljana važna in sveta stvar. Niso samo pravica, temveč dolžnost, kakor obsega tudi bistvo prave demokracije v enaki meri pravice in dolžnosti. Pri narodu, ki se te resnice ne zaveda in ki misli, da mu iz demokracije izvirajo le pravice, noče pa uvideti, da mora prevzeti tudi velike dolžnosti, pri takem narodu se mora demokracija prej ali slej spremeniti v oligarhijo demagogov ali ozkosrčnih fanatikov, najnevarnejšo vseh vladavin.

Najvažnejša naloga in ob enem najvažnejša dolžnost, ki nam jo nalaga demokracija, je aktivno sodelovanje pri vodstvu javnih poslov, pa naj bo že to v občini, v raznih javnih korporacijah, v banovini ali državi. V mali podeželski občani je vsem občanom jasno in po sebi umevno, da so vsi odgovorni za to, kako se v občini gospodari. Občan, ki bi rekel, da ga občina in njene zadeve nič ne brigajo, bi med svojimi sosedi ne veljal za pametnega. Prav isto pa velja tudi za vse druge javne zastope vse gori do parlamenta kot reprezentanco vsega prebivalstva. Kdor odklanja svoje sodelovanje, greši s tem nad seboj in nad skupnostjo in izgubi pravico naknadno se pritoževati.

Volitve v Narodno skupščino so najjačja oblika aktivnega sodelovanja naroda pri ustvarjanju svoje usode in izoblikovanju svojih življenjskih razmer. Zato bo osmi november za vse nas, državljane Jugoslavije, tako velik dan.

Novo razbojništvo mihajlovcev v Sofiji

Pri belem dnevu so »aretirali« in odvedli neznano kam sina svojega političnega nasprotnika — Preiskava je ostala brez uspeha

Caribrod, 29. sept. d. V ponedeljek zvečer je izzval najnovejši podvig banditov Vanče Mihajlova nenavadno senzacijo. Okrog 10. zvečer so mihajlovci odvedli sina Kuze Jordanova, lastnika mlekarne, v kateri je nedavno pustila neka misterijozna dama paket s peklenskim strojem, ki je pozneje eksplodiral v stanovanju Pop-Todorova ter težko ranil njega in njegove tovariše. O dogodku je bila takoj obveščena policija. Policijska direkcija je odredila preiskavo, ki pa je ostala brez uspeha. Verjetno je, da so banditi svojo žrtev že odvedli iz Sofije, najbrže v Petrič, kjer je glavni stan makedonstvujuščih. O vzroku in ozadju te najnovejše lopovščine makedonstvujuščih krožijo najrazličnejše verzije. Znano je, da so očeta odvedenega mladeniča takoj po eksploziji peklenskega stroja napadli v njegovi mlekarni. Napadalcev se je ubranil le na ta način, da se je skril za prodajalno mizo in potegnil revolver. Mihajlovci so ga tudi pozneje večkrat zasledovali ter mu sporočili, da je obsojen na smrt zaradi svojega prijateljstva s Pop-Todorovom. Dosedaj pa se mu je vselej posrečilo izogniti se njihovim zasedam. Ko so mihajlovci uvideli, da njega ne bodo dobili v svoje roke, so začeli zasledovati njegovega sina in ga sedaj tudi odvedli neznano kam, da bi tako vplivali na očeta. Po drugi verziji je bil mladenič sam pristaš protogerovcev in zaradi tega obsojen na smrt. Nadaljnji potek preiskave pričakuje vsa javnost z največjo napetostjo.

Pomirjenje na Daljnem vzhodu

Ponovna razprava sveta Društva nadorov o japonsko-kitajskem sporu — Japonci umikajo svoje čete iz Mandžurije — Novi japonski načrti

Ženeva, 29. sept. d. Svet Društva narodov se je včeraj v javni seji ponovno bavil s kitajsko-japonskim sporom. Japonski zastopnik je izjavil, da se umik čet iz Mandžurije nadaljuje in da sta razen v Kirinu in Mukdenu izven področja železnice samo še osamljeni postojanki v Hsinmingtunu in Čengkiatungu z nalogo, da ščitita japonske državljane proti roparjem. Iz izjave Jošisave je torej razvidno, da ima Japonska še vedno svoje čete izven železniškega pasu, da pa jih namerava odpoklicati, ne da bi se seveda vezala na določen rok. Jošisava je tudi izjavil, da japonska vlada ne bo pripustila direktnega posredovanja Sveta Društva narodov po preiskovalni komisiji.

V razpravi je predlagal zastopnik Kitajske, naj se poveri posebna komisija z nadzorstvom izpraznitve zasedenega ozemlja. Japonski delegat je na predlog izjavil, da bi ga njegova vlada morda sprejela, če bi bila komisija sestavljena izključno iz zastopnikov Japoncev in Kitajcev. O predlogu Kitajske za enkrat ni bilo mogoče doseči sporazuma ter je predsednik izjavil, da bo sklicana nova seja prihodnje dni.

Šanghaj, 29. sept. AA. Japonska vlada je odstranjo svoje čete iz območja mandžurske železnice. Na glavnih križiščih so ostali samo oddelki, da nadzirajo prometne naprave. Po raznih vesteh nameravajo Japonci proglasiti Mandžurijo in del Mongolije za neodvisno republiko.

Washington, 29. septembra. č. Včerai sta Japonska in Kitajska odgovorili na znano noto ameriške vlade o japonsko-kitajskem sporu. Kitajska vlada naglaša v svojem odgovoru, da veruje v hitro rešitev spora, dolži pa vse krivde Japonsko, ki hoče vojaško okupirati Mandžurijo in je s tem kršila mednarodne pogodbe. Pol ure pozneje je japonski poslanik izročil zunanjemu ministru odgovor japonske vlade, ki zatrjuje, da niti ne misli na kako okupacijo ter da se bo izognila vsemu, kar bi moglo kakorkoli poslabšati položaj na Daljnem vzhodu.

Manjšinski problem v Indiji

Pogajanja Gandhija z zastopniki manjšin — Anglija smatra manjšinski problem za notranjo zadevo Indije

London, 29. sept. AA. Snoči sta Gandhi in Aga Khan razpravljala 3 ure o indskem komunalnem problemu. Debate so se udeležili tudi drugi muslimanski delegati na indski konferenci. Razgovori se bodo nadaljevali. Delegati Sikhov in drugih zatiranih razredov se bodo sestali v četrtek.

Zastopniki manjšinskih skupin v Indiji so se bali, da jih pri sporazumu med večjimi skupinami ne bodo vpoštevali, ministrski predsednik Macdonald pa je včeraj izjavil, da se bo rešilo manjšinsko vprašanje v celoti in ne samo spor med Indi in muslimani.

Listi odobravajo mnenje ministrskega predsednika, da je manjšinski problem notranjepolitična zadeva Indov in da naj tudi voditelji manjšin nosijo odgovornost.

»Times« pravijo, da lahko manjšine računajo pri svojih pogajanjih na angleško pomoč, zapomniti si pa morajo, da rešijo to vprašanje lahko samo Indijci, ker je problem medsebojnega zaupanja. Vsiljen sporazum ne bi bila nobena rešitev.

»Manchester Guardian« pravi: Nihče razen Indijcev ne more diktirati pogojev ali pa razsojati. Razna vprašanja o načinu volitev so bistveno notranja zadeva Indije. Trditev, da Anglija pozdravlja spor med Indi in muslimani, je popolnoma neresnična. Angleži bi pozdravili sporazum med Indi in muslimani, ker bi se ž njim olajšala ustanovitev vseindske zvezne samouprave.

Mandžurski problem

Mandžurski spor med Japonsko in Kitajsko, ki je že v prvih začetkih segel daleč preko okvira običajnega spora med dvema državama, je širši evropski javnosti še vedno nejasen. Prirodo konflikta obeležujeta dve okoliščini, ki ne dovoljujeta jasnega vpogleda v njegove vzroke in ne dovolita niti približne slutnje, kako se bo razvil. Prva izmed teh okoliščin je velika oddaljenost torišča spopada, druga pa, da sta v sporu kitajska in japonska politika, kojih metode so Evropcem malo znane in o kojih skrivnih namenih Zapad ni do podrobnosti poučen. Ako upoštevamo še to, da imajo tudi boljševiki v tem sporu važne interese, potem je njegova zamotanost pač dovolj označena.

Iz teh razlogov je obravnavanje mandžurskega problema v Društvu narodov dovolj težavno, naravnost tod oreh pa je dejstvo, da ima ta mednarodna institucija prvič posla z vojaško in pomorsko močno velesilo. Društvo narodov ima tedaj prilisko, da pokaže svojo veljavo in si ohrani ugled, ki je ob sličnih manjših konfliktih pretekli let precej trpel. Zdelo se je že, da je Društvo narodov brez moči, ko je v svet prišlo poročilo, da sta angleški in francoski zastopnik v Ženevi v tajni seji dosegla obljubo japonskega predstavnika, da bo svoji vladi priporočil, naj ustavi prodiranje proti Harbinu. Nove vesti vedo povedati, da je Japonska do neke mere ugodila tej želji Društva narodov. Obenem pa se čujejo vzporedni glasovi, da mikadova vlada zavlačuje rešitev spora, hoteč postaviti svet pred dovršeno dejstvo japonske zasedbe mandžurske dežele, vsaj ob južni progi mandžurske železnice.

V teku razvoja dogodkov pa je svetovna javnost opazila nekako mlačno in neodločno zadržanje svojetske vlade. Bilo je pač govora o osredotočevanju ruskih čet v Poamurju in v primorski oblasti, o noti sovjetske vlade japonski in o naglem potovanju komisarja Karahana, sovjetskega strokovnjaka za vzhodne zadeve, v pokrajine, kjer se je razvnel spopad. Rusija, ki je pred dvema letoma tako energično nastopila za svoje pravice v Mandžuriji, je to pot pokazala izredno počasnost in da ni Amerika iz svoje volje poslala tako Tokiju kakor Nankingu resnih not, ni verjetno, da bi bila Japonska količkaj odstopila od svojih namer.

Zadržanje sovjetov je postalo sumljivo in poučeni krogi so se naenkrat spomnili, da je poveljnik sovjetskih čet Daljnega Vzhoda, general Bliher, pred mesecem dni postavil svoje sile na vojno stanje, da je imel pri tej priliki v gosteh Vorošilova, generalisima sovjetske vojske in da so bila ravno zadnje mesece potovanja sovjetskih državnikov v Tokio nenavadno pogosta. Sum se je zgostil do trditve, da sta sovjetska in mikadova vlada dogovorjeni za delitev Mandžurije. Pri taki transakciji bi se lahko dali očuvati interesi ameriških in angleških kapitalistov, kajti slednji so morali pričakovati, da se bosta Rusija in Japonska morali sporazumeti za delitev prej, preden se Kitajska toliko ojači, da bi lahko učinkovito uveljavila svoje suverene pravice nad Mandžurijo. Pri tej delitvi bi sovjeti zasedli desni breg Amurja, levi breg Usurija in dolnji tek Sungarija, večji del dežele pa bi pripadel Japoncem. Ker bi pri taki ureditvi vzhodnokitajska železnica najbrž pripadla Japonski, bi se sovjeti oškodovali s Sinkiangom.

Sinkiang zazveni grozeče v ušesu Evropca šele, ako se spomnimo, da se pod to besedo skriva kitajski Turkestan, najzapadneiša pokrajina Kitajske, ki nima skoro nikakršnih stikov z ostalo državo. Ta pokrajina je stalno težila po samostojnosti, ker jo ločijo od Kitajske kulturne, plemenske in gospodarske razlike. Prebivalci so, razen priselienih Kitajcev, po veri muslimani, po poreklu pa pripadniki turških in sartskih plemen, ki imajo svoj glavni sedež onstran meje v sovjetskem Turkestanu. Gospodarsko je Sinkiang odvisen od Rusije, kajti 7/10 vsega sovjetskega izvoza na Kitajsko gre ravno v ta predel. Kitajski Turkestan je gorata, puščavska in redko naseljena dežela. Nje pomen za Rusijo je po otvoritvi turkestansko-sibirske železnice nesporno že daleko večji, nego je bil kdajkoli prej. Ako bi se ne dala preprečiti formalna sovjetska zasedba Sinkianga, bi nastopilo to, česar sta se Anglija in Rusija doslej skrbno ogibali in česar si tudi ostali svet ni želel. Sinkiang namreč meji na zahodu na sovjetsko ozemlje, na severu na narodno republiko Mongolijo, kjer je sovjetski vpliv odločilen, na jugovzhodu na Tibet, kjer se stikajo nasprotni interesi Anglije in Rusije, na jugozapadu pa na Himalaio. Z zasedbo Sinkianga po boljševikih bi postali sovjeti neposredni mejaši indijskega cesarstva.

Vest o možnosti te velepomembne izpremembe državno-političnih meja na Daljnem Vzhodu in v Osrednji Aziji se je v Parizu razširila iz kitajskega vira in dala japonsko-kitajskemu sporu seveda še večjo važnost. Baš zato pa menda ne bo točna, dasi je na videz zelo verjetna, ker je zgrajena na tezi, ki tvori os sovjetske daljnovzhodne politike. Kitajci hočejo s tem alarmantnim razkritjem najbrž vzpodbuditi Angleško k večji delavnosti v prid kitajskemu stališču.

Sodeč po pisavi boljševiškega časopisja pa zadržanje sovjetov ni bilo tako pasivno, da bi dalo slutiti domenjeno igro sovjetske in mikadove vlade. Ruski listi so baš nasprotno temu izjavljali, da gre v Mandžuriji za »spletke imperijalistov« in da je Japonska dogovorjena z ostalimi velesilami. Da je slednja domneva verjetnejša, potrjuje tudi dejstvo, da se Japonska krčevito brani posredovanju Društva narodov, hoteč zapletek razčistiti samo v neposrednih pogajanjih s Kitajsko.

Spor med Bolivijo in Paraguayem

La Paz, 29. sept. AA. Vojni minister Bolivije javlja, da so redne paraguayske čete nenadoma napadle trdnjavo Aquarica. Napad paraguayskih čet je bil odbit. Vojno ministrstvo je odposlalo v Aquarico več oficirjev generalnega štaba z letalom, da uvedejo preiskavo o napadu paraguayskih čet.

Komunistični atentat v Chileu

Santiago de Chile, 29. sept. AA. Neznani banditi so oddali več strelov na vlak, v katerem sta bila kandidata za predsedstvo republike dr. Montero in dr. Alessandri. Dr. Alessandri je bil lahko ranjen. Listi smatrajo, da gre za komunističen atenta proti dr. Monteru, odločnemu nasprotniku komunizma.

V krajih, kjer je pustošila suša

Ljubljana, 29. septembra

Mož, ki je poklonil Rdečemu križu v Ljubljani prvi dar za stradajoče po letošnji suši, nam je takole opisal svoje vtise z nedavnega potovanja po tamošnjih krajih.

Že dolgo zasnovani načrt, da se popeljem po morju do Kotora in nato na Cetinje, sem slednjič izvršil prejšnji teden. Lepega dne sem se odpravil z avtobusom iz Ljubljane preko Gorskega Kotara do Sušaka. Vožnja je bila lepa in zanimiva, a tudi burja precej ostra. Cesta je pač na nekaterih krajih razdrapana, a se pridno popravlja. Ko smo se na Sušaku vkrcali na ladjo »Ljubljana« je brila ostra burja in morje je valovilo, zato tudi nismo mogli pristati niti v Senju niti v Baški. Če ni človek podvržen morski bolezni, se vkljub burji dobro počuti pri svežem zraku in si tako utrdi tudi živce.

Pri nadaljnji vožnji smo pristali skoro na vseh postajah, kjer smo dobili vsakovrstno sadje po zelo nizki ceni, skoro zastonj. — Ljudstvo je veselo, če more skupiti par dinarjev, ker je sila siromašno. Kjer je ladja pristala, je bilo povsod toliko časa, da smo si lahko ogledali kraj. Ob obali se je videlo kako je vse požgano od solnca, nikjer nič zelenega. Ljudje so brez živeža in imajo precej daleč, da si morejo nakupiti najpotrebnejše, seveda če imajo denar. Kraji so tudi po večini brez vode, ker že več mesecev ni bilo dežja. V nekem kraju oddaja celo ladja ljudstvu vodo za kuho in pitje. — Siromaki nimajo ne obleke, ne živeža, ne denarja in vedno se čujejo prošnje za kruh in zopet kruh. Nehote pomisli človek, kako se v nekaterih krajih kopiči bogastvo, da, celo uničujejo se zaloge blaga, samo da se umetno držijo visoke cene živežu, da si bogatini lažje kopičijo bogastvo — na drugi strani pa mora ubogo ljudstvo stradati, ker nima denarja in ne more plačevati visokih cen za živež! Tega ti siromaki niso zaslužili! Sila je prikipela do vrha in zadnji čas je, da se da kruha temu poštenemu, odkritemu in pridnemu narodu. Zato je sveta dolžnost vsakega poštenega človeka, da po svoji moči priskoči na pomoč ubogi Dalmaciji: revež naj da malo, bogataš pa več — vsak po svojih močeh!

Silna revščina je tudi v Črni gori. Vse požgano, nikjer nič zelenega, še celo drevje je brez vrhov in so mi vozniki na moja vprašanja pojasnili, da ubogo ljudstvo polomi vrhove, da s tem krmi živino, ker nima druge krme. Vidiš stare sključene ženice, ki prenašajo na hrbtu vodo ali pa malo drv za kuho. Siromaštvo se jim bere raz obraz. (Na mestu bi bilo, da se opusti marsikateri nepotrebni banket — katerih je v zadnjem času vedno več — in da se ta denar nakloni sestradanim revežem!)

Postrežba na ladji je bila vzorna in tudi kuhinja izborna. Vsi uslužbenci na ladji so večinoma domačini, zelo vljudni in postrežljivi. Ravno tako vljudno, postrežljivo in vdano je bilo tudi ljudstvo po vseh krajih. Dela se veliko na izboljšanju cest, napeljujejo se vodovodi, delajo vodnjaki, zasaja se mlado drevje itd. Vse se boljša — samo ljudstvo še strada. A temu se mora odpomoči, zato priskočimo z združenimi močmi na pomoč!

Občudoval sem šoferje, s kako sigurnostjo so vozili avtomobile po serpentinah iz Kotora na Cetinje ter nazaj, kakor tudi pri vožnji k slapovom Krke. Tem vozačem se človek lahko brez skrbi zaupa. Vobče je vsa vožnja bila lepa, le senjska burja ni odnehala in ni bilo možno tudi nazaj grede pristati v Senju. Zastoni ne pravijo, da se je burja v Senju izvalila. Neusmiljeno šiba gole skalnate pokrajine. Spomini, ki jih odneseš odtod, so nepozabni, a marsikateri vtis reže v dušo...

Prestolnica posnema državo v varčevanju

Beograd, 28. septembra.

Dasi so finance beograjske mestne občine v najboljšem stanju in najlepšem redu in ni prav nobenega niti neposrednega niti posrednega vzroka, da bi se morali na izreden način skrčiti njeni redni izdatki, je vendarle občinski svet (opštinski sud) sklenil, da se s 1. oktobrom znižajo plače vsem občinskim nameščencem za 3 do 6 odst.

Skrčenje prejemkov se razlikuje po visokosti prejemkov. Predsedniku, obema podpredsednikoma in »kmetom-pravnikom« se prejemki znižajo za 6 odst., honorarnim uradnikom upokojencem, ki prejemajo pokojnino po novem uradniškem zakonu in poleg plače dobivajo tudi še funkcijsko doklado, se znižujejo prejemki za 5 odst., vsem oddelnim načelnikom brez funkcijske doklade in honorarnim uradnikom upokojencem, ki dobivajo pokojnino po starem zakonu, za 4 odst. vsem ostalim uradnikom pa za 3 odst. Sodeč po tem besedilu sklepa občinskega sveta, se potemtakem znižujejo prejemki samo uradništvu, dočim se ta ukrep ne nanaša na občinske nameščence neuradniškega svojstva.

Beograjska občina si bo s tem ukrepom seveda znatno zboljšala svoj že itak dobri finančni položaj. Izdatki mestne občine za osobje tvorijo sicer res veliko postavko v njenem proračunu in odbitek bo ob nekaj tisočih uradništva znašal lepo vsoto, ki se bo mogla porabiti v druge občinske namene. Odbitek treh odstotkov zadene največji del občinskega uradništva, pač kakih 40 odst. Zdaj bi nikakor ne škodovalo, če bi mestna občina beograjska poskrbela za to, da bi ob tem splošnem znižavanju prejemkov javnih nameščencev začele padati, ne pa rasti, cene življenjskim potrebščinam, zlasti pa stanovanjem, ki so še vedno oderuško visoke in naravnost nezmagljive.

Državno jamstvo za posojilo agrarnih zajednic

Beograd, 29. sept. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog finančnega ministra proglasil zakon o državnem jamstvu za posojila agrarnih zajednic, po katerem se finančni minister pooblašča, da izda državno garancijo Privilegirani agrarni banki v Beogradu za posojila v znesku 3,500.000 Din, ki jih bodo pri banki sklenile agrarne zajednice.

Elitni
Kino Matica

Danes premiera ob
4., 7.¼ in 9.¼ zvečer

Opereta, ki je osvojila ves svet!!

„Mamselle Nitouche“

Any Ondra,
Georg Aleksander,
Hans Junkermann,
Oskar Karlweiss

4

veliki umetniki, ki jih ljubi vsa Ljubljana!!

Krasen dopolnilni spored! Predprodaja vstopnic od 11.—12.30.

Telefon 2124

Slavnostni dnevi starega srbskega svetišča

Skoplje, 28. septembra.

Med najstarejša svetišča v srbskih krajih, ki imajo velik kulturen in nacionalen pomen, spada samostan Svete Prečiste blizu Kičeva. Temu samostanu pravijo zaradi prekrasne lege tudi »Planina na planini«. Samostan je nastal v zgodnjem srednjem veku in je od vseh njegovih zgradb najstarejša lepa cerkev v bizantinskem slogu, ki ima mnogo zgodovinskih umetnin in spominov. Okrog cerkve so druga samostanska poslopja, ki so nastala po večini v poznejšem času. Pot, ki vodi iz Kičeva preko vasi Srbljana, predstavlja posebno romantičen del naše, na prirodni lepoti tako bogate zemlje. Okrog samostana so mogočni hrastovi gozdovi, z najvišjih samostanskih poslopij pa se odpira prelep razgled na vse strani. Ta samostan je preživel dolga in težka stoletja suženjstva in ni čuda, da se je narodu tako priljubil. Vsako leto roma proti koncu septembra k samostanu mnogo ljudi iz vseh južnosrbskih krajev. V slavnostnih dneh vabi vernike iz samostanskega zvonika tudi zvon, ki ga je samostanu podaril knez Aleksander Karadjordjević leta 1848.

Ko obhaja samostan »Planina na planini« svojo slavo, zvezano z večdnevnim romanjem, imajo gostoljubni menihi, ki vodijo vzorno gospodarstvo, polne roke dela, da romarske množice nastanijo in pogostijo. Samostanska pekarna peče že dva dni poprej male hlebčke v velikih množinah, katere potem bratje delijo romarjem. V velikih kotlih pa se kuhajo preprosta jedila. Samostan sliči velikemu taborišču. Za gostoljuben sprejem se romarji po stari navadi oddolžijo. Nekdaj v boljših časih so gonili s seboj cele črede samostanu v dar, mnogi pa so darovali samostanski cerkvi tudi razne dragocenosti. Sedaj v težki gospodarski krizi so darovi seveda manjši, a darovani so vsi od srca. Te dni je posetilo starodavni samostan izredno veliko število romarjev iz južnosrbskih krajev, zlasti iz okolice Ohrida, Debra, Bitolja, Prilepa in Gostivara.

Premestitve v poštni službi

Beograd, 29. sept. p. K pošti in brzojavu VI v Ljubljani je premeščena Marija Glazer iz poštnega urada Ljubljana I, k pošti na Viču Miroslava Klemenčič iz poštnem uradu Ljubljana I, k pošti v Ormožu Avrelija Šaberič iz Ptuja, k pošti v Slov. Bistrici Mara Štukelj pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, k pošti Ljubljana I Ivana Vindišer na Viču in Anton Miklavec, doslej v poštnem uradu Beograd II, k pošti Maribor II Terezija Radovan iz Novega mesta, v Novo mesto Josip Čoš iz poštnega urada Maribor II, v Tržič Rozalija Smerd iz poštnega urada Ljubljana I, k pošti v Celju Branislav Todorovič iz poštnega urada Ljubljana I, k pošti v Ormožu Marija Frece iz Črnomlja.

Iz železniške službe

Beograd, 29. sept. p. »Službene novine« objavljajo ukaz, s katerim sta premeščena postajenačelnik v Verženju Gregor Vrhovec na glavni kolodvor v Ljubljani in uradnik Viktor Glažar iz Sarajeva na postajo v Brežicah.

Ameriški general pri vajah naše vojske

Beograd, 29. sept. p. Šef ameriškega generalnega štaba general Mac Artur Douglas je prisostvoval danes vojaškim vajam v okolici Beograda pri Grocki. Ameriški general se je mudil ves dan na terenu ter se je zelo pohvalno izražal o izvežbanosti naše vojske.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Spremenljiva oblačnost, zmerno toplo, nekoliko nestalno. — Situacija včerajšnjega dne: Področje naše države je še vedno v obmejni coni med nizkim pritiskom, ki prevladuje v vzhodni Evropi, in višjim pritiskom, ki obsega severnozapadno in centralno Evropo. Zračni tlak je padel za 2 do 6 mm, največ na vzhodu, temperature pa so v splošnem narastle za 1 do 7 stopinj; le v južnem Primorju so ostale brez izprememb.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Precej jasno, temperatura se bo dvignila.

Naši kraji in ljudje

Ljubljanski donebnik se kosa z višino Ljubljanskega gradu

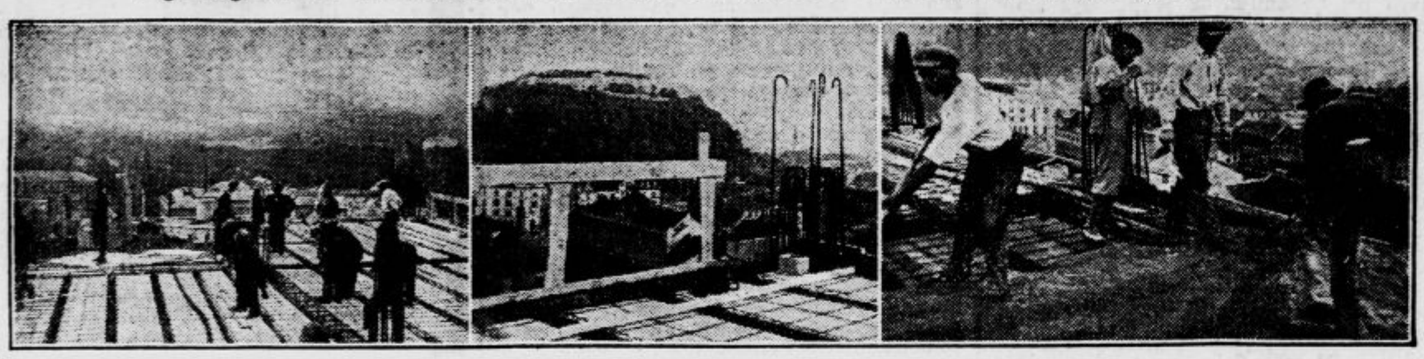

Ljubljana, 29. septembra.

Ljubljanski nebotičnik na vogalu Dunajske in Gajeve ulice je že daleč presegel palačo Ljubljanske kreditne banke. Raste čez 10. nadstropje. Visok je že nad 40 metrov, a se bo dvignil še za več metrov. Čim višje greš po polžastih stopnicah v votlini kolosa, tem bolj te prešinja hrum orjaškega dela. Povsod se gibljejo delavci, zaposleni pri najrazličnejših delih. Spodnja nadstropja so mirna, kajti tam je delo v glavnem že opravljeno. Čedalje višje stremi delavec, za katerim bo, čim bo ogromna stavba končana, prišel stanovalec.

Skozi okna v višjih nadstropjih bo krasen razgled na vse mesto in daleč ven na deželo proti severu na planine, proti jugu na dolenjske griče. Vse mesto globoko spodaj se zdi kakor mravljišče in občudovalca v višini doseže le nekak pritajen ropot ulice. Na prvi sliki je predočeno delo na nebotičniku in razgled v smeri proti Polhovskajskim dolomitom, srednja slika kaže, da se bo stavba že kmalu kosala z višino Gradu, na desni sliki vidimo delavce pri ustvarjanju tal za novo nadstropje.

Dosedanja gradba se bo dvignila še za tri nadstropja, ki pa bodo zgrajena samo nad srednjim delom ter bodo tvorila nekak stolpič. Dela napredujejo v nezmanjšanem tempu; stavba bo še v oktobru pod streho in to bržčas kljub vsakemu — vremenu.

Smrt požrtvovalnega Jugoslovena

Beograd, 29. septembra.

Danes dopoldne so položili k večnemu počitku upokojenega polkovnika Miloša M. Radovića, ki je izdihnil po daljši bolezni v nedeljo zvečer v tukajšnji glavni vojaški bolnišnici.

Osebnost pokojnika Miloša M. Radovića je lepa ilustracija hrepenenja, borb in zmage Jugoslovenstva. Kot sin ene najstarejših črnogorskih rodbin je bil že po tradiciji svojega plemena posvečen vojaškemu poklicu, ni pa mu zadostovalo, kakor mnogim drugim črnogorskim vojakom, šolanje doma, temveč se je napotil na vojaške študije v Italijo, kjer je razne strokovne šole dovršil z odličnim uspehom. Po študijah je doma zavzemal važna mesta in je bil pri podrejenih zelo priljubljen in čislan. Najbolj mu je bila pri srcu omladina in ko je ta začela boj proti absolutizmu kralja Nikole, obenem pa tudi pokret v jugoslovenskem duhu, je bil tedanji major Radović najbolj vnet med mladimi idealnimi borci. Jugoslovenski pokret je bil cetinjskemu dvoru in stari gardi, ki je vedrila in oblačila v Črni gori, zelo neljub in uglednejši člani jugoslovenskega pokreta v Črni gori so postali prav kmalu žrtve vseh mogočih intrig in šikan. Tako n. pr. so bili vsi črnogorski akademiki, ki so študirali v tujini, na povratku domov vrh Lovčena najnatančnejše preiskani od pandurjev, ki so že dobro vedeli, kdo se vrača. Te preiskave omladincev so bile tako natančne, da so dijaku, ki je imel slučajno s seboj daljnogled, ves daljnogled razvili in mu potem zmetali njegove dele v klobuk, ko so videli, da med njimi ni skrito kako tajno pismo iz Rusije ali iz Srbije. Major Radović, ki je tedaj služboval na Cetinju, je svojim podrejenim organom odločno prepovedal vsako tako ali podobno ravnanje. Ko so jugoslovensko orijentirani črnogorski rodoljubi ustanovili Narodno stranko, je započel odkrit bj med starimi in mladimi in je bil ne glede na svoj položaj v prvi vrsti mladih borcev. Režim se je končno tudi nad njim maščeval in kralj Nikola je vzglednega častnika, ki je bil tedaj kot podpolkovnik načelnik splošnega vojnega oddelka, na lepem upokojil. To je bilo malo pred vojno s Turki. Radović se je vojne udeležil kot navaden vojak v vrstah pešpolka, kateremu je nekdaj poveljeval. Po proboju solunske fronte se je takoj znašel v vrstah svojih rojakov — idealistov, ki so hiteli domov, da propagirajo uedinjenje Srbije in Črne gore za ustvaritev skupne jugoslovenske države. Nasprotniki tega pokreta pa so organizirali komitske tolpe, ki so Radoviću zažgale domačijo in ubile strica, vojvodo Jagoša Radovića.

Ko je bil oživotvorjen njegov ideal, za katerega je toliko žrtvoval, je bilo njegovovo edino zadoščenje in nagrada to, da je bil upokojen kot polkovnik jugoslovenske vojske. Zadnja leta je živel v Beogradu in je bil njegov dom vedno gostoljubno odprt vsem črnogorskim rojakom in mnogoštevilnim znancem in prijateljem iz osvobodilnih bojev.

Krvavo žegnanje na Dolenjskem

Ob praznovanju Kozme in Damjana so se v Gradišču spopadli fantje iz raznih vasi — Trije so obležali sredi ceste — V bolnico in v zapor

Novo mesto, 29. septembra.

V najlepšem kotu Dolenjske, pod vrhovi Gorjancev, je blizu Št. Jerneja idilično naselje Gradišče, kjer vsako leto 27. t. m. slovesno praznujejo god sv. Kozme in Damjana. V današnjih težkih časih se seveda pri tem žegnanju najbolj vneto udejstvuje še mladina. Ker je praznik padel letos ravno na nedeljo, se je zbralo najprej okrog cerkve, potem pa v točilnici »pod vejo« mnogo fantov iz vasi Orehovice, Zapuž in Vrhpolja. Pod vejo se je točilo dobro vino po 3 Din liter in tudi primernega prigrizka ni manjkalo. Veselje med zbranimi fanti je bilo kmalu na višku, ko pa je zdrknilo za par točk nizdol, je bil med njimi naenkrat kreg in preptr, bogzna za kaj.

Kar na lepem so se osvežila stara nasprotstva med posameznimi vasmi in že so se prvaki vaških mladinov spoprijeli. Bitko so otvorili Vrhpoljčani proti fantom iz Zapuž in stala sta si nasproti bojna tabora, broječa nad 20 glav. Eni so takoj izvlekli nože, drugi pa so lomili plotove in se tako oborožili. Po prvem spopadu so Vrhpoljčani napravili umik iz vasi proti državni cesti, tam pa so se ustavili in so že spotoma spopolnili svoje orožje z vilami, motikami, sekirami, lopatami in krampi. Tako so naskočili nasprotnike, ki so drli za njimi.

Na enkrat je bila državna cesta torišče ljutega boja in z etapo vred zaprta kakor prava fronta. V etapi tega bojišča so se morali vračati nazaj avtomobili in vsa druga vozila. Končno se je tudi bojišče izpraznilo, — trije fantje pa so s krvavečimi ranami obležali sredi ceste. Šele tedaj je nastalo med bojevniki premirje, — se pravi: razbegnili so se vsak na svoj kraj. Pozneje so mimoidoči dva ranjenca, ki nista bila prehudo zdelana, odpravili domov, tretjega, 23letnega tesarja Franca Božiča iz Zapuž, pa so morali odpeljati v bolnišnico v Kandijo. Fant ima z motiko razbito glavo in posebno še nos, ranjeni obe roki, z nožem in vilami pa tudi rane po nogah. Po bitki je bila cesta vsa krvava. Ko je bila borba končana, so prišli orožniki, zaslišali nekatere očividce, sedaj pa spravljajo v zapor udeležence krvavega žegnanja.

Hotel na Kopišah

Kamnik, 29. septembra.

Kakor čujemo, bo kamniška Meščanska korporacija zgradila na Kopišah lep hotel, kajti prihodnje leto, ko bo cesta gotova tja do Bistrice, bo dom v Bistrici vsekakor premajhen. Ideja, ki jo bo uresničila naša Meščanska korporacija, je vsestransko našla pohvalo in bodo na prihodnji seji člani že sklepali o tem. Razpisale se bodo tudi nagrade za idejno najbolje zamišljeno stavbo.

Stavba bo pretežno iz lesa. S tem se bo nudila tudi dobra konkurenčna možnost ter se bodo mestoma pretirane cene, ki so sedaj v Kamniški Bistrici, primerno reducirale. Zoper novo cesto je precej ugovorov, posebno s strani turistov, ki pa naj predvsem upoštevajo, da je cesta, ki je do letos vodila v Bistrico, tekla po svetu Meščanske korporacije in je bila takorekoč do preklica dovoljena pot, ki jo je korporacija dovolila uporabljati vsakomur.

Cesta od Kamnika do Kraljevega hriba je nedostopna. Zaradi plazov, ki so ob zadnji nevihti zasuli na štirih krajih novo cesto v Kamniško Bistrico, cesta ni prehodna. Nasipine sicer odstranjujejo, vendar je negotovo, kdaj bo zopet prehod in provoz mogoč.

Na sokolski tomboli v Škofji Loki

Spalno opravo je zadela družina z 10 otroki

Škofja Loka, 29. septembra.

Sokolsko društvo v Škofji Loki je imelo v nedeljo popoldne na Mestnem trgu v Škofji Loki lepo uspelo tombolo. Nakane nasprotnikov, ki so napovedali nedolžni tomboli pravcati bojkot, se niso obnesle in se je ljudstva na tombolskem prostoru naravnost trlo. Škofjeločani so se za tombolo imenitno pripravili. Mestni trg je bil kot pravi tabor miz, stolov in klopi, ki so jih zasedli s tablicami dobro založeni igralci. V mesto je prihitelo ljudstvo menda iz prav vseh okoliških vasi.

Po enournem promenadnem koncertu se je pričela igra. Napeto so zrle neštete oči na Pirčevo pumčko, ki pač ni slutila kako velika odločitev je v njenih drobnih rokah. Vrečo moke, riž, moško kolo, stiskalnico za sadje, stensko uro, lep umivalnik in druga manjša darila so srečni dobitniki že pobrali. Le spalna oprava je še čakala.

»Sreča je naklonila prav...« so dejali igralci, čim so zvedeli, da je zadel glavni dobitek 17letni fant cerkovnika Kaltenekerja iz Planice pri Sv. Joštu. Družina šteje tačas 10 otročičev, med katerimi je srečni dobitnik najstarejši. Zelo solidno in res lepo opravo je izdelal domačin g. Ivan Okorn. Tombola je bila s tem končana.

•

V ponedeljek se je tombolska epizoda nadaljevala. Iz Planice je prispela v Sokolski dom skrbna mati številne družine Kaltenekerjeva, da pogleda, kaj je njen sin zadel, kakor je dejala. »To pa ne bo za naše hribe, je prelepo,« je odločila ženica ob pogledu na spalno opravo.

Šlo je za kupca. Bilo je barantanja in besed, preden je bila oprava prodana. Spalnica bo ostala kar v Škofji Loki. Kupil jo je avtomobilski prevoznik g. Eržen.

Mati številnih otrok je bila ob prejemu tisočakov vsa iz sebe. Kako tudi ne, ko prede pri hiši trda za vsak dinar...

Lucijo iščejo...

Ljubljana, 29. septembra.

Pohajkovala je že po vsej Sloveniji. Že pred leti je prihajala v Ljubljano, kjer je nekaj časa stanovala pri raznih strankah v predmestjih in služila po par mesecev tudi kot služkinja v gostilnah in pri zasebnikih. Zdaj je lucija D. stara 20. let, a že v najnežnejši mladosti je kazala nagib k tatvini. Kot doraslo dekle je kradla najprvo po deželi, zlasti v okolici Višnjegore, kjer je doma, in je nadaljevala s tatvinami pozneje v mestu. Kjerkoli je služila, si je prilastila najrazličnejše vrednote. Zato se je mlada služkinja kmalu seznanila z zapori in je prišla na prosto še bolj pokvarjena. Naposled sploh ni več iskala službe, vdala se je prostemu življenju, ki pomeni razvrat in propast.

Nedavno tega se je Lucija, ki si je pridevala tudi različna druga imena, pojavila v Hradeckega vasi, kjer se je zglasila pri posestnici Karolini Gradolnikovi. V hišo je prišla na večer in je prosila za prenočišče. Ker zna prijetno govoriti, je kmalu premotila Gradolnikovo, da ji je res odkazala sobico, kjer je legla k počitku. Zjutraj pa gostiteljica prenočevalke ni videla več. Lucija je bila za goro. In z njo je izginila skoro vsa obleka najemnica, tedaj odstone branjevke Marije Krušičeve. Nemalo preplašena je Gradolnikova obvestila o tatvini Krušičevo, ki je takoj odhitela k orožnikom. A saj nihče niti ni prav vedel, kako je tatici ime.

Na podlagi opisa nevarne prenočevalke so vendarle takoj dognali, da gre za Lucijo D. Nadaljnja poizvedovanja so dognala, da je odšla Lucija v smeri proti D. M. v Polju, kjer ima baje ljubčka. Zasledovano dekle pa so iskali zaman, ker se je z ukradenimi stvarmi odpeljala na Hrvatsko, kjer jih je tudi prodala. Kakor je ugotovljeno, biva Lucija sedaj nekje v okolici Karlovca, kjer je tudi že izvršila več drznih tatvin. Navzlic intenzivnemu zasledovanju pa prevejanke, ki je baje v zvezi z nevarnimi tatinskimi družbami, doslej še ni bilo mogoče prijeti.

Življenje na Bledu

Bled, 29. septembra.

Na Bledu imamo še okrog 200 letoviščarjev, ki pa nas bodo zaradi nastalega mraza najbrže kmalu zapustili. — Oktobra meseca bodo zopet nadaljevali kanalizacijska dela, ki so bila zaradi sezone prekinjena. Delavcem se bo zopet nudila prilika, da si nekaj zaslužijo. — Sadna letina v blejski okolici je letos precej dobra. Hrušk je mnogo, jabolk pa nekaj manj. Tudi orehov je letos izredno mnogo. Kmetje pridno polnijo šode s sadnim moštom, katerega bo letos dovolj. — Ker prične sokolsko pevsko društvo na Bledu oktobra meseca zopet redne vaje, se vabijo pevci, da se gotovo udeležijo sestanka v nedeljo 4. oktobra ob pol 10. v salonu hotela »Trohe«. Mladino, ki ima veselje do petja, vabimo, da pristopi k pevskemu društvu. Prijave novih članov se bodo sprejemale na sestanku. — V nedeljo je posetilo Bled okrog 700 romarjev iz Trbovelj, Hrastnika in okolice. Prispeli so s posebnim vlakom. Obiskali so tudi božjo pot na Brezjah.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustah, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice** sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba **»Franz Josefove« vode** kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

En dan iz življenja Špelice

5. Popoldne

Vesela potlej na Uvado
Gre Špelica tja s hčerko mlado.
Vse delo njeno je končano,
Perilo snažno je oprano.
Kot sneg se v solncu je belilo —
To je storilo Albus-Milo.

Varčne gospodinje že davno vedo, da je iz najboljših surovin pridelano Albus-Milo zelo izdatno, in da ga je za veliko pranje veliko manj potreba kot drugih takozvanih poceni mil, ki pohajajo iz neznanih virov. Ako ne kupujete sami, temveč pošiljate nakupovat svojega nastavljenca, potem mu ne pozabite zabičiti, da naj ne sprejme nobenega drugega mila razun pristnega

ALBUS MILO

VABIMO VAS, oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Nudimo olajšana plačila.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

KULTURNI PREGLED

Zagrebški umetnostni dogodki

Operetna in dramska premijera. — Novosti iz teatra. — Novi radijski list v Zagrebu. — Micika Freudenreich slavi 50letni umetniški jubilej.

Zagreb, septembra.

Opereta »Viktorija in njen huzar« (Paul Abraham) je tipičen primer, kako gledališki ravnatelji zaradi svoje slabe navade, da ne pregledajo del, ki jih sprejmejo v izvedbo, škodujejo sebi, pa tudi avtorju. Paul Abraham se je ramreč štiri leta zaman trudil, da bi mu kdo uprizoril »Viktorijo«. Štiri leta so ga gledališki ravnatelji kar zapovrstjo odklanjali, dokler se ni našel neki direktor, ki je pregledal to skladbo in spoznal nje vrednost. Seveda je »Viktorija« doživela uprav senzacijonalen uspeh, največji po »Grofici Marici«. Danes je šla že preko 200 odrov.

»Viktorija« pa je res tudi vredna takega priznanja. Zanimiv in napet libreto, zlasti pa bleščeča in temperamentna glasba jo dvigata visoko nad vsa ostala dela podobnega kova. Paul Abraham ni samo »operetni« skladatelj; spisal je tudi številne simfonične skladbe, več godalnih kvartetov, pesmi itd. Na salzburškem festivalu l. 1922. so izvajali njegovo orkestralno suito. Potemtakem Abraham pozna do podrobnosti svoj posel; zato mu je instrumentacija bleščeča in zvočna, invencija bujna in sveža, a temperament žarek in rasen. Za dvodelne ritme ima uprav genijalno bistrovidnost. Medtem ko je letošnja opereta še nekoliko pod vplivom Kalmana in Leharja, se je Abraham v svoji drugi operети »Havajska roža« postavil docela na lastne noge.

Izvedba na našem odru je bila odlična; vsi sodelujoči so se potrudili, da so dali kar največ moči. Kajpak, »Viktorija« je imela tudi pri občinstvu izredno velik uspeh.

V operi smo imeli še novo naštudiran Puccinijev »Triptihon«, ki se je pod glasbenim vodstvom Oskarja Smodka pojavil v dostojni formi. Vse tri enodejanske opere so bile izdelane skrbno in okusno, vendar je največ uspeha imela »Gianni Schicchi«, pač po zaslugi duhovitega libreta in genijalne muzike.

V drami smo imeli premijero komedije Joze Ivakića »Vrzino kolo«. To novo domače delo sega v našo provinco in prikazuje ljubezensko življenje nekaterih tipov ter njih slabosti in neumnosti. Tudi to delo je občinstvo sprejelo prav prikupno.

Prihodnje premijere so: »Intimnosti« angleškega dramatika Noea Cowarda, za njo pa nova Begovićeva drama »Brez tretjega«. V tem komadu nastopa samo dvoje oseb (mož in žena), a dejanje se razvija z mnogimi psihološkimi in dramatskimi zapletljaji v teku ene same noči. (Drama se bo uprizorila tudi v Ljubljani.) Nato bo sledila premijera Molnarjeve komedije »Dobra vila«, nadalje Reyere komedije »Micheline« in Pagnolov komad »Marije«. Opera pripravlja Gotovčevo »Moranoc«, nato pa reprizo Zajčeve opere »Ban Legat«. Zatem dobimo opere »Otelo«, »Mojstri pevci« in »Čarobna piščalka«.

V bližnjih dneh bo pričel v Zagrebu izhajati nov list z naslovom »7 dana radio«. Bo prav obsežen časopis; prinašal bo poleg programov radijskih postaj vsega sveta gledališke, kinematografske, sportne, tehnične in druge vesti. Zasledoval bo vse naše kulturne pridobitve.

Micika Freudenreichova iz slavne gledališke obitelji Freudenreich je slavila minule dni petdesetletnico svojega umetniškega dela. Ob tej priliki je pela v radiju in smo se lahko preverili, da ji je glas ostal svež in mladostno bister. Micika Freudenreichova spada med one umetnike naše »stare gledališke garde«, ki so sodelovali pri postanku in razvoju našega gledališča. Ona je še danes zelo popularna, in mnogi, ki so jo ondan poslušali, so bržčas obujali lepe spomine na mlade dni, ko je Freudenrechova z vedrino svojega temperamenta razveseljevala srca in duše. In pravi čudež, da poje še danes — skozi mikrofon, genialni izum naših dni.

Žiga Hirschler.

Ruski glas o Otonu Župančiču. V pariškem tedniku »Rossija i slavjanstvo« z dne 26. septembra je izšel daljši članek ruskega prevajalca iz jugoslovenske poezije Ilje Goleniščeva - Kutuzova o Otonu Župančiču. Članek se v glavnem opira na znano francosko knjigo Luciena Tesnièreja, navaja poglavitne značilnosti Župančičeve poezije in označuje njegove najvažnejše knjige. Na koncu pravi gosp. Goleniščev - Kutuzov: »Za ruski posluh ima Župančičeva poezija poseben čar, kajti slovenska metrika je izmed vseh slovanskih metrik najbližja ruski. Medtem ko so srbskohrvaški verzi silabični, so slovenski tonični. Ritmično in fonetično bogastvo Župančičevih pesmi, sicer neločljivo od njih zadržajne pomenljivosti — muzika njegove tvorbe — je prodrlo že preko meja pesnikove domovine.« V isti številki je g. Goleniščev - Kutuzov prevel Župančičevo pesnitev »Dies irae«, ki se v ruskem prevodu čita prav lepo in ima pesniške vrline izvirnika.

Nova knjiga Jovana Dučića. Največji živeči srbski pesnik Jovan Dučić je dal v tisk svojo novo knjigo »Blago Cara Radovana«. Knjiga bo vsebovala še neobjavljeno Dučićevo prozo. V nji bodo piščeve refleksije o sreči, o ljubezni, o ženi, o prijateljstvu, o mladosti, o starosti, o pesniku, o herojih itd. »Blago Cara Radovana« bo potemtakem pesnikova izpoved o najvažnejših vprašanjih, ki so že dolgo mikala njegovo domišljijo. Knjiga pa bo zanimiva tudi z jezikovno-stilistične strani, saj je Jovan Dučić mojster srbohrvaškega jezika. — Prvotno je »Blago Cara Radovana« napovedovala »Narodna prosveta«, ki je izdala Dučićeva »Sabrana dela«; kakor pa sedaj kaže, izide ta knjiga v piščevem osebnem izdanju.

Proslava Ivana Vazova v Sofiji. V bolgarski prestolnici so se minule dni vršile velike slavnosti ob priliki desetletnice smrti največjega bolgarskega pesnika in pripovednika Ivana Vazova. Tudi v notranjosti dežele je ljudstvo slavilo svojega vodilnega pisatelja.

Razburjenje v Avstriji zaradi ukinitve državnih gledališč. Sklep avstrijske vlade, da zaradi gospodarske krize ukine državna gledališča, je izzval v dunajskih umetniških in književnih krogih hudo razburjenje. Dunajski PEN-klub je izdal apel na vse duševne poklice v Avstriji, da protestirajo zoper nameravano pohabljenje kulturnega življenja. Sredi oktobra bo na Dunaju veliko protestno zborovanje, na katerem bo med drugimi govoril tudi Franz Werfel.

Iz revij. »Nova Evropa« je priobčila v septemberski številki več člankov o vprašanju gospodarske krize in brezposelnosti iz peresa Gj. Ćurčina, B. Novkovića in I. Belina. B. Radica, ki je eden najboljših jugoslovenskih poznavalcev Španije, je prispeval informativno prav zanimivi članek »Primer Španije«. Sl. Popović piše o proučevanju in vzgoji vaške mladine. P. Askočenski pa o Bloku. — »Riječ« je v zadnjih dveh številkah objavila med drugim jugoslovenske prostovoljske dokumente iz Rusije, članek Boža Lovrića o Kutni Hori in K. T. Taranovskega o ruskem futuristu Majakovskem. — V sarajevskem »Pregledu« je Kosta Kulišić priobčil lepo študijo o Nikoli Tesli, ki je nedavno slavil 75 letnico, dr. Dragoljub Jovanović pa je dal s člankom »Motivi socijalne politike« dober prispevek h globljemu umevanju socijalnega vprašanja. — V beograjskem »Venecu«, ki ga ureja Jeremija Živanović, je izšlo precej dobre beletristike, dalje prevod Turgenjevove študije »Hamlet in Don Quijote«, ki smo jo pred leti dobili tudi v slovenščini v »Življenju in svetu« in prevod Lamartinove »Grazielle«. Višina te omladinske leposlovno - poučne revije je tako znatna, da je »Venac« vreden pozornosti zlasti s strani slovenske mladine, ki ima tu lep vpogled v srbohrvaški jezik in književnost.

»Zvonček« v 33. letniku. Mladinski mesečnik »Zvonček«, ki ga ureja dr. Pavel Karlin, je s pravkar izišlo septembersko številko nastopil 33. letnik. V tem pestro ilustriranem zvezku so natisnjeni leposlovni in poučni članki dr. V. Koruna, dr. R. Savnika, V. Bitenca, G. Strniše in dr., nadaljuje pa se priljubljena povest Ferd. A. Ossendowskega »Življenje in prigode male opice«. I. Pavčič je prispeval skladbo »Lisička« za pianiste med »Zvončkarji«. »Zvonček« se naroča v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Stane za vse leto samo 30 Din.

»Za pridne roke« je naslov knjigi, ki jo je pravkar izdala za svoje naročnice založba lista »Žena in dom«. Uvažujoč veliko praktično vrednost ročnega dela in popolno pomanjkanje domače literature te vrste, je podjetna založba sklenila, da bo vsako leto izdala po eno poljudno pisano knjigo o ženskih ročnih delih. V tem zvezku, ki pa je sam po sebi zaključen, se obravnava kvačkanje. Številni vzorci in slike, ki krase knjigo in dopolnjujejo besedilo, kažejo, kaj vse lahko naredi pridna ženska roka s kvačko. Solidno opremljeno, 100 strani obsegajočo knjigo bodo naše gospodinje rade uvrstile v svojo priročno knjižnico, kakor jo bo naše ženstvo sploh z veseljem jemalo v roke. Za nenaročnice stane knjiga 30 Din, naročnice »Žene in doma« pa dobe to in druge knjige, ki so izšle ali še izidejo v isti založbi, po zelo nizki ceni.

Mesečni uradniški abonma v Elitnem kinu Matica

S 1. oktobrom t. l. uvede Elitni kino Matica mesečni abonma za državne nameščence ob izredno ugodnih pogojih in globoko znižanih cenah. Državni nameščenec, ki hoče biti deležen ugodnosti abonmaja, je dolžan kupiti začetkom vsakega meseca pet vstopnic. Enako število sme nabaviti tudi za vsakega svojega rodbinskega člana, to je za ženo in otroke.

Vstopnice za abonma predstave je kupiti redno za cel mesec do 3. vsakega meseca v pisarni Elitnega kina Matice, proti predložitvi identitečne legitimacije. Cena vstopnice za parketni sedež (od VIII. do XX. vrste) in vsako predstavo znaša Din 10.— (medtem ko je normalna cena Din 15.—). Z abonma-vstopnico sme abonent posetiti poljubno predstavo, razen ob sobotah, nedeljah in praznikih.

V mesecu oktobru dobe abonenti predvidoma (sprememba programa pridržana) sledeči filmski program:

1.) Opereto **»Mamsell Nitouche«**, v glavnih vlogah Any Ondra, Oskar Karlweis, Georg Aleksander.

2.) Elizabeta Bergner v prekrasni drami **»Arijana«**, po slovitem istoimenskem romanu Claude Aneta.

3.) Šaloigro **»Omahljiva devica«**, prvi veliki film, v katerem predstavlja glavno vlogo sloviti humorist in priljubljeni komik Szöke Szakall.

4.) **»Dober grešnik«**, prvi film znamenitega komika in svetovnoznanega humorista Maksa Pallenberga.

5.) Emerik Kalmanovo opereto **»Pustna vila«**, v glavnih vlogah Ani Ahlers, Walter Janssen, Ernst Verebes in Hary Halm.

Program je tedaj odličen, pester in najskrbneje izbran.

Domače vesti

• **Predavanje dr. Ilešiča o Jugoslaviji.** Kakor poroča »Kurjer Poznanjski«, je zagrebški vseučiliški profesor dr. Fran Ilešič v dvorani poznanjske univerze predaval nedavno o Jugoslaviji in njenem kralju. Predavatelja je pozdravil predsednik Poljsko-jugoslovenskega društva general Serda-Teodorski.

• **Otolaringologi na ekskurziji po Primorju.** Kongres otolaringologov, ki se je vršil v Zagrebu, je bil v soboto zvečer zaključen, v nedeljo pa so se udeleženci kongresa podali na tridnevni izlet od Sušaka do Kotora. Danes se vrnejo v Zagreb, odkoder se vnanji udeleženci vrnejo domov. Kongres je imel nalogo, da pripravi teren za prvi vseslovanski kongres otolaringologov, kar je v glavnem tudi izvršil, ker se je v Zagrebu ustanovil odbor, ki naj pripravi vse potrebno za omenjeni kongres.

• **Avstrijski znanstveniki v našem biološko,oceanografskem institutu.** Že nekaj tednov se mudi v Splitu profesor zoologije na dunajski univerzi dr. Paul Krüger s svojima asistentoma in 12 slušatelji. Skupina je prišla na Jadran, da se seznani z našo morsko favno in njenim bogastvom. Gosti se vrnejo na Dunaj v početku prihodnjega meseca.

• **Uradne ure pri sodiščih.** Uradne ure za čas od 1. oktobra letos do 30. aprila 1932. se določajo ob delavnikih od 8. do pol 13. in od pol 16. do 18., a ob sobotah od 8. do 14. ure.

• **Senzacija brzopoteznega turnirja v radiu.** Prejeli smo: Drevi ob 20. boste lahko sledili doma pri radiu velemojstrskemu šahovskemu brzopoteznemu turnirju, na katerem bodo sodelovali svetovni šahovski velemojstri dr. Aljehin, dr. Tartakower, Niemcovič, dr. Vidmar. Čuli boste govoriti največjega sodobnega šahovskega genija, svetovnega prvaka dr. Aljehina, in kibicirali boste lahko napetim partijam, ki jih bodo izvajali udeleženci blejskega velemojstrskega turnirja. Radio Ljubljana je razpisal za prva dva zmagovalca nagrade. Šahistom se torej za pravkar končanim blejskim turnirjem nudi že zopet nova senzacija, svojevrstna v naši državi in v našem radiu. Aljehin je odnesel prvo mesto z Bleda, kdo ve, kdo ga bo nocoj v našem radiu! Zelo zanimivo je slediti poteku igre pri brzoturnirjih. Tukaj ne bo dolgotrajnega čakanja na poteze igralcev. Komaj pove napovedovalec storjeno potezo, že sledi nova poteza. Pa še nekaj Zgodi se tudi mojstrom, da pri brzopoteznem turnirju prezro v časovni stiski za premišljevanje kako potezo, ki jo šahovski »pacer« ne bi raredil. Ker je pričakovati, da se Tartakower in Niemcovič kot poznana šaljivca poleg dr. Vidmarja ne bosta mogla vzdržati hudomušnih opazk, se obeta tudi v tem dziru poslušalcem svojevrsten užitek. Na svidenje drevi ob 20. v radiu.

• **Vsem, ki se zanimajo za novodobno prehrano.** Prejeli smo: Ob priliki predavanj o pripravljanju zelenjadi za uživanje v presnem stanju in o novodobni prehrani sploh na letošnji zelenjadni razstavi na velesejmu je bila od več strani izražena želja, naj bi se kaj več storilo za širjenje tega za splošnost novega gibanja. Vabimo torej interesente obojega spola na sestanek, ki bo drevi ob 20. v brezalkoholni gostilni (hotel Union, vhod iz Frančiškanske ulice.) Namen tega sestanka je pred vsem ta, da se spoznamo in da se posvetujemo o raznih vprašanjih, ki se tičejo novodobnega načina človeške prehrane. Zlasti bi bilo rešiti vprašanje eventuelne organizacije, predavanj, tečajev in dobave potrebščin in živil, ki se ne dobe v državi. — M. Humek.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

29. septembra.

Ljubljana 7, 764.0, 8.9, 86, tiho, 10, dež, 4.1; Maribor 7, 762.8, 6.2, 94, WNW4, 4, —, —; Zagreb 7, 763.2, 10.3, 94, tiho, megla, dež, 7.5; Beograd 7, 762.3, 8.1, 96, tiho, 10, dež, 1.2; Sarajevo 7, 763.8, 6.4, 92, tiho, 10, dež, 8.1; Skoplje 7, 766.5, 5.5, 88, tiho, 10, —, —; Kumbor 7, 760.9, 12.8, 84, ESE1, 9, dež, 10.8 Split 7, 760.2, 11.4, 89, NE4, 6, dež, 12.9; Rab 7, 761.8, 11.0, 82, N2, 1, dež, 29.6.

Temperatura: Ljubljana 15.2, 8.4; Maribor 10.2, 5.4; Zagreb 12.8, 8.6; Beograd 16.4, 7.2; Sarajevo 15.5, 6.1; Skoplje 15.3, 2.3; Kumbor 18.9, 12.7; Split 18.0, 9.8; Rab 13.2, 8.1.

Solnce vzhaja ob 5.55, zahaja ob 17.46.
Luna vzhaja ob 18.47, zahaja ob 9.46.

• **Himen.** Poročil se je g. Dimitrij Safonov, vodja električnih naprav pri kemični tovarni, steklarni in Zadružni elektrarni v Hrastniku, z gdč. Valerijo Vatovčevo. — Obilo sreče!

• **Novi grobovi.** Na oltar materinstva je položila svoje mlado življenje gospa Pavla Drnovškova, soproga g. dr. Dominika Drnovška, odvetnika v Laškem. Pokojnica, ki se je morala preseliti v večnost v najlepši dobi 32 let, je bila iz ugledne narodne družine Krulčevih v Slovenski Bistrici. S svojim lepim značajem in prirojeno ljubeznivostjo si je znala vedno in povsod pridobivati splošne simpatije. Soprogu zapušča dva otročiča. Pogreb bo jutri ob pol 17. v Laškem. V Brežicah je umrl g. Janko Presker, inspektor državne železnice v p. Blagega pokojnika so pokopali v torek popoldne na brežiškem pokopališču. — V Mariboru sta umrla: v ponedeljek zvečer v bolnici 64 letna Terezija Keršičeva, vdova poštnega poduradnika, včeraj zjutraj pa v Pobrežju 83 letni kovač žel. delavnic g. France Verdnik. Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Udeležencem slavnosti v Beogradu 3. in 4. oktobra.** Vsem, ki se nameravajo udeležiti slavnosti razvitja in blagoslovitve dobrovoljske zastave, ki jo je daroval in ji kumuje Nj. Vel. kralj, veljajo naslednje smernice: Kdor se je prijavil pravočasno (do 29. t. m.) bo lahko šel. Brezplačne karte, ki pa veljajo le za III. razred osebnih vlakov, so razdane, četrtinskih je še precej na razpolago Slednjih se lahko posluži vsak in veljajo za vse razrede poljubnih vlakov z izjemo ekspresa. Brezplačne so samo za redne člane. Oni člani, ki bodo še prejeli posamezne brezplačne karte, bodo potovali s katerimkoli osebnim vlakom (odhod iz Ljubljane ob pol 1. ponoči, prihod v Beograd ob pol 9. zvečer ali iz Ljubljane ob 5.20 zjutraj dohod v Beograd ob istem času). — Ostali bodo potovali na skupno karto iz Ljubljane ob 5.20 dne 3. oktobra. Nazaj istotako skupno. Vsi, z brezplačno kot četrtinsko vožnjo, pa morajo dati potrditi legitimacije v Beogradu pri glavnem odboru, Miloša Velikog 6, — stara skupština. Brez tega potrdila legitimacije ne bi bile veljavne. Blagoslovitev se prične ob 10. na sportnem prostoru »Jugoslavije«, sprevod bo nato defiliral (okrog 12.) mimo dvora v smeri Kalemegdana. Dobrovoljci se udeleže sprevoda po skupinah: iz balkanskih vojn, prve divizije v Rusiji, ameriški, drugih formacij v Rusiji, vstaši 1875—78 l., iz Italije, murmanski in ostali. Udeleže se tudi močne delegacije iz Češke, Rumunske in Francije.

• **Dom narodnega zdravja v Zvorniku.** Sredi meseca oktobra bo v Zvorniku otvorjen novo zgrajeni Dom narodnega zdravja.

• **V Južni Srbiji bo snimanje prvega našega zvočnega filma.** Preteklo nedeljo je prispela v Skoplje filmska ekspedicija z g. Krakovom, urednikom »Vremena«, na čelu. Ekspedicija ima nalogo, da za jugoslovenksi prosvetni film snima velik film v Južni Srbiji, ki se bo v naši državi predvajal pod naslovom »Kroz zemlju naših careva i kraljeva«. Film bo šel tudi v inozemstvo. Ker bo to v Jugoslaviji prvi film te vrste, vlada zanj veliko zanimanje.

• **Avtomobilska nesreča slovenske rodbinev Ameriki.** Med našimi rojaki v Ameriki dobro znani rodbini Novak-Čertaličevi se je pripetila huda avtomobilska nesreča, pri kateri je izgubila svoje mlado življenje devetnajstletna hčerka Helena, vsi ostali člani rodbine pa so bili hudo poškodovani in prepeljani v bolnico v Milwaukeeju. Družina se je bila z avtomobilom odpravila na pot v Chicago, da obišče svoje sorodnike rodbino Bregarjevo. Vozili so z zmerno hitrostjo. Nekako sedem milj od mesta jim je z veliko naglico pridrvel nasproti neki avto. Silen tresk je razbil avto slovenske rodbine. Hčerka Helena je ostala na mestu mrtva, ostali so bili hudo poškodovani prepeljani v bolnico. Gospa Čertaličeva ima zlomljeni obe nogi, njen mož ima zlomljeno desno roko in hude poškodbe na glavi, sin Hary pa hudo poškodbo na glavi in zlomljeno desno roko. Poškodbe vseh so nevarne, vendar zdravniki upajo, da vse ranjence ohranijo pri življenju.

• **Samomor bogatega kleoptomana.** Aleksander Francia, premožen posestnik v Nadalju v dunavski banovini, je dalje časa vršil male, a vedno pogostejše tatvine. V noči od sobote na nedeljo je bil izvršen vlom v neko tamkajšnjo trgovino in je vlomilec odnesel približno 700 cigaret »Zeta«. Tatvine je bil osumljen omenjeni posestnik. Ko ga je orožniška patrulja vprašala, ali je on izvršil tatvino, je takoj priznal in orožnike pozval v sobo, kjer je iz postelje vzel škatlo cigaret. Ko so ga vprašali, kje ima ostalih šest škatel, je naglo skočil k mizi, potegnil iz žepa revolver in si pognal kroglo v glavo. Ostal je na mestu mrtev. Kakor vse kaže, je pokojnik trpel na kleptomaniji, ker kljub številnim tatvinam od tega ni mogel imeti vidne koristi, ker je bil eden najbogatejših tamkajšnjih ekonomov.

* Nesrečen padec s kolesa. Zupančič Franc, sin posestnika, star 17 let, doma iz Otavca pri Črnomlju, se je peljal z izposojenim kolesom iz Črnomlja proti svojemu domu. Na ostrem ovinku nad Lokvami pa mu je popustila kolesna zavora, fant je odletel s kolesa in si pri padcu zlomil desno nogo. Prepeljan je bil v kandijsko bolnico.

* **Pri pretepu poškodovan cigan.** V vasi Potoku pri Jurki vasi se je nahajal v vaški gostilni med ostalimi fanti tudi 42 letni cigan Tomaž Brajdič, ki je postal nasilen in je izzval pretep. Pri pretepu je cigan dobil z nekim topim predmetom močne udarce po glavi, na desno stran čela in po nosu. Vsega zbitega so pripeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji na zdravljenje, orožništvo pa vodi o dogodku poizvedovanje.

• **Strašna smrt triletnega otroka.** V vasi Brezovici v zagrebški okolici se je v hiši kmeta Jurija Čižmešije pripetila grozna nesreča. V kuhinji se je v velikem loncu kuhala sirotka. Posodo z vrelo sirotko je gospodinja postavila na tla, da se ohladi. Triletni sinček gospodarja se je igral v kuhinji in pri tem padel v lonec s sirotko. Oče je takoj prihitel na pomoč in malega Josipa potegnil iz vrele tekočine. Kljub zdravniški pomoči je otrok podlegel groznim opeklinam.

• **Gostilne so mu zabranjene.** Melanšku Ivanu rojenemu l. 1902 v Šoštanju in tam stanujočemu, je s sodbo sreskega sodišča v Šoštanju prepovedano zahajanje v krčmo za dobo enega leta. Prepoved traja od 19. t. m. do 20. septembra 1932. Kdor bi Melanšku Ivanu v tej dobi postregel z alkoholnimi pijačami, je kaznjiv z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 5000 Din.

• **Dar.** Dr. Ivan Verčon v Ljubljani je daroval Centralnemu odboru Rdečega križa za prizadete po suši 100 Din.

• **Prodaja žrebcev v žrebčarni na Selu pri Ljubljani.** V sredo 7. oktobra ob pol 15. popoldne se bo v žrebčarni na Selu pri Ljubljani na javni dražbi prodalo več žrebcev angleške in lipicanske pasme in en ameriški kasač.

• **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos Reich.**

Vaše plošče in filme
razvija in napravi slike **Drogerija Kanc, Ljubljana — Maribor 3**

Iz Ljubljane

u— **Pravih reklamacij je 612.** V ponedeljek zvečer pozno v noč je magistratni reklamacijski urad pregledoval zadnje dni vložene reklamacije. Faktično je bilo predloženih 629 reklamacijskih vlog. Pri pregledu pa je urad ugotovil, da so bile nekatere reklamacije vložene po dvakrat, tako od volilnega upravičenca, kakor tudi od dotičnega urada. Dvojne reklamacije so vložili zlasti državni uradniki in akademiki Včeraj od 11. do 13. je magistratna komisija pod predsedstvom župana rešila reklamacije. Okrajnemu sodišču je bila doslej predložena v potrditev prva partija reklamacij. Danes dopoldne bo sledila druga. Okoliške občine so do včeraj predložile sodišču 15 reklamacij.

u— **Violinist Karel Rupel** si je določil za svoj koncert v ponedeljek 5. oktobra v dvorani Uniona naslednji program: 1. Bach: Koncert v a-molu, 2. Tartini: Vražji trilček, 3. Osterc: Fantazija za violino in klavir, 4. A Jaques — a) Delacroze: Danse Frivole, b) Ravel: Habanera, c) Debussy: Minstrels, 5. Tartini-Kreislev: Varijacije na Corejev tema, 6. Wieniawski: Scherzo-Tarantelle. Na klavirju bo spremljal Karla Rupla konservatorist Marijan Lipovšek. Vstopnice so že v predprodaji v Matični knjigarni od 40 Din navzdol.

u— **Šolski vrtovi in zavetišča.** Za šolsko deco, katere starši so dnevno zaposleni po tovarnah in drugih podjetjih, so v Ljubljani namenjena 4 zavetišča, kjer dobiva deca opoldne tudi brezplačno toplo hrano. Zavetišča so: pri sv. Florijanu za učenke šentjakobske osnovne šole, na Prulah za učenke tamošnje deške šole, na Taboru za šolarje z Ledine, četrto pa je v Šiški, kjer je največji obisk. Poleg zavetišč sta še dva šolska vrtova. Osrednji šolski vrt je v Cerkveni ulici v Trnovem. Meri 17.005 m² in zraven je veliko igrišče s 7708 m². Namenjen je sicer šolski deci vseh ljubljanskih osnovnih šol, toda deci severnega in vzhodnega dela je nemogoče hoditi tja, zato bi bilo umestno, da bi mestna občina poiskala za oba dela primeren prostor za šolski vrt. Drugi vrt je na Ledini.

u— **Vzpon na Mont Blanc.** O tej velezanimivi snovi in o svoji turi na najvišjo goro Evrope bo predaval s skioptičnimi slikami g. dr. Reya Oskar v salonu Mikličevega hotela. Predavanje bo drevi ob 20. K obilni udeležbi vabi Klub esperantistov v Ljubljani. Vstop prost.

Prihranek pri britju

»VALET« je edini aparat za britje zajedno kombiniran s strojem za striženje; nepotrebno je razložiti aparat niti za brušenje niti za čiščenje. Vsako rezilo brije 50—60 krat.

MED. UNIV.
Dr. Janko Osolnik
je začel ordinirati za vse bolezni.
Moste — Zaloška cesta št. 4
11833

u— **IV. delavski prosvetni večer Svobode in Zarje** bo v sredo 7. oktobra. Na vsporedu je koncert Zarje, solo na violino in klavir, sopran, alt in bas solo, ter predavanje s skioptičnimi slikami o letošnji delavski olimpijadi na Dunaju. Pokazalo se bo nad 200 izvirnih krasnih slik.

u— **»Tabor«.** Drevi točno ob 20. bo pevska vaja za moški zbor na moškem učiteljišču na Resljevi cesti. Skupna vaja mešanega zbora bo istotam prihodnji petek 2. oktobra. Naj nihče ne manjka!

u— **Klub esperantistov v Ljubljani** vabi esperantiste k skioptičnemu predavanju dr. Reye, ki bo drevi ob 20. v salonu Mikličevega hotela o vzponu na Mont Blanc. Vstopnine ne bo.

u— **Otvoritev plesne šole** glasbenega društva Zarje bo v nedeljo 4. oktobra ob 15. v dvorani Delavske zbornice. Plesni učitelj g. Košiček.

u— **Tvrdka klavirjev in glasbil Alfonz Breznik je sedaj na Aleksandrovi cesti 7.**

u— **Otvoritveni večer Jenkove plesne šole** bo jutri v četrtek 1. oktobra ob 20. v Kazini. Vabljeni vsi lanskoletni obiskovalci ter novi člani. Informacije in vpisovanje istotam.

u— **Otvoritvena plesna vaja** bo v nedeljo ob 20. v veliki dvorani na Taboru. Posebnih vabil ne bo. Prijave sprejema društvena pisarna dnevno od 18. do 20. ter na večer pred otvoritvijo.

u— **Podružnica pekovskih pomočnikov v Ljubljani** priredi v soboto 3. oktobra trgatev grozdja in vabi pekovske pomočnike, mojstre in prijatelje, da jo v velikem številu posetijo. Začetek ob 8. Vstopnina prostovoljna.

u— **V pijanosti mu pridejo tatvine na misel.** Pred malim senatom se zadnji čas obravnavajo male kriminalne zadeve., ki nikakor ne nosijo pečata kakšne senzacijonalnosti. Po večini prihajajo pred sodnike mladi ljudje, ki so zdrknili s prave poti, ljudje, ki so imeli v mladih letih slabo vzgojo, odnosno so bili brez staršev prepuščeni sami sebi. — Čuden človek je 32 letni mizarski pomočnik Janez Š., doma iz bližnje ljubljanske okolice, iz kraja, kjer je mizarska obrt posebno razvita. Oženjen je in mora skrbeti za otroka, kljub temu pa je zelo lahkomiseln. Čedno oblečen je včeraj stopil pred sodnike. Državni tožilec mu je naprtil 3 delikte: 20. junija ponoči je vzel ključavničarju Alojziju Zelenemu v Stožicah denarnico s 110 Din, v Škofji Loki je 12. avgusta prevaril krojačevo ženo Rozalijo Ravniharjevo, da mu je izročila 600 Din vredno, novo obleko, kjer ji je izjavil, da je račun za obleko poravnal pri trgovcu Rihardu Kramarju, in naposled je 25. avgusta vzel trgovcu Maksu Lajovicu steklenico pelinkovca, vredno 40 Din. Pred senat je prišel, ker je prvo tatvino izvršil ponoči in je bil že kaznovan zaradi tatvine na ječo. Ko je bil 31. avgusta aretiran, je orožnikom kratko priznal: »V pijanosti meni kaj rade pridejo tatvine na misel.« Sodba: na 4 mesece strogega zapora in 60 Din globe ali še en dan zapora ter v izgubo častnih državljanskih pravic za 1 leto.

u— **Razne nezgode.** Posestnikov sin Lovrenc Trontel iz Luč pri Litiji je odšel predvčerajšnjim popoldne na njivo rezat koruznico s srpom. Pri delu je zamahnil po nesreči proti nogi. Pravočasno je sicer prestregel sunek z levo roko, a se je vanjo hudo urezal. — Ludovik Janežič iz Gamelj je bil zaposlen kot zidarski vajenec na neki stavbi na Ježici. Včeraj dopoldne ga je opeka, ki je padla z odra ranila na glavi. — Zidarski pomočnik Anton Zabukovec, stanujoč na Vodovodni cesti 76, se je predsinočnjim za šalo ruval z nekim tovarišem, ki pa ga je po nesreči tako hudo vrgel, da si je poškodoval hrbtenico.

u— **Žrtev pretepa.** V ljubljansko bolnico so pripeljali lančarja Ignacija Wiederwoh-a iz okolice Kočevja. Wiederwohl je bil v nedeljo v Ekerjevi gostilni v Mrtvicah, kjer je nastal med fanti nenadoma prepir, v katerega je posegel tudi Wiederwohl. Iz prepira se je kmalu razvil pretep, pri čemer se je lotil eden izmed fantov Wiederwohla z nožem in ga hudo ranil na levi roki.

u— **Zopet ukradeno kolo.** Skladiščnik državne železnice Ivan Čibej, stanujoč na Stožicah, se je ustavil predsinočnjim v Antičevičevem vinotoču na Dunajski cesti. Pripeljal se je s kolesom, ki ga je pa pustil za trenutek zunaj pred hišo brez nadzorstva. Čibej pa je moral ostalo pot nadaljevati peš, kajti kolesa se je medtem polastil neznan tat. Ukradeno kolo je znamke »Triglav«, črno pleskano, s tovarniško številko 5100794, vredno 1000 Din.

Iz Celja

e— **Mestni avtobusi.** Za zimsko polletje veljajo, pričenši s 1. oktobrom, naslednje spremembe: 1.) Proga Celje-Rogaška Slatina se skrajša do Št. Jurija ob južni železnici s povratkom od tam ob 13.34 proti Celju. 2.) Proga Celje-Rečica se skrajša do Mozirja in opusti jutranja ter večerna vožnja. 3.) Proga Celje-Logarska dolina se skrajša do Luč; ta avtobus bo vozil tudi v trg Rečico (poleti je vozil mimo trga). 4) Na progi Celje-Podsreda se zniža voznina 38 Din za vso progo, za ostale postaje pa sorazmerno. 5) Za čas od 1. oktobra do 1. junija se tudi zniža nekoliko voznina na progi Celje-Luče oziroma Celje-Mozirje. 6) Na vseh progah se vpeljejo karte tour-retour veljavne 2 dni z 10 in 20 odst. popustom, to pa samo s končnih in najvažnejših postaj. Na vseh ostalih progah ostane stanje nespremenjeno.

e— **Volilnih reklamacij je bilo ob precejšnjem zanimanju tukajšnjih mestnih volilnih upravičencev vloženih do poteka reklamacijskega roka pri mestnem načelstvu 38, deloma izbrisov, deloma vpisov, nekaj pa je tudi popravkov.** Sedanje številčno stanje celjskih volilcev, bilo jih je 1963, se ne bo dosti spremenilo oziroma naraslo.

e— **Mestni kino bo predvajal** drevi ob pol 21. lep kriminalni zvočni film »Tiger« Zvočna predigra.

e— **Dve aretaciji.** Celjska policija je aretirala včeraj v mestu 18letnega dijaka in »pisatelja« Damjana V. iz Ljubljane, ki je 1. t. m. zapustil očetovo stanovanje v Ljubljani in pobegnil po svetu. V Celju se je zadrževal dalje časa, nakar je odromal zopet naprej in v Ptuju izvršil glasom poročila tamkajšnje policije v neko vilo uspešen vlom. V Ljubljani je odnesel svojim sošolcem več knjig in neki Ljudmili U. zlato zapestno uro v skupni vrednosti nad 2000 Din, zaradi česar je ljubljanska policija za njim izdala tiralico. V Celje je odnesel neki gospe večjo množino knjig, vrednih 580 Din. Mladega V. so izročili sodišču, ki vodi nadaljnjo preiskavo. Aretirana je bila včeraj tudi mlada natakarica Tončka B. iz Mojstrane, ki je prispela v Celje iz Karlovca ter se je bavila s prostitucijo. Neki tukajšnji natakarici je ostala dolžna na pijači in jedači precejšen znasek, vrhu tega pa ji je še odnesla par nogavic.

Zvočni kino Idea!

Danes ob 4., ½6., ½8. in 9. uri
premiera
„LJUBEZEN NA POVELJE“

Pikantna ljubavna komedija po gledališkem komadu »Republika zapoveduje«. V glavnih vlogah:
OLGA ČEHOVA
TALA BIRELL
JOHANNES RIEMANN

Razkošna oprema in sijaj! Izbrane moderne večerne in dnevne toalete!! Šarmantna igra!!

Iz Maribora

a— **Reklamacijski rok** je potekel z včerajšnjim dnem. Do zadnjega dne je bilo vloženih nekaj nad 100 reklamacij. Volilni imeniki so bili torej prav skrbno pripravljeni.

a— **»Volpone« na mariborskem odru.** Gledališka sezona se bo otvorila jutri. Kot prva premijera se bo uprizorila »Volpone«, delo Shakespearjevega sodobnika Ben Jonsona. Uprizoritev režira Jože Kovič, nove dekoracije je naslikal gledališki slikar Ussar. Občinstvo se opozarja, da bo gledališče zakurjeno. — Ves ta teden se še sprejemajo prijave novih abonentov. Opozarjamo na gledališki abonma prav posebno zaradi tega, ker so vsi popusti ukinjeni.

a— **Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj,** levi in desni breg, ima svoj redni letni občni zbor v soboto 3. oktobra ob pol 10. dopoldne v restavracijskih prostorih Narodnega doma. Točna in polnoštevilna udeležba vseh članov je dolžnost, ker se bo sklepalo o delitvi ali nedelitvi društva.

a— **Učitelji-penzijonisti v Mariboru** imajo svoj mesečni sestanek v četrtek 1. oktobra ob 15. v gostilni Koštomaj, Mlinska ulica.

a— **Oblastna strelska družina v Mariboru** poziva svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeleži sprejema češkoslovaških vojnih dobrovoljcev 2. oktobra, ki prispejo s praškim brzovlakom.

a— **Izreden lovski plen.** Iz Sv. Lenarta v Slov. goricah poročajo, da so domači lovci zadnjo nedeljo poleg obilnega drugega plena prinesli domov tudi pet lisic, kar je pač redek primer v tem letnem času.

a— **Sokolsko društvo Maribor II — Pobrežje** ima v četrtek 1. oktobra ob 20. v društvenih prostorih br. Renčlja redno odborovo sejo. Brati in sestre udeležite se seje polnoštevilno.

a— **Deložacija.** Kakor čujemo, je bila včeraj na Koroški cesti 12 deložirana zadruga Marstan.

a— **Društvo Jadran priredi** 3. oktobra v vseh veseličnih prostorih Narodnega doma v Mariboru svojo letno veliko vinsko trgatev, združeno s pevskimi nastopi in plesom. Igra godba »Drava«. Začetek ob 20. Večji del dobička je namenjen primorskim beguncem. Vsi prijatelji so vabljeni.

a— **Večerni kuharski tečaj.** Na željo udeleženk se vrši dvomesečni kuharski tečaj na zavodu »Vesna« v Mariboru nameto dopoldne zvečer. Začetek 5. oktobra.

a— **V soboto 3. oktobra** vsi v Narodni dom na veselico, ki jo priredi pevsko društvo Jadran.

a— **Kinematografske predstave.** Grajski kino od danes dalje nemška opereta »Žena za eno noč« (Na rivijeri). Union kino samo dva dni »Sonja, moja sestrična iz Varšave.«

a— **K aretaciji v Zrkovcih, o kateri smo** pisali včeraj, nam naknadno poročajo, da je v mariborski pivovarni Union zaposleni kovaški pomočnik Jurij Rehar, ki so ga orožniki aretirali na Teznu, sumljiv raznih tatvin in vlomov. Pri hišni preiskavi so našli večjo zalogo tobaka, 20 vitrihov in samokres. Rehar je osumljen vloma v trgovino Lorber in gostilno Horjak v okolici Sv. Petra pri Mariboru. Dve tatvini je že priznal, sumljiv pa je tudi drugih prestopkov na Pobrežju. Orožniki so eruirali tudi njegovega pomagača Alojzija R., ki pa taji vsako krivdo.

a— **Aretacija člana ciganske tolpe pri Ptuju.** Pretekli teden je bil v Čankovi pri Ptuju aretiran cigan Janoš Horvat, vulgo Hanzi, član ciganske tolpe, ki je nedavno strašila v ptujski okolici. Orožnik ga je aretiral v hipu, ko je hotel prekoračiti državno mejo.

a— **Nepošten pomočnik.** V ponedeljek zvečer so aretirali mesarskega pomočnika Friderika Čeha, ki je z vložno knjižico mesarja V. dvignil pri Mestni hranilnici enkrat 2000 in drugič 5000 Din ter jih porabil za plačilo svojih dolgov. Čeh je priznal in so ga oddali sodišču.

a— **Vlom.** V noči na 29. t. m. je bil izvršen vlom v skladišče mizarskega mojstra Razborška pod glavnim mostom. Vlomilec je vdrl iz Usnjarske ulice in odnesel iz skladišča lep stol, vse drugo pa je pustil.

Iz Kranja

r— **Odhodnica.** O imenovanju dosedanjega sreskega načelnika, svetnika g. Jos. Žnidaršiča za načelnika sreza Ljubljana — okolica smo že poročali. G. sreski načelnik je izročil te dni svoje posle sreskemu načelniku g. dr. Franu Ogrinu. Na poslovilnem večeru, ki ga je priredilo sresko uradništvo v torek v hotelu »Jelen«, so se poudarjale velike zasluge, dobrota in ljubezen odhajajočega šefa-prijatelja. V iskreni besedi so se poslovili v imenu uradništva sreski načelnik g. dr Zobec, svetnik gospod inž. Emmer in prosvetni referent gospod V. Rus. Vsa naša društva pa so nameravala prirediti svojemu agilnemu dolgoletnemu predsedniku, odborniku in zvestemu članu v soboto zvečer odhodnico, katero pa je g. odvetnik Žnidaršič odklonil s plemenito gesto, da naj se denarni prispevki obrnejo v korist brezposelnih. Kakor bodo pogrešala vsa narodna, kulturna in humanitarna društva g. Žnidaršiča, tako bodo pogrešala ženska društva gosno soprogo Miro, ki je bila vso dolgo dobo uslužna s svojo veliko ljubeznivostjo, radodarnostjo in izkustvi. Na včerajšnji seji jo je kolo jugoslovenskih sester za velike zasluge izvolilo za častno članico. Pridružujemo se želji vseh: V novih dneh vse dobro!

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

SAMO ŠE DANES!!
LUCIANO ALBERTINI
v filmu atrakcij:
„Lov za milijoni“
Ob 4., ½8. in 9. uri zvečer.
Cene 4 in 6 Din

r— **Pričetek gledališke sezone.** Kranjski Gledališki oder NČ je nameraval otvoriti sezono že prejšnjo nedeljo z gostovanjem ljubljanske opere. Zaradi premalega zanimanja, zlasti s strani bogatejših, kar se nam zdi nerazumljivo, je gostovanje padlo v vodo. Otvoritev sezone bo sedaj v petek. V dobri domači zasedbi se uprizori Ibsenova drama »Strahovi«, ki jo režira g. Kern Dore. Študirata pa se tudi že dve leti, ki sta dosegli zlasti v Ljubljani velik uspeh in to: »Pri belem konjičku« in »Trije vaški svetniki«. Po pripravah sodeč je upati, da bo letos živahna sezona. Podprimo nesebično delo!

Iz Škofje Loke

š— **Uradni dan Gremija trgovcev, pododbora v Škofji Loki,** je vsako prvo soboto v mesecu od 8. do 12. Uraduje se v pisarni Sokolskega doma.

š— **Opozorilne table za avtomobiliste.** Poslednje čase se često dogaja, da vozijo avtomobilisti skozi Nunsko ulico s preveliko hitrostjo. Mestna občina je sedaj namestila na vidnih krajih dve veliki opozorilni tabli, ki določata hitrost po tej ulici na 7 km ali pa denarno kazen 50 Din.

Iz Kamnika

ka— **Talija se drami.** Pretekli teden so se v Narodni čitalnici sestali diletanti, ki bodo uprizorili Nušičevega »Navadnega človeka«. Otvoritev bo v kratkem. Velika konkurenca bo letos v kinu, sodimo pa, da bi kazalo prirejati gledališke predstave ob četrtkih, namesto ob sobotah.

ka— **Ostro postopanje proti kršilcem cestnega reda.** Naši varnostni organi poslednji čas prav rigorozno nastopajo proti raznim kolesarjem, voznikom, motociklistom, ki z neprevidno vožnjo ogražajo javno varnost. Vsak avtomobilist in motociklist je veselo pozdravil postavitev znamenj na ovinkih in križiščih. Nekaj minut z Vodic pa so neznani zlikovci že podrli tablo, ki je opozarjala na križišče. Tudi tak vandalizem zasluži najstrožjo kazen.

Iz življenja na deželi

KOMENDA. Krajevno sokolsko društvo priredi v nedeljo 4. oktobra popoldne v prostorih br. Vodeta v Kaplji vasi društveno veselico. Čisti dobiček bo porabljen za nabavo potrebnega društvenega orodja. Krajevni kakor tudi zunanji prijatelji Sokolstva so vljudno vabljeni. Vstopnina je prosta. Boste dobro postreženi z jedili in pijačami, pa tudi zavrteli se boste, če Vas bo volja. Na svidenje! Zdravo!

Sport

Podeželski sportni dogodki.

Amater : Hrastnik 2 : 1. Prvenstvena tekma Amater : Hrastnik je bila zelo zanimiva, obe moštvi sta igrali v znamenju hude borbe za točke in za mesta v tabeli. Zmagalo je moštvo Amaterja, ki je bilo v tehničnem oziru boljše, pa ni moglo doseči boljšega rezultata zaradi dobre obrambe gostov. Moštvo Hrastnika je pokazalo lepo smiselno igro. Tekma je bila vse skozi fair brez vsakih incidentov. Tekmo je sodil g. Jordan strogo in objektivno. Pri tekmi rezervnih moštev je zmagalo moštvo Amaterja z visokim rezultatom 6 : 0. Sodnik g. Rajtmajer dober. Dopoldne se je odigrala prv. tekma Doberna : Retje z rezultatom 3 : 3. Moštvi sta bili prilično enaki. Tekmo je sodil g. Marin objektivno.

Nogomet na Jesenicah. V nedeljo se je vršila na igrišču Bratstva na Jesenicah nogometna tekma med starima domačima rivaloma Bratstvom in Svobodo. Tekma je bila silno napeta. Bilo je obojestransko mnogo drukanja, a vendar se igrači niso dali premotiti, temveč so podali lepo igro, katera je izpadla v korist Bratstva v razmerju 4 : 0. Sodil je g. Maks Maier iz Beljaka v obojestransko zadovoljnost. Pred to tekmo se je vršila na igrišču SK Borec hazenska tekma med družinama Borec in Bratstvo, katera je končala z zmago prve v razmerju 13 : 10.

Nogomet v Tržiču. V nedeljo se je vršila nogometna tekma med SK Sokol iz Medvod in tržiškim Sokolom. Zmagali so gostje v razmerju 3 : 2 (1 : 0). Gostje, ki so lepo kombinirali in mnogo streljali, so zmago popolnoma zaslužili. Najbolj se je odlikoval srednji krilec Šmit. Tudi obramba in napad sta zadovoljila. Tudi domače moštvo je lepo kombiniralo, vendar so zaostajali za gosti v streljanju. Najboljši del moštva je ožja obramba. Sodnik iz Tržiča je bil objektiven. Napeto igro je gledalo precej publike.

Pristava pri Tržiču. Malokdaj se čita v časopisih o naši vasici. Sedaj so si naši fantje omislili nekaj pametnega, kar je tudi vredno poročila v časopisju. Pričeli so prav pridno igrati nogomet. Dasiravno trenirajo le dva meseca, so imeli v nedeljo tekmo proti tržiški Svobodi in so jo tudi premagali z 2 : 1. Sodil je g. Šarabon prav dobro. Fantje, le tako naprej po poti, katero ste zelo lepo pričeli.

Službeno iz sekcije ZNS. Obvezen plenarni sestanek ljubljanskih saveznih sodnikov bo danes ob 20. v kavarni Evropa.

Službeno iz LNPa. Pozivata se SK Ilirija in SK Svoboda, da pošljeta takoj, najdalje do 1. oktobra t. l. overovljen prepis zapisnika, odnosno poročilo o vzrokih izključitve igralcev Varšek (SK Ilirija), Košmerl in Smolnikar (SK Svoboda) Nadalje se pozivajo na zaslišanje danes, v sredo ob 18.15 Košmerl in Smolnikar, ob 18.30 Varšek, ob 18.45 Jug F. (ASK Primorje), ob 19. Pogačnik in Unterreiter (oba Ilirija). — Predsedstvo.

Velike medklubske kolesarske dirke priredi v nedeljo, 11. oktobra ob 14.30 na dirkališču ASK Primorja kolesarska sekcija ASK Primorja ob priliki proslave 10letnice svojega obstoja. Prvo letošnjo kolesarsko prireditev na dirkališču je priredilo, kakor znano, 8. septembra kolesarsko društvo »Sava«. Kljub raznim prireditvam, ki so se vršile tega dne, je bilo videti, da se naša publika zanima tudi za tovrstne tekme, kajti prihitela je na sportni prostor v prav lepem številu. Zelo napeto je sledila vsaki posamezni točki in z burnimi aplavzi bodrila dirkače, ki so se medseboj no kosali za prva mesta. Od vseh krajev Slovenije so razni kolesarski klubi poslali v borbo svoje boljše vozače, da pred gledalci pokažejo svoje sposobnosti na jeklenem konju. Glede na uspehe dirkališčnih tekem si je kolesarska sekcija ASK Primorja nadela nalogo, da tudi ona povabi naše kolesarje na tekmovanje in črpanje zanimivih točk bogatega dirkališčnega programa, ki bo pravočasno objavljen. Tudi darila so krasna. Za posamezne klube sta namenjena dva krasna in dragocena prehodna pokala, vredna, da se zanje potegnejo in tako pripomorejo k napredku naše biciklistike, ki stoji pri nas še daleč za inozemsko.

Propozicije za olimpijski petoboj za prvenstvo dravske banovine dne 18. oktobra 1931. SK Ilirija priredi v nedeljo dne 18. oktobra s pričetkom ob 10. dopoldne olimpijski petoboj na svojem igrišču ob Celovški cesti. Redosled tekmovanja: skok v daljavo z zaletom, met kopja, tek 200 m, met diska, tek 1500 m. Tekališče meri 385.20 m, je iz ugaskov in ima dva nedvignjena zavoja. Tekmuje se po pravilih JLAS. Pravico starta imajo vsi verificirani člani klubov JLAS. Prvi trije prejmejo kolajne. Prijavnino 10 Din za osebo in prijave je poslati na naslov: Karba Drago, kavarna »Evropa« v Ljubljani. Prijave se sprejemajo do 10. oktobra opoldne.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 17. začetek treninga in po treningu obvezen sestanek. Treninga in sestanka naj se udeleže: Jančigaj, Svetic S., Hassl, Zemljak, Slamič, Pišek M., Sočan, Trajković, Jug I, Šenica, Slapar, Uršič, Jež, Pišek J.

Moderni telovadni tečaj TKD Atene se otvori dne 1. oktobra, in sicer se vrši prva ura za deco ob 17.30 in za dame ob 18.30. Vpisovanje isti dan od 17. dalje, v telovadnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. 1239

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20.

Sreda, 30.: Kralj na Betajnovi. B.
Četrtek, 1. oktobra: Pritličje in prvo nadstropje. C.
Petek, 2.: Zaprto.

LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob 20.

Sobota, 3. oktobra: Lucerna. Premijera. Izven.
Nedelja, 4.: Viktorija in njen huzar. Opereta. Premijera. Izven.

Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi« z gosp. Levarjem v ulogi Kantorja bo drevi uprizorjena za red B.

Četrta premijera v ljubljanski drami bo v nedeljo. Uprizori se Hirschfeldova veseloigra v treh dejanjih »Takšna je prava«. Dejanje te izredno zabavne veseloigre se vrši dandanašnji v nki vili ob jezeru v gorah. Režija je prof. Šestova. Premijera bo izven abonmana.

Mnogim boleznim
je glavni krivec bogato obložena miza, dobro kosilo, kjer učini človek pogreške. Njegov želodec, črevesje, jetra in srce trpe radi tega.
ALPINAC-ČAJ
pomore, da nimaje te pogreške težjih posledic. Okusa zelo dobrega, se pije »ALPINAC« po jedi ali na večer, predno ležete spat, namesto kave ali običajnega čaja. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. 11577-2
Depo: TRIFOLIUM-drogerija — Beograd.

Globoko zdravo spanje!
Ako nemirno spite, če pijete kavo, potem poizkusite rabiti kofeina prosto kavo Hag, ki Vam bo gotovo dopuščala mirno in globoko spanje. Prava kava prve kvalitete je kava Hag. Ona varuje Vaše srce in Vaše živce.
Bon *Kava Hag d. d., Tomašićeva ul. 4., Zagreb*
H 31/5
Pošljite mi brezplačno 1 vzorec kave Hag. Prilagam Din 1.— za odpremne stroške.
Ime:
Naslov:

GOSPODARSTVO

Povišanje trošarine na sladkor

Cena sladkorju se poviša le za 1 Din in se na novi višini zakonsko maksimira — Povišanje trošarine bo obremenilo sladkorno industrijo za skoro 30 milijonov Din

V »Službenih Novinah« od 28. t. m. je objavljen zakon o ureditvi cen sladkorja in sladkorne pese, ki vsebuje naslednje določbe:

Točka 1. člena 72. zakona o državni trošarini, ki govori o višini državne trošarine na sladkor, se spremeni in se glasi: »1.) Na sladkor: a) izdelan od sladkorne pese ali sladkornega trsa: v kockah, grobo zdrobljen ali v prahu, kakor tudi v stožcih 655 Din od 100 kg; ostali sladkor, sirov ali rafiniran, izvzemši oni sirup, ki se ne more uporabiti za človeško hrano, 625 Din od 100 kg.«

Doslej je za ves sladkor od sladkorne pese ali sladkornega trsa znašala trošarina 500 Din od 100 kg. **Povišanje trošarine znaša torej pri kg kockastega sladkorja in sladkorja v prahu 1.55 Din, pri kg kristalnega sladkorja pa 1.25 Din.** Z novim zakonom se uvaja sedaj različna trošarina na kockasti in na kristalni sladkor.

Z naslednjim členom zakona pa se istočasno **znižajo uvozne carine na sladkor.** Tarifna številka 110 uvozne carinske tarife se spremeni tako, da znaša sedaj uvozna carina po točkah 1 b in 1 c citirane tarifne številke (v oklepajih dosedanja carina):

	zlatih Din maks.	min.
1 b rafiniran, melis, lump in kandis:		
a) v stožcih	35.— (40)	25.— (30)
b) v kockah, grobo zdrobljen ali v prahu	50.— (55)	35.— (40)
1 c kristalni	37.70 (40)	27.70 (30)

Minimalna uvozna carina (ki pride praktično v poštev) je doslej znašala na kockasti sladkor 40 zlatih Din ali 440 papir. Din, sedaj pa znaša 35 zlatih Din ali 385 papirnatih Din na 100 kg, **tako, da se carinska zaščito pri kockastem sladkorju zniža za 55 par pri kg.** Minimalna uvozna carina na kristalni sladkor pa je doslej znašala 30 zlatih Din ali 330 papir. Din in znaša sedaj 27.70 zlatih Din ali 305 papirnatih Din na 100 kg, **tako da se carinska zaščita pri kristalnem sladkorju zniža za 25 par pri kg.**

To znižanje carinske zaščite naše sladkorne industrije je velike načelne kakor tudi praktične važnosti. Sladkorna industrija v naši državi je ena onih redkih produkcijskih panog, ki si je znala tudi v sedanjih težkih časih na podlagi carinske zaščite in nizkih odkupnih cen za sladkorno peso zasigurati lepe dobičke. Zaradi znižanja uvozne carine pa bo sedaj morala tudi naša sladkorna industrija prevzeti del bremena zaradi povišanja državne trošarine. Naše sladkorne tvornice držijo, kakor znano, ceno sladkorju približno na višini uvozne paritete. Zato bodo morale sedaj po znižanju carine iti navzdol s ceno (brez trošarine) za oni znesek, kolikor je uvozna carina znižana. Znižanje carine pa odgovarja točno znesku poviška trošarine, ki gre preko 1 Din, tako da bo od poviška trošarine odpadel točno 1 Din na breme konsumenta, ostanek (55 par pri kockastem in 25 par pri kristalnem sladkorju) pa na breme tvornic. Ker znaša konsum sladkorja v naši državi letno 9000 vagonov (ki ga dobavljajo z malenkostnimi izjemami domače sladkorne tvornice), **zato bo znašal oni del bremena zaradi povišanja trošarine, ki ga bodo morale nositi sladkorne tvornice (če računamo povprečno 30 par pri kg) na leto 27 milijonov Din.**

Čeprav že zaradi znižanja uvozne carine ni praktično mogoče, da bi se sladkor bistveno podražil za več kakor 1 Din pri kg, vendar je kraljevska vlada smatrala za potrebno, da z maksimiranjem cene v maloprodaji in velikoprodaji onemogoči, da bi tvornice sladkorja na kak način skušale del novega bremena odvaliti na druge. § 4. zakona pravi namreč, *da se prodajna cena od dne, ko stopi ta zakon v veljavo (od 28. t. m.), ne sme niti v maloprodaji niti v velikoprodaji kakor tudi od strani sladkornih tvornic povišati za več kakor 1 Din pri kg,* in sicer na podlagi cen, ki so veljale 15. avgusta t. l. Za prekršek te določbe je določena kazen od 1000 Din do višine zneska, ki odgovarja 5 odst. prodajne cene dotične dražje prodane količine sladkorja. Da se pa istočasno onemogoči sladkornim tvornicam vsako izkoriščanje producentov sladkorne pese, določa nadaljnji § 5., da mora znašati najmanjša odkupna cena za 100 kg sladkorne pese od producentov toliko, kolikor odgovarja vrednosti 4 kg kristalnega sladkorja brez državne trošarine. Samo na tej podlagi smejo biti sklenjene pogodbe za pridelovanje pese med kmetovalci in tvornicami. Tvornica, ki bi plačevala producentom manj, se kaznuje z denarno kaznijo od 1000 do 10.000 Din. Vse te kazni izreka upravna oblast prve stopnje, pritožba pa je mogoča v 3 dneh na upravno oblast druge stopnje.

Gornje omejitve bodo brez dvoma pozdravili tako konsumenti, kakor tudi pridelovalci sladkorne pese, ki jim je tako zasigurana minimalna cena za sladkorno peso. Novo ureditev sladkornih cen pa je pozdraviti tudi iz narodno-gospodarskega stališča, ker je povsem pravilno, da nosijo v sedanjih težkih časih povišana javna bremena v prvi vrsti oni, ki krizo najmanj občutijo. Vrhu tega pa je treba še pripomniti, da je sladkorna industrija v naši državi v pretežni večini v rokah inozemskih kapitalistov, tako da so veliki dobički tvoreic šli doslej večinoma v inozemstvo.

Končno naj še omenimo določbe glede plačila razlik na zaloge. Finančni organi so zaloge sladkorja pri trgovcih popisali že v ponedeljek. Na zatečene količine bodo morali lastniki v roku 10 dni plačati 1 Din od kg, in sicer za vse količine, ki so večje kakor 5 kg, dočim se količine do 5 kg ne popišejo.

Dinar v Curihu 9.05

Kakor smo že včeraj kratko omenili, presoja inozemstvo našo valutno situacijo prav ugodno, kar se vidi tudi v čvrstih tečajih dinarja na inozemskih borzah. Kakor znano, je dinar pred ukinjenjem zlatega standarda v Angliji, kakor tudi ves pretekli teden notiral v Curihu 9.03. Že včeraj pa smo zabeležili višjo notacijo v Curihu pri tečaju 9.04 in danes notira dinar že 9.05. K tej ugodnejši notaciji dinarja je pripomniti še sledeče: Pred uveljavljenjem zakonske stabilizacije dinarja je Narodna banka stalno kupovala in prodajala devizo Curih po nespremenjenem tečaju, kar je imelo avtomatično za posledico, da se tečaj dinarja v Curihu sploh ni spreminjal. Po uveljavljenju zakonske stabilizacije pa je Narodna banka spremenila svojo devizno politiko. Postavila se je sicer na teoretsko povsem pravilno, toda v praksi ne vedno uporabno stališče, da mora biti dinar stabilen nasproti vsem devizam. Ta praksa seveda ni mogla biti več v korist dinarju, ko je oslabela večina najvažnejših zlatih valut. Le na podlagi vztrajanja na postavljenem principu je razumeti, da je Narodna banka s svojo devizno politiko takorekoč prisilno znižala notacijo v Curihu v zadnjih mesecih na 9.03, samo da obdrži pariteto nasproti ostalim zlatim veljavam, ki so mednarodno oslabele, dočim je Curih obdržal izredno čvrstost. V trenutku, ko je Anglija opustila zlati standard, pa je bila naša Narodna banka primorana spremeniti svojo devizno politiko, ki jo je prej v precejšnji meri uravnavala tudi po tečaju angleškega funta. Ta sprememba devizne politike pa je imela takoj za posledico, da so pri nas tečaji deviz v enem tednu nazadovali za več kakor ½%. Deviza Curih je n. pr. na naših borzah nazadovala že v preteklem tednu od 11.058 na 11.001, deviza NewYork pa od 56.55 na 56.14. Nižji devizni tečaji na naših domačih borzah pa so končno imeli za posledico, da se je notacija dinarja v Curihu dvignila in je spričo nizkih tečajev tujih deviz na naših domačih borzah pričakovati, da se bo curiški tečaj še nadalje dvignil za nekaj točk.

Vzroki valutnih težkoč Anglije

Nenadno ukinjenje zlatega standarda v Angliji je povzročilo, da se gospodarski in znanstveni krogi sedaj obširno pečajo z vzroki, ki so dovedli angleški denarni sistem v sedanji težki položaj. V tem pogledu je zlasti zanimivo tolmačenje, ki ga je te dni podal znani avstrijski denarni teoretik dr. Reisch, guverner avstrijske Narodne banke. Dr. Reisch pravi, da je ta razvoj denarnim praktikom že dolgo lebdil pred očmi. Zlate in devizne rezerve novčaničnih bank nimajo po modernih teoretskih načelih služiti za kritje notranje denarne cirkulacije, kakor za časovno izravnavo plačilne bilance posamezne države. V tej plačilni bilanci pa igrajo po vojni važno ulogo kratkoročni krediti. Če pri nenadni odpovedi teh kratkoročnih kreditov ni mogoče pravočasno realizirati protivrednosti teh kreditov (naložb izposojenega denarja), tedaj pade izplačilo kreditov inozemstvu na breme zlatih in deviznih rezerv novčanične banke.

V mednarodnem kreditnem poslovanju pa so po vojni nastopile znatne spremembe. Krediti so se zlasti zadnja leta dajali le kratkoročno, medtem ko jemalci kreditov niso bili dovolj previdni in so izposojeni denar uporabljali na način, ki je omogočal takozvano zamrznenje naložb (imobilizacijo). Posledice tega nevarnega poslabšanja mednarodnih kreditnih običajev je najprej občutila v pogledu kratkoročnih kreditov visoko zadolžena Nemčija, sedaj pa Anglija. Navzlic povojnemu zmanjšanju presežka plačilne bilance je Anglija v ulogi svetovnega bankirja in denarnega posredovalca najemala ogromne kratkoročne kredite zlasti v Franciji, in ta denarna sredstva dalje posojala zlasti Nemčiji in Južni Ameriki, kjer so postala nelikvidna. (Južna Amerika je kot izrazita dobaviteljica sirovin prišla zaradi svetovne gospodarske krize v najtežji položaj). Pri nedavni odpovedi teh najetih kreditov — kjer so igrali ulogo tudi postranski politični cilji — ni bilo Angliji mogoče realizirati svojih terjatev (v Nemčiji, Južni Ameriki) in je bilo izplčaevanje mogoče le v zlatom Angleške banke. Zlati zaklad angleške novčanične banke pa ni bil dovolj velik, da bi vzdržal ta naval. Pod takimi okoliščinami seveda ne morejo biti rezerve novčanične banke nikoli dovolj velike, če pride do nenadnih odpovedi inozemskih kreditov, prav tako kakor ne more imeti najsolidnejša banka dovolj likvidnih sredstev, če nenadoma zahtevajo vsi vlagatelji izplačilo vlog. Tudi najboljši denarni sistem temelji na kontinuiteti v plačilnem prometu, na zaupanju. Zaupanje v mednarodnem kreditnem poslovanju pa se je v zadnjih mesecih skoro povsem zrušilo.

Če torej proučimo vzroke valutnih težkoč Anglije, tedaj moramo spoznati, da izvirajo te težkoče iz momentov: 1.) Prenapetost v najemanju kratkoročnih kreditov. 2.) Nezadostna previdnost pri nalaganju izposojenega denarja, ki je omogočila imobilizacijo naložb. 3.) Splošno nezaupanje, ki se je pojavilo v mednarodnem kreditnem poslovanju. 4.) Izkoriščanje upniških pravic v politične namene.

= **Povišanje francoske carine na hmelj.** Kakor poročajo iz Prage je bila po večtedenskih pogajanjih sklenjena dodatna pogodba k češkoslovaško-francoski trgovinski pogodbi. Ta dodatna konvencija je bila podpisana v petek in je stopila v soboto že v veljavo. Francija se je v dodatni pogodbi odpovedala vezavi češkoslovaške carine na čipke in rute, kakor tudi na razna semena. Češkoslovaška pa se je odpovedala pogodbeni carini na frotirno blago in frotirne brisače, na pragove in rezan les (izven kontigenta od 45.000 ton za tri leta; za ta kontigent ostane v veljavi stara carina). Dodatna konvencija **urejuje na novo tudi francosko carino na hmelj.** Ta je doslej znašala 125 frankov na 100 kg, sedaj pa dobi Češkoslovaška kontigent od 8000 meterskih stotov z ugodnostno carino od 200 frankov, dočim velja za uvoz izven kontigenta nova carina od 400 francoskih frankov. Češke hmeljske organizacije so pri vladi vložile energičen protest, zaradi te nove ureditve francoske carine na hmelj in poudarjajo, da je kontigent mnogo premajhen, saj bo Francija morala uvoziti najmanj 35.000 stotov hmelja, in sicer v prvi vrsti iz Češkoslovaške, tako da bo pretežni del češkoslovaškega uvoza v Francijo obremenjen z avtonomno carino. Organizacije hmeljarjev protestirajo zlasti proti temu, da je bila pogodba sklenjena, ne da bi merodajni krogi prej vprašali za mnenje organizacijo producentov.

= *Posledice porušenega zaupanja na deviznem tržišču.* Dočim je bil angleški funt predvčerajšnjem in včeraj čvrstejši, je nervoznost na deviznih tržiščih zajela že v ponedejek tudi nordijske devize in devizo Amsterdam. Devizna spekulacija izrablja zmedenost in iznaša najrazličnejše vesti. Seveda se špekulacija loteva predvsem deviz, ki se v večjem obsegu trgujejo, ne pa vzhodnoevropskih deviz, ki so vse precej stabilne. V ponedeljek je celo deviza Amsterdam v Parizu trenotno nazadovala za 3 odst. Devizi Oslo in Stockholm sta zaradi začasnega (do 30. nov. terminiranega) ukinjenja zamenjave bankovcev za zlato padli za 10 — 13 odst. Včeraj se je spekulacija lotila italijanske lire, ki je nazadovala za več odstotkov. Ker so te fluktuacije deviznih tečajev le posledica divje devizne spekulacije, je pričakovati, da se bo položaj v nekaj dneh umiril.

= **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. oktobra ponudbe glede dobave instalacijskega materijala in konopnenih cevi ter glede dobave 3000 komadov brezovih metel, strojni oddelek pa do 5. oktobra ponudbe glede dobave 2450 kg železne pločevine.

Borze

29. septembra.

Na ljubljanski borzi so danes tečaji deviz, razen Curiha, Bruslja in Prage, več ali manj popustili. **Občutnejše je nazadovala deviza Trst,** in sicer od 288.22 na 273.97 in deviza Dunaj od 790.97 na 788.17. **Po daljši pavzi je danes prvič zopet notiral London;** dosežen je bil tečaj 210.76 do 218.26 (pred ukinjenjem zlatega standarda se je gibal tečaj na višini 276).

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda obdržala višje tečaje zadnjih dni. Za aranžma je notirala 306 do 308 brez prometa, za december pa se je trgovala po 313 in 315. Promet je bil zabeležen še v 7 odst. Blairovem posojilu po 56 in 57, v 6 odst. begiuških obveznicah po 46 in 47 ter v 4 odst. agrarnih obveznicah za december po 45. Na tržišču bančnih vrednot je prišlo do zaključkov v Praštedioni po 957.50, v Union banki po 147, v Jugobanki po 67, v Ljubljanski kreditni po 115, v Srpski po 187, v Zemaljski po 113 in 114 in v Poljodelski po 52. Med industrijskimi vrednotami je **znatneje popustila Šečerana** Osijek, ki je bila zaključena po 170. Promet je bil še v Dubrovački po 290.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2247.38 — 2254.22, Bruselj 783.29 — 785.55, Curih 1098.45 do 1101.75, Dunaj 786.97—794.97, London 210.76 do 218.24, New York 5599.26—5616.26, Pariz 221.34—222.—, Praga 166.19 — 166.69, Trst 273.52—276.52.

Zagreb. Amsterdam 2247.38 — 2254.22, Dunaj 786.97 — 789.37, Bruselj 783.19 do 795.55, London 210.76 — 211.58, Milan 273.52 do 274.42, Newyork kabel 5610.26—5627.26, Newyork ček 5599.26 — 5616.26, Pariz 221.34 do 222, Praga 166.19 — 166.69, Curih 1098.45 do 1101.75.

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.24, London 19.50, Newyork 510.75, Bruselj 71.20, Milan 25.75, Madrid 46., Amsterdam 204.60, Berlin 119.75, Dunaj 71.90, Sofija 3.70, Praga 15.13, Budimpešta 90.0250, Bukarešta 3.05.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 66 bl., 7% Blair 58 bl., Celjska 150 den., Ljubljanska kreditna 115 den., Praštediona 950 den., Kreditni zavod 195 den., Vevče 110 den., Ruše 125 denar.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 306 — 308, kasa 305 — 308, za december 310 — 314, 4% agrarne 44 bl., 7% investicijsko 68 bl., 8% Blair 60 — 65, 7% Blair 55 — 58, 7% Drž. hipotek. banka 61 do 63, 6% begluške 44 — 46; bančne vrednote: Praštediona 957.5 — 965, Union 147 do 150, Jugo 67 — 68, Ljubljanska kreditna 115 — 120, Srpska 187 — 188, Zemaljska 111 — 114, Narodna 4700 — 5400; industrijske vrednote: Narodna šumska 20 den., Našička 680 bl., Gutmann 105 — 110, Slavonija 200 den., Drava 192.5 den., Šečerana 165 do 170, Narodna mlinska 10 bl., Brod vagon 55 bl., Dubrovačka 280 — 292.5, Trbovlje 205 do 210.

Beograd. Vojna škoda 308, 307, 310 zaklj.; za okt. 311, 314, 313, zaklj.; za december 317, 314 zaklj., investicijsko 65.50 do 67.50, 4% agrarne 38—38.50, 6% begluške 46.50 zaklj., 7% Blair 58.50, 57.75 zaklj., 7% Drž. hip. banka 66 bl.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Novosadska blagovna borza** (29. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 38 vagonov. Pšenica: sremska, 78 kg težka 225 vagonov. Oves: baški, sremski in slavonski 130—132.50. Ječmen: baški in sremski, 63/64 kg 110—115. Koruza: baška 102.50—106; baška okolica Sombor 104—106; sremska okolica Indjija 102 do 105; okolica Šid 105—107.50; južnobanatska 94—96; gornjebanatska 97.50 do 100. Moka: baška, banaška postaja »0« in »00« 355—375; »2« 335—355; »5« 300 do 310; »6« 250—260; »7« 190—200; »8« 130—140. Otrobi: baški 92.50—95. Fižol: baški in sremski beli 170—175

+ **Budimpeštanska terminska borza** (29 Tendenca slaba, promet srednji. Pšenica: za december 9.65 — 9.70, za marc 10.90—10.92; rž: za marc 11.05 — 11.10; koruza: za maj 12.45 — 12.50.

Milijoni
in milijoni ljudi uporabljajo
že več kot 30 let
po spodaj navedenem navodilu za uporabo
levje francosko žganje
IN BLAGOSLAVLJAJO NJEGOV NEPREKOSLJIV ČUDOVIT UČINEK

Pri revmi, protinu, ishiasu natrite boleče mesto. — Pri zobnih bolečinah vdrgnite dlesno, izperite ustno votlino in grgrajte! — Pri glavobolu, nervoznosti in nespanju vdrgnite čelo in vse telo in vzemite, predno ležete spat, mlačno kopelj z dodatkom levjega francoskega žganja. — Pri utrujenosti za masažo vsega telesa. Pri želodčnih bolečinah vzemite košček sladkorja z 10 kapljicami tega žganja. Pri izpadanju las in prhljaju za masažo kože na glavi. Kot ustna voda itd. — Pri potenju pod pazduho, potenju nog, rok ali telesa umijte znojene dele zjutraj in zvečer.
Levje francosko žganje
je pristno le v tu naslikani in plombirani ORIGINALNI STEKLENICI.
Zahtevajte izrecno
Levje francosko žganje
in zavrnite odločno vsak nadomestek!
Levje francosko žganje
dobite v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po Din 10.—, 26.—, 52.—.
Varujte se pred potvorbami!
Centralni biro:
LAVJA MENTOL - DROŽDJENKA,
Zagreb, Marulićev trg 5. Telefon 73—52.

Pomenljiv dan v zgodovini francosko-nemških odnošajev

Prihod avtomobilov s francoskimi gosti pred hotel Adlon.

Državni kancelar dr. Brüning pozdravlja francoskega ministrskega predsednika Lavala

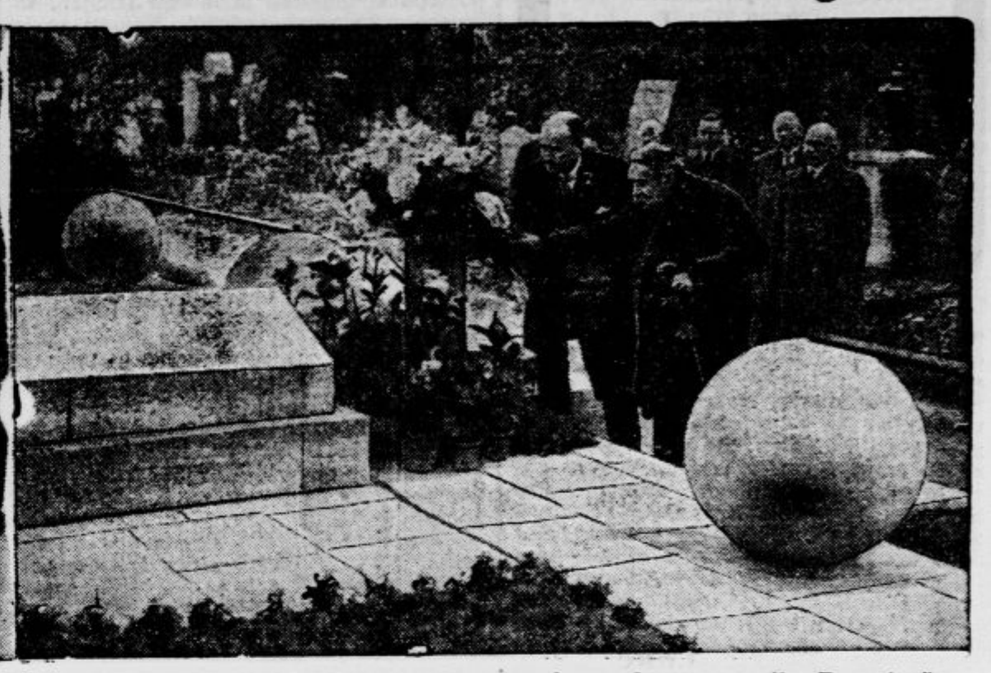

Vnanji minister Briand polaga v spremstvu francoskega poslanika Ponceta šopek rož na Stresemannov grob.

Največji zrakoplov sveta

Velik napredek v zračni plovbi — Najmodernejša oprema zračnega orjaka

Najnovejši ameriški orjaški zeppelinovec »Akron« je te dni z 111 potniki na krovu uspešno izvršil svoj prvi poskusni polet.

Že veliko število potnikov, ki se je udeležilo tega poleta, kaže, kakšen korak naprej je napravila zračna plovba. Še bolj pa nam to dokazujejo drugi podatki:

Orjak obsega 184.000 m³, dočim jih »Grof Zeppelin« »le« 105.000, angleški zrakoplov »R 100«, doslej največji na svetu poleg ponesrečenega »R 101«, pa 141.000. Po dolžini je prilično isti kakor »Grof Zeppelin«, kar pomeni, da je zato višji in širši. To naj bi napravilo njegovo vožnjo še varnejšo. Žene ga osem Maybachovih motorjev, vsak po 560 k. s. Vsi ti motorji so prvič v zgodovini zrakoplovbe nameščeni v notranjosti zračne ladje in ne v posebnih gondolah. Tako jih je lažje nadzorovati in v primeru potrebe tudi lažje popravljati. Razume se pa, da je bila ta namestitev mogoča v prvi vrsti zato, ker se ameriški zrakoplovi polnijo z negorljivim plinom Motorji v notranjosti so tudi veliko manj izpostavljeni sovražnim napadom. In to je važno, kajti za sedaj še nihče ne ve, da-li bo rabil velikan vojnim ali prometnim svrham. O tem se je razvila v ameriškem tisku debata, ki še ni zaključena. Ta čas ga ima v rokah vojna mornarica in ga je svojim svrham primerno tudi opremila.

Šestnajst težkih strojnic, ki so nameščene okoli njega, celo na gornjem delu oboda, naj bi ga čuvalo napadov sovražnih letal. Poleg tega vozi s seboj pet lastnih letal, ki naj bi rabila njegovi obrambi in izvidniški službi. Razume se, da ne manjkata niti popolna sprejemna in oddajna radijska postaja in isto tako ne sprejemna in oddajna naprava za brezžični prenos slik. Tako bo mogoče zrakoplovu pošiljati slike sovražnih vojnih edinic in brodovij, pa tudi vremenske karte. Vsi prostori za posadko — oziroma mogoče za potnike — so nameščeni v etažni obliki v notranjosti zračne ladje in jih veže celo omrežje hodnikov. Njena brzina znaša 134 km je torej dvakrat večja nego brzina najhitrejše križarke. Nje akcijski radij znaša 17.000 km kar pomeni, da more brez obnovitve kuriva tudi v primeru zelo močnih nasprotnih vetrov dvakrat preleteti Ocean.

Takšen je tedaj največji zrakoplov na svetu. Toda Američani še niso zadovoljni in že se pripravljajo, da mu bodo zgradili naslednika ki bo še popolnejši in dvakrat večji od njega.

Vnanji minister Briand se zahvaljuje z balkona hotela Adlon vzklikajoči množici

159 km na uro - z motorjem

Tom Bullus je postavil na veliki dirki na Avusu nov hitrostni rekord — 80.000 gledalcev

Na velikem dirkališču Avusu pri Berlinu se je vršila preteklo nedeljo mednarodna motociklistična dirka nemške motociklistične zveze, za katero se je prijavilo nič manj kot 232 najbolj znanih dirkačev iz Nemčije, Anglije, Italije, Holandske, Švice, Poljske, Avstrije in Madžarske. Za to že tradicijonalno prireditev je vladalo seveda ogromno zanimanje, o čemer priča rekorden poset 80.000 oseb. Dasi je vladalo prav obupno vreme — nebo je bilo temno in bril je mrzel veter — je ta silna množica ljudi vztrajala na tekmovališču celih pet ur.

Tom Bullus,
zmagovalec velike motodirke na Avusu, ki je dosegel najboljši čas dneva 159.2 km na uro.

Največ zanimanja so gledalci osredotočili na dirko licenčnih vozačev na solostrojih za veliko nagrado mesta Berlina. Zmagal je Nemec Tom Bullus iz Neckarsulna na NSU, ki je dosegel najboljši čas dneva 159.2 km na uro, torej s hitrostjo, ki je lahko zadovoljila še takšnih atrakcij željnega obiskovalca. Oster tekmec je bil Bullusu rojak Wieser iz Hannovera na BMW, ki se ga je držal do osmega kola, nato pa žalostno končal zaradi defekta na motorju. Tudi pri dirki s solo - stroji za vozače z izkaznicami je bil dosežen prav dober povprečni čas 144 km na uro (Nagl - Berlin na NSU).

Bullus je bil junak dneva. Njegova dirka je prinesla najbolj napete trenutke in šele doseženi čas je na splošno zadovoljstvo poplačal njegov tvegani polet za novim rekordom. Že takoj po startu se je dvignil na vodstvo, kjer je vztrajal do konca. Tik za petami mu je bil Wieser, ki pa je izgubil zaradi motorja par minut in ni bil pozneje več tekmec. Bullus je imel prevoziti 12 kol ali skupno 235.707 km. Novi rekord je Bullusu zasigural svetovni sloves.

Anglež Davenport
eden izmed najnevarnejših tekmecev na svetovni motodirki na Avusu

Angležinja prekosila nemški svetovni rekord

Celia Wolstenholme
je prekosila v Manchestru svetovni rekord Herte Wunder v prsnem plavanju na 500 m za 8.8 sekunde. Preplavala je progo v 8 minutah in 23 sekundah.

Skrivnostna smrt avstrijskega aristokrata

V Avstriji vzbujajo veliko senzacijo razna odkritja, ki so v zvezi s smrtjo barona Rudolfa Drascheja na gradu Hollensteinu pri Waidhofnu.

Barona, ki je pripadal eni najuglednejših in najbolj bogatih avstrijskih plemenitaških rodbin, so našli mrtvega v njegovi sobi, obdukcija pa je ugotovila, da je bil zastrupljen z nekim mamilom.

Sum, da je povzroil njegovo smrt, je padel na njegovega mladega zasebnega tajnika, »konjeniškega stotnika« Bildsteina, ki je bil v usodni noči z Draschejem v njegovi sobi in sicer do ure, ko je moral biti ta po zdravniški izjavi že mrtev.

Razen tega so pri preiskavi na Bildsteinovem domu odkrili zelo veliko zalogo raznih mamil, s katerimi je trgoval na vse strani. Dognali so tudi, da je bil Bildstein, ki se je izdajal za konjeniškega stotnika, le navaden vojak pri dragoncih in je bil tedaj navaden pustolovec. Čeprav je prišel v Waidhofen brez beliča v žepu, je tam kmalu otvoril razkošno nočno zabavišče, v katerem so se shajali vsi mogoči postopači in zapravljivci iz »odličnih« krogov in uganjali orgije.

Bildsteina so aretirali in kakor vse kaže, bodo prišle še mnoge senzacije na dan.

Poroke z godbo

Civilne poroke z glasbeno spremljavo bodo postale na Francoskem po vsej priliki velika moda. Odločilni vzgled za to je dal župan pariškega predmestja St. Maurice. Izjavil je, da se mu zdijo običajne ceremonije vse preveč neromantične, in je zato odredil, da bo vsaj v njegovem poročnem uradu obred spremljevala godba iz gramofonskega zvočnika. Prvo melodijo zaigrajo, ko stopi par v urad, drugo, ko se vpiše v poročni register, tretjo, ko ostavi urad.

Zmaga na Marni zasluga maršala Francheta d' Espereya

V pismu, ki ga je pred nekaj dnevi poslal maršal Franchet d' Esperey senatorju v departementu Seine-et-Marne Evgenu Penancierju, je ohranjen košček zgodovine velepomembne francoske zmage na Marni in priča, kdo je bil prav za prav inicijator takratnih vojnih operacij, ki so odločilno vplivale na zaključno fazo svetovne vojne. Pismo se glasi tako-le:

Maršal Franchet d' Esperey

Gospod senator!

Med tem ko sta v Melunu generala Galieni in Maunoury skupaj s šefom generalnega štaba angleške armade sirom Arhibaldom Murrayem pripravljala načrt za operacije na Marni, sem se tudi jaz bavil v Bray-sur-Seine s tem načrtom skupaj z generalom Henryjem Wilsonom, prvim podšefom angleškega generalnega štaba, ki mi ga je posebej pridelil maršal French.

General Joffre je sprejel moj operacijski načrt, ki ga je 6. septembra tudi izvršil.

V knjigi, ki jo je napisal Recouly o Joffreu, je ta načrt tudi jasno podan Prav tako v angleškem delu generala Spearsa, ki je prisostvoval našim razgovorom.

Če vas to vprašanje zanima, vam bom postregel z oficijalnimi dokumenti, ko se novembra vrnem v Pariz.

Razgovori so se vršili v dvorani poročnega urada, prav nasproti stopnic, v sredi je bila z veliko preprogo pogrnjena miza.

Angleški general Mac Dough, ki je spremljal Wilsona, je pogledal pod mizo, da vidi, če se ni morda kdo skril spodaj. Potlej je odšel v spalnico na desni pogledat, če je prazna. Pogledal je pod posteljo in v omare, nato pa na levo v posvetovalnico.

Vaš tajnik pravi, da je zdaj tista miza nekje spravljena.

Sprejmite gospod senator dokaze mojega najodličnejšega spoštovanja

Franchet d' Esperey

Letala in gledalci

V Lucerni se je vršil letalski meeting, med katerim se je produciral tudi znani zračni akrobat Gerber Hipoma je izgubil oblast nad aparatom in je z vso silo zadrvel v tisočglavo množico gledalcev. Prve tri vrste je dobesedno pokosil. Ko se je končno letalo ustavilo, se je nudila ljudem, ki so prihiteli na pomoč, grozovita slika.

Aparat, njegova kolesa in krila so bila pokrita s krvjo in kosi obleke. Trije gledalci so bili raztrgani na kosce, dvajset jih je bilo zelo hudo poškodovanih, pilot Gerber pa je imel polomljene noge in težke poškodbe na glavi. Meeting so takoj prekinili.

Nova varnostna priprava zoper vlomilce

Neka angleška tvrdka je spravila na trg preprost aparat, ki temelji na principu nevidnih žarkov in omogoča vsakomur, da se v svoji hiši zavaruje zoper vlomilce. Čim stopi namreč kdo v območje teh žarkov, ki ostanejo tudi ponoči nevidni, zabrni zvonec, ki stanovalce vzbudi. Takšne priprave so bile sicer že prej v navadi za varstvo bančnih zakladnic, blagajn i. t. d., toda zdaj so veliko bolj izpopolnjene in veliko bolj preproste, vrhu tega pa se dado z lahkoto uporabiti za avtomatično prižiganje električnih luči ob nastopu noči. So tudi veliko cenejše in jih prodaja večina angleških trgovin z radijskimi potrebščinami.

Zmagujmo s smehom

Član Sovjetske akademije in bivši ljudski komisar za prosveto Lunačarski je izdal knjigo, v kateri obravnava smeh s fiziologičnega in sociologičnega stališča. Bavi se tudi s smehom v literaturi, karikaturi in muziki. Knjigi je dal naslov »Smeh, umetnost razrednega boja.« — Čas bi že bil, da bi boljševiki svoje krvave ideale podali enkrat tudi s smešne strani...

Dvojni samomor z električnim tokom

V malem kraju Reidlingu pri Tullnu na Nižjem Avstrijskem sta izvršila 26 letni plavalni mojster Anton Schimonek in 20-letna šivilja Terezija Agisova grozen samomor.

Pri reidlinškem transformatorju sta se ovila z žico, na konec žice je Schimonek privezal kamen in ga je vrgel čez vod za tok z napetostjo 20.000 voltov. Bila sta na mestu mrtva. Ko so ju našli, sta bila že zogljenela in treba je bilo velike previdnosti, da so ju spravili iz območja morilnega toka.

Kakor je dognala preiskava, sta nesrečneža šla v smrt, ker se zaradi bede nista mogla poročiti.

Iz uredniškega koša

Dolga vas. V Dolgi vasi so snovali novo avtobusno progo. Na sestanku interesentov je dejal nekdo med drugim sledeče: »Najvažnejša točka današnjega sestanka je ta, da se zedinimo, ali si nove proge želimo, ali si je ne želimo. Najvažnejše na progi pa je, da jo speljemo do postaje in od nje. Drugače se ji bo dogodilo kakor tistemu otroku, o katerem so v Dolgi vasi nekoč govorili, da se je rodil mrtev, a ne more ne živeti ne umreti in preti, da se izteče v pesek.«

Vsak dan ena

Pavkist kaznuje svojega sina.

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Zima jih je prehitela!

Na Zgornjem Bavarskem je že zapadel sneg in kmetje morajo v snegu in mrazu 4° pod ničlo spravljati domov otavo, ki so jo bili sušili na ostrvih.

D. Hanstein:

Ali je kriva?

Roman

Stopila je tik do njega in zašepetala z glasom, ki je drhtel od razburjenja:

»Gospod komisar, zanesljivo vem: sin gospoda Wellhorna je mrtev, in tisti, ki hoče biti zdaj njegov sin, je slepar.«

»Nu, čujte — saj ima vendar dokaze.«

»Sama sleparija! Alfred Wellhorn je mrtev.«

»Odkod veste?«

»Zdaj živim v ustanovi, a tega je šele nekaj let, odkar ne morem več delati. Prej sem se sama preživljala in sem živela v Hamburgu. Veste, služila sem v tem kraju, kamor zahajajo mornarji, lastnik podjetja je sam bivši kapitan. On je bil navzoč, ko je Alfred Wellhorn utonil, zakaj lada je bila njegova, in on je vendar takrat v Melbuorneu potrdil, kako in kaj.«

»Kako je temu možu ime?«

»Kapitan Jensen.«

»In kje stanuje?«

»V Hamburgu, v Sainkt Pauli, v neki taki ulici blizu pristanišča. Spomin mi je nekoliko opešal...«

S težavo se je domislila naslova.

»Ali je še tam?«

»Seveda — in on vam lahko vse pove! On ve, treba ga je samo vprašati.«

»Dobro, videl bom —«

»Gospod komisar, Gudula je nedolžna! Odkod naj bi imela nepošten značaj? Moj mož je bil spodoben človek, jaz pa tudi. Gospod Wellhorn se najine hčerke ne bi bil usmilil, če bi ne bilo tako. Nikoli nisva imela opravka s sodnijo —«

»Prav, prav, storil bom, kar morem.«

Schluter je odslovil ženo in stopil v avtomobil. Ali ni bil to važen migljaj? Seveda — tiste ulice tam v Hamburgu res niso bile na dobrem glasu. Morda bi bilo vse to samo poizkus prevare — in kapitan — —

Na predsedništvu mu je prišel višji stražmojster Schreiber že naproti. Ker se je bil Schluter premislil, je bil Schreiber sam opravil obe poti, v Detmold in v Gardelegen.

»Nu?«

»Šolski svetnik je gospod, ki živi v popolnoma urejenih razmerah. Rekel mi je tudi, da ni že več let ničesar slišal o svojem bratu, ker se je ž njim popolnoma sprl, ko je vzel rajnik »tisto potepuško« — tako se je izrazil — v svojo hišo. Tudi moje poizvedbe so potrdile, da je sila spodoben človek, ki živi strogo po predpisih. Zadnje tedne si ni nikoli vzel dopusta. Njegova trditev, da se že več mesecev ni oddaljil iz Gardelegna, je videti resnična.«

»Kaj pa računski svetnik?«

Ta živi v denarnih zadregah. Najbrže je špekuliral na borzi. Sam mi je rekel, da se je s posredovanjem justičnega svetnika Mamerta nekajkrat skušal spraviti z bratom. Zelo nervozen je in v tem trenutku ves obupan nad tem, da se je sin vrnil in so šli njegovi upi po vodi. Vsekako ga upniki hudo pritiskajo in silijo, naj se upre priznanju sina.«

»Prav, Sschreiber. Jaz se peljem nocoj v Hamburg.«

»Večerni vlak je že odšel.«

»Naročite avtomobil, pa pojdem o polnoči.«

»Ali naj vas spremim?«

»Do nadaljnega ni treba. Oglejva si zdaj album zločincev.«

Niti gospe Pieseckove niti kapitana Jensena ni bilo v njem. Sicer je bila pa policija že dognala, da je bila Gudulina mati neoporečna ženska.

Komisar je počasi odšel po ulicah.

»Tedaj dve poti,« je govoril sam s seboj. »Računski svetnik v Gardelegnu? Mogoče — a tu je treba velike previdnosti. Ni se zanesti. In kapitan Jensen!«

Tako misleč je zavil na Behrensovo cesto. Tam je zagledal pred vrati lepe, očividno gosposke hiše dva elegantna gospoda, ki sta se vneto razgovarjala. Vedel je, da se zbira v tej hiši odličen igralski klub, ki ga je bil sam že nekajkrat »obiskal«; a teh gospodov ni bilo nikoli moči zagrabiti.

Schluter se je naglo ozrl proti njima. Hvala Bogu, da sta tako vneto govorila in se nista zmenila zanj!

Eden izmed njiju je bil Alfred Wellhorn. Seveda! Schluter se temu ni čudil. Kdor hoče v štiri in dvajsetih urah zapraviti dve sto tisoč mark, mora biti igralec. Vse bolj ga je zanimal drugi. Tudi njega je bil že videl. Bil je znan slepar, in nekoč ga je bil sam prijel zaradi goljufije pri kartah. Takrat se je imenoval »markiz Gonzola« in trdil, da je Španec. Črno šiljasto brado si je bil med tem obril, a Schluter ga je spoznal po glasu.

»Nujno vas moram spomniti vaše obljube. Denarja potrebujem, takoj!«

»Prosim vas, nekdo prihaja.«

Naglo sta se ozrla na komisarja, ki je stal na pločniku in gledal drugam, kakor da bi čakal avtomobila, ter krenila po stopnicah v prvo nadstropje.

Doktor Schluter je stopil v bližnji restorant in poiskal telefonsko celico. Zahteval je zvezo s predsedništvom.

Radio

Izvleček iz programov

Sreda, 30. septembra.

LJUBLJANA: Popoldanski program odpade. — 18.30: Salonski kvintet. — 19.30: Literarna ura. — 20: Prvi velemojstrski šahovski turnir v radiu. — 22: Napoved časa in poročila.

Četrtek, 1. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Gimnastične vaje. — 20: Sociologija in etika evangelijev. — 20.30: Koncert radio - kvarteta. — 21.30: Operni dueti. — 22: Šlagerji. — 22.30: Napoved časa in poročila.

20.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.30: Poročila. — 22.50: Radio - orkester. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.40: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 19.05: Igra. — 21: Poljuden koncert orkestra. — 22.15: BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Radio-orkester. — 16: Popoldanski koncert. — Koncert na orglje. — BRNO 19: Program iz Prage. — 21.40: Klavirski koncert. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 18: Koncert solistov. — 20.15: Orkestralen koncert. — 22.30: Pevski in klavirski koncert iz Vilne. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 17: Koncert avstrijske glasbe. — 19.15: Komorna glasba. — 20.30: Mikrofonski feljton. — 21: Pevski koncert. — 22.15: Plesna glasba. — BERLIN 19.30: Prenos Verdijeve opere »Macbeth« iz državne opere. — 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.15: Godba na pihala. — 19.30: Narodne pesmi. — 20.05: Plesni večer. — MÜHLACKER 16.05: Popoldanski koncert. — 19.45: Filharmonični orkester. — 20.15: Balade. — 20.45: Orkestralen in violinski koncert. — Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 17.30: Vojaška godba. — 19.15: Koncert orkestra. — 20.30: Veseloigra. —

Konkurenčne cene krznenim plaščem

Obilno izbiro nudi

L. Rot

Ljubljana Mestni trg 9.

Modno krzno za ovratnike in obšive

FOTO-AMATERJI!

Povečave iz Vaših negativov Vam strokovno izvrši **Foto-materijal JANKO POGAČNIK, Ljubljana,** Dunajska cesta 20, nasproti kavarne »Europa« — **Bled,** Vidovdanska 28 11839

Severjeva otomana

z 32 peresi v sedežu in 4 v zglavju. Velikost 185×78. Najboljši materijal. Cena 550 do 850, po izbiri preobleke.

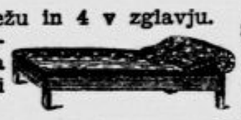

Zahtevajte vzorce! 68

SEVER RUDOLF, Marijin trg štev. 2.

Rajonske zastopnike iščem!

Doseženo je

Največja izraba kuriva s popolno izrabo celotne kurilne ploskve.

Peč za velike in največje prostore

RAPID

je patentirana DO **50%** prihranka na kateremkoli kurivu

TEHNIČNI BIRO LJUBLJANA, GRADIŠČE 13
Telef. 2796

Poceni in dobro

kupite ure, zlatnino in srebrnino pri svetovno znani tvrdki

H. Suttner

Ljubljana, Prešernova ulica 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije. Velika zaloga ur znamk, Glashütte, J. W. C. Schaffhausen Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo, itd. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik od H. SUTTNER, LJUBLJANA 4, zastonj in poštnine prosto.

Felix Toman

kamnoseški mojster

Ljubljana

Resljeva cesta štev. 30

priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah

287

REDKA PRILIKA!

Nudi se Vam priložnost, da lahko kupite po neverjetno nizkih cenah umetniške slike, narodno vezivo in keramijo v jugosl. ornamentiki. Po veliki turneji po Dalmaciji in jadranskih kopališčih se prodajajo od danes naprej vse umetniške slike in ostali umetniški predmeti za polovico kataloške cene. Izložba obsega več kot 2000 umetniških predmetov v prostrani verandi na vrtu kavarne »ZVEZDA«. Krasen pregled! Neobveznost kupovanja! Prosto vstopnine. Odprto ves dan. Vhod skozi vrata. Dijakom je dovoljeno kopirati brezplačno narodno ornamentiko! 11832

Otvoritev prodajalne suhomesnatih izdelkov

Sporočamo cenj. občinstvu, da smo otvorili v Ljubljani na Mestnem trgu štev. 3 moderno in vsem higijenskim zahtevam odgovarjajočo novo prodajalno suhomesnatih izdelkov, kakor tudi svežega mesa.

Da so naši izdelki res samo prvovrstni, jamči ime naše stare, svetovno znane tovarne suhomesnatih izdelkov.

Da bi pa v teh težkih časih omogočili tudi tukajšnjemu občinstvu nabavo res samo prvovrstne in odlične robe za mali denar, smo se odločili otvoriti tudi v Ljubljani našo filijalo, katero otvarjamo 1. oktobra t. l.

Za solidno in točno postrežbo jamčimo!

K. RABUS IN SIN VIKTOR MURN
tvornica suhomesnatih izdelkov 11838
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 3

Vabilo za obisk

gostilne „Grajska klet“

LJUBLJANA, Mestni trg štev. 13

Cenjenemu občinstvu najvljudneje priporočam moja prvovrstna vina po najnižji ceni, od 10 Din za liter naprej. Na razpolago so sledeča vina: dolenjska, štajerska, dalmatinska, zlasti izborna portugalka iz Trške gore. Dobra domača hrana. Abonenti se sprejemajo po nizki ceni.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča

VIDEMŠEK ANICA
gostilničarka »Grajske kleti« 11836

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprn. Obe hibi odstranite že z enkratno vporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine. Poskusite najprej z malo tubo, ki stane Din 8.— Velika tuba stane Din 13.— Dobiva se povsod.

Otvoritev specijalne trgovine rokavic in nogavic

TVRDKA MILJKOVIČ IN DRUG naznanja cenj. občinstvu, da je otvorila specijalno trgovino za rokavice in nogavice.

V zalogi bomo imeli vedno veliko izbiro najfinejših kožnih in drugih vsakovrstnih damskih in moških rokavic ter nogavic po solidnih cenah.

Sprejemajo se tudi rokavice v popravilo in čiščenje.

Za obilen obisk se priporoča

TVRDKA MILJKOVIČ IN DRUG
Aleksandrova cesta 5 — v Palači Viktorije 11840

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Josipa Primca

NADREVIDENTA DRŽ. ŽELEZNICE V POKOJU

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini, čč. sestram-usmiljenkam, darovalcem vencev in cvetja, uradništvu Direkcije drž. železnic in končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 30. septembra 1931.

11844 **Žalujoča rodbina Primc.**

Zapustil nas je naš ljubeči soprog, oče, stari oče v nedeljo 27. t. m. ob 19. uri po kratki in mučni bolezni, gospod

Janko Presker

INŠPEKTOR DRŽAVNE ŽELEZNICE V POKOJU V BREŽICAH

Pogreb predragega pokojnika se je vršil v torek, dne 29. septembra t. l. ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Brežicah.

Brežice, dne 28. septembra 1931. 11835

Žalujoča soproga, hčerki, zeta in vnuka.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je v torek, dne 29. septembra t. l. ob ¼ na 7. zjutraj preminila naša iskreno ljubljena soproga, mamica, hčerka, sestra, sinaha, svakinja in teta, gospa

Pavla Drnovšek roj. Krulc

kot žrtev materinstva.

Pogreb bo v četrtek 1. oktobra ob pol 17. uri iz hiše žalosti v Laškem št. 85, na tamkajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župnijski cerkvi v Laškem v petek, dne 2. oktobra ob pol 8. uri zjutraj ter v župni cerkvi v Slov. Bistrici.

Bog ji daj večni mir!

Laško-Slov. Bistrica, dne 29. septembra 1931.

DR. DRNOVŠEK DOMINIK, advokat v Laškem, soprog; MARKO in njega bratec, otroka; JOSIPINA KRULC, mati; VINKO GORNJAK in dipl. jur. FRANCEK KRULC, brata, ter ostalo sorodstvo in svaštvo. 11842

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nad vse ljubljenega soproga, brata, strica in svaka, gospoda

Maksa Plankota

kakor za poklonjene vence in cvetje se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini, uradništvu Direkcije drž. žel., pevskemu odseku »Sloge«, godbi »Zarja« in končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

V Ljubljani, dne 30. septembra 1931. 11843

ŽALUJOČI OSTALI.

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra" v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate

F. Čuden
Ljubljana
Prešernova ul. 1
Žepne ure
budilke
kuhinjske ure
zlatnina
srebrnina
11441

Službo dobi

Mesar. pomočnika samo res dobro izurjenega tudi v sekanju mesa, sprejmem takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mesarija«. 43371-1

Kavokuharja ali kavokuharico sprejmem takoj za veliko kavarno v Ljubljani. V poštev pride le dobro izvežbana prvovrstna moč. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43364-1

Trg. vajenca pridnega in poštenega, od dobrih staršev, sprejmem takoj. Ponudbe na naslov Maks Robič, trgovina mešanega blaga, Središče ob Dravi. 43366-1

Učenko v trgovino mešanega blaga sprejme Gregor Koželj, Mokronog. Imeti mora 2 meščanski šoli. 43367-1

Brivskega pomočnika dobrega bubi pristriževalca, s hrano in stanovanjem v hiši, s 1. oktobrom sprejme Oton Heimgartner v Slov. Bistrici. 43361-1

Vajenca proti takojšnji plači sprejme Gustav Puc, kleparstvo in vodovodna instalacija, Ljubljana, Tržaška cesta. 43158-1

Čevljar. vajenca z vso oskrbo v hiši sprejme Viktor Vovk, Dvor pri Žužemberku. 41656-1

Trg. vajenca (ko) sprejme boljša delikatesna in špecerijska trgovina v Ljubljani. Vsa oskrba pri starših. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43095-1

Knjigovodjo-injo z znanjem strojepisja in vseh pisarniških del iščemo za takojšnji nastop. Reflektanti z prakso v lesni industriji imajo prednost. Ponudbe z navedbo prakse in plačilnimi zahtevki je nasloviti na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Marljiva pisarniška moč«. 41947-1

Strojnik zmožen vseh popravil pri parni lokomobili, polnojarmeniku in električni razsvetljavi, dobi službo. Vešč mora biti tudi brušenja žag ravnanja s stružnico (Drehbank) in sploh vseh popravil pri parni žagi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Strojnik«. 41848-1

Učenko v trgovino mešanega blaga na deželi sprejme M. Dreu, Podlehnik pri Ptuju. Nastop takoj. 41780-1

Mi iščemo vas! In vi zopet nas! Vi iščete stalno zaposlitev, mi pa zopet agilne in zanesljive moči za domača dela, za pot, za vodstvo podružnice itd. Marljivim osebam se nudi prilika za brezskrbno bodočnost. — Proti prilogi znamke za odgovor daje izčrpne informacije Berenyi, Osijek. 38441-1

Šoferja-mehanika mlajšega in zanesljivega sprejmem takoj. Prednost imajo tisti, ki so že potovali po Hrvaškem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43428-1

2 kroj. pomočnika z oskrbo v hiši sprejmem takoj. Reflektanti naj se predstavijo na naslov: Karel Dolinšek, krojač, Vrhpolje, p. Kamnik. 43456-1

Učenko sprejmem v trgovino mešanega blaga. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43479-1

Kroj. pomočnika ali pomočnico sprejmem v Kolodvorski ulici št. 11. dvorišče. 43463-1

Mizar. pomočnika veščega pohištvenih del sprejme mizarstvo »Sava« v Kolodvorski ulici št. 18. 43462-1

Blagajničarko iščem za takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 43480-1

Mlajšega šoferja s kavcijo, sprejmem za avtotakso. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Zanesljiv vozač«. 43496-1

Trg. učenca s primerno šolsko izobrazbo sprejme modna in konfekcijska trgovina Jakob Lah v Mariboru. 43497-1

Trgovski potniki

Fiksum in provizijo nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vso dravsko banovino za manufakturno blago. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 39877-5

Zaslužek

Agente iščemo in plačamo najvišjo provizijo, za prodajo 100 množinskih in konsumnih predmetov. Noben odjemalec ne reče »ne«. — Patentine novosti. Izumi, vse jako poceni. Vzorci nepotrebni. Fotografije kot resnica. — Trgovska hiša Schapira, Dunajska c. 36. 43476-3

Knjige

Komplet. Valvazor za 1000 Din naprodaj na Poljanski cesti štev. 6/II. 43475-8

Pouk

Francoščino, klavir poučuje v Parizu izprašana učiteljica. Wolfova ul. 10, drugo stopnjišče /II. 41808-4

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo Auto) telefon 2236
Prva oblast. koncesijonirana
Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! 251

Gosli poučuje bivši učitelj konservatorija. Studentovska ulica št. 9/I. 291-4

Redka prilika! Večerni tečaj prikrojevanja krojačem in pomočnikom, z najnovejšim poukom svetovno znanega »Adam« sistema (visoke, široke rame). Uniforme po zadnjih predpisih. Šiviljam, pletiljam, damam in gospodičnam za samouporabo po lahko razumljivem sistemu priredi Strokovno krojno učilišče, sedaj še Stari trg št. 19, od 5. oktobra dalje pa Mestni trg 5/II, kamor se preseli. Informacije in vpisovanje dnevno in zvečer od 7.—8. Revnejšim znižano. Plačljivo na obroke. 43455-4

Službe išče

Mladenič 24 let star, vajen konj in poljskih del, išče službo hlapca. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43380-2

Mlad trg. pomočnik špecerijske stroke, želi nameščenje v kaki galanterijski ali manufakturni trgovini v Ljubljani kot **brezplačen praktikant.** Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovčev sin«. 43376-2

Dekle pridno, pošteno in zanesljivo, išče stalno zaposlitev za čez dan v laboratoriju ali kaj sličnega. — Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 43391-2

Kuharica starejša, samostojna, vajena kuhe meščanske hrane, želi takoj službo pri boljši družini. — Ponudbe na naslov: Družina Klemenčič Biserjane št. 17, pošta Sv. Jurij ob Ščavnici. 43365-2

Šofer-mehanik zmožen vseh popravil, z večletno prakso, išče za takoj službo. Cenjene ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Vsakovrsten avto«. 43345-2

Natakarica zmožna 5000 Din kavcije, išče za takoj službo v Ljubljani. Ponudbe prosi na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Kavcije zmožna«. 43331-2

Boljše dekle izobraženo, išče mesto sobarice - začetnice, ali kaj sličnega — najraje izven Slovenije. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zaprte oči«. 43265-2

Blagajničarka poštena, zanesljiva in dobra moč želi mesto v kavarni ali restavraciji za takoj ali pozneje. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vestna blagajničarka«. 42064-2

Izurjena pletilja z dveletno učno dobo, išče stalno službo s hrano in stanovanjem v hiši. Mici Strnad, p. Petrovče pri Celju. 43495-2

Natakar-jelonoša mlad in pošten, z dobrimi spričevali, sedaj v sezonski službi, išče stalno nameščenje v mestu ali izven. Naslov: Slavko Srebernar, Slomškova ul. 21. 43434-2

Plačilna natakarica kavcije zmožna, išče odgovarjajoče mesto v Ljubljani, ali boljši gostilni na deželi. Ima osebno pravico in potrebno prakso. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Plačilna«. 43430-2

Kontoristinja z večletno prakso, vešča slov. in nemške korespondence, knjigovodstva ter vseh ostalih pisarn. del, išče službo za takoj. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Marljiva in zanesljiva«. 43445-2

Postrežnica mlada, pridna in poštena, želi zaposlenje v popoldanskih urah. V svrho osebne predstave je pustiti cenj. naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod značko »Primorka«. 43460-2

Dekle ki zna tudi nekaj kuhati, išče pri boljši družini s 1. ali 15. oktobrom službo sobarice, ali za vsa hišna dela. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43452-2

Šivilja gre šivat na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra pod šifro »Izurjena«. 43420-2

Trg. pomočnica (začetnica) vajena špecerije in manufakture, išče kakršnokoli službo. Event. bi tudi pomagala pri gospodinjstvu. Dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Štev. 5«. 43494-2

Dama — Nemka želi zaposlitve v popoldanskih urah z nemško konverzacijo z otroci. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Boljši otroci«. 43488-2

Radio

Radio tricevni, direkten priključek, skoraj nov, in zvočnik po nizki ceni proda Stjepan Kralj, brivec, Ljubljana, Dunajska c. 58. 43408-9

Motorna vozila

Dvosedežni avto zamenjam za dobro motorno kolo. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 43404-10

Motorno kolo 350 cm³ — v brezhibnem stanju zaradi nakupa avtomobila zelo poceni naprodaj. Pojasnila daje iz prijaznosti gosp. Kremžar, št. Vid, telefon štev. 5. 43274-10

Kolesa

Damsko in moško kolo po nizki ceni proda Tušek Ljubljana, Gradaška ulica št. 8. Ogledati med 12. in 15. uro. 43491-11

Kupim

Prešo za sir železno, stoječo, sirni kotel za približno 800 litrov, na parno kurjavo, kupi takoj Mlekarska zadruga Naklo, pošta Kranj. 43395-7

Vrtna vrata železna, dobro ohranjena kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43392-7

Na obroke lahko kupite kar potrebujete skoraj v vseh večjih ljubljanskih trgovinah s posredovanjem Kreditne zadruge detajlnih trgovcev v Ljubljani, Cigaletova 1 (pri sodniji). 39917-7

Cizo — ročni voz kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ročni voz«. 43423-7

Moderen pisalnik najraje iz orehovega lesa, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro ohranjen«. 43444-7

Prodam

Wertheim blagajno dobro ohranjeno prodam za 3000 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43363-6

2 glinasti peči visoki, malo kurjeni, poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 43400-6

»Novi akordi« 50 zv. l. I—XII prodam. Ponudbe na šolsko upraviteljstvo Dolič, pošta Mislinje. 43370-8

Poceni prodam nekaj komadov rabljenega pohištva (postelja, omara, miza, stoli in foteljí), staro obnošeno obleko in čevlje. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 42084-6

Holandske gomolje hiacint, tulipanov itd. v 130 vrstah po imenih nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 41978-6

»Hipe« namizna posoda za shranjevanje kruha in peciva v gostilnah itd. se naroča pri Alojz Dergancu, Gerbičeva 7, Ljubljana. 41807-6

2 reg. blagajni dobro ohranjeni, 1 manjša in 1 s 6 predalt. po zelo ugodni ceni prodam. Eventuelno tudi na mesečne obroke. Posredovalcem primerno provizijo. Ponudbe pod »Blagajna« na oglasni odd. »Jutra«. 41437-6

Bukovo oglje 10 vagonov prodam franko vagon. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Oglje«. 40489-6

Vinske sode od 200 do 500 litrov, kakor tudi hramne sode od 15 hl do 50 hl prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 38445-6

Puhasto perje čisto čohano kg po 48 Din, druga vrsta kg po 38 Din, čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po pošt. povzetju L. BROZOVIČ, ZAGREB Ilica 82. 22-6

Veliko stelažo in peč na plin za kuhanje in pečenje, prodam. — Pojasnila daje tvrdka Fr. Lubas, izdelovalnica harmonik, Dunajska cesta 36. 43442-6

Več parov čevljev novih, zelo poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43492-6

Kredenco črno, dobro ohranjeno in **lep češki servis** za 12 oseb, obstoječ iz 75 kosov, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43473-6

Gramofon. plošče nove po 20—25 Din, svilene nogavice 35 Din, damastne namizne prte 45 Din, platnene namizne prte 31 Din, moderen damski nakit zelo poceni, jedilni pribor v kasetah 300 Din, svilene kravate 9 Din — Razpošiljalnica »Omnia« Dunajska cesta štev. 36. 43477-6

Kapital

Industrij. podjetje dobro vpeljano, sprejme **družabnika s 500.000 Din.** — Čisti dobiček dokazano 25 %. Ponudbe pod šifro »Sodelujoč ali tihi družabnik« na podruž. Jutra v Mariboru. 43354-16

Din 250.000.— se sigurno naloži na vknjižbo I mesto na krasno trgovsko domačijo. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Dobra naložitev«. 41782-16

RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
KNJIGOVODSTVO
»Kartoteka«
Ljubljana
Šelenburgova ul. 6.

10.000 Din posojila iščem proti garanciji ter visokim obrestim. Drugo po dogovoru. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Sigurno«. 43414-16

Posest

Lepo letovišče z lastnim jezerom, v bližini Ljubljane prodam. — Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 43407-20

Kupim parcelo v Ljubljani. Ponudbe z natančnim opisom lege in velikosti ter ceno na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Resen, takojšen kupec«. 43372-20

Vila v Mariboru moderna, novozidana, davka prosta, s komfortnimi stanovanji in 8 % najemninskim donosom, naprodaj. Potrebno 500.000 Din, ostanek hipoteka. — Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Solnčna stanovanja«. 43355-20

Stavbna parcela 9000 m², v najlepši vzvišeni legi ob tivolskem parku, terasirana, ograjena z mrežo in živo mejo, naprodaj. Stavbno dovoljenje izdano, krasen načrt in model na razpolago. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43340-20

Parcela 1000 m² velika naprodaj za Bežigradom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 43448-20

2 tristanovanj. hiši popolnoma novi naprodaj. Prva na Kodeljevem, druga na Selu. Istotam tudi nova, enonadstropna **pekarija** na zelo prometnem kraju na Selu. Vse tri hiše se lahko plačajo z vložno knjižico Mestne hranilnice ljubljanske in drugih domačih denarnih zavodov. Pojasnila daje Josip Oražem, Moste pri Ljubljani. 43321-20

Stavbišče takoj prodam. Poizve se v Podmilščakovi ulici 26. 43254-20

Lepe stavb. parcele pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43094-20

Lepo posestvo 40 oralov njiv, polja in travnikov in 40 oralov gozda vse v enem kompleksu pri postaji Kozarac prodam. Vprašati pri Miču Brkoviču, Bosanski Prijedor. 42031-20

Kovačijo na prometni cesti v Ptujski okolici, s čedno stanovanjsko hišo, pritiklinami, vrtom in sadonosnikom oddam takoj v najem ali prodam. Pojasnila daje »Jugopaket«, Maribor, Meljska c. 29. 41779-20

Več parcel po 500—1000 m², naprodaj tik kolodvora v Dev. M. v Polju. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 43447-20

Štiristanovanj. vila novozidana, z vsem komfortom, rentabilna, v Ljubljani naprodaj za 500.000 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43449-20

Vrednote

Srebrne krone staro zlato in srebro kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Pohištvo

Visoka omara umivalnik z marmornato ploščo, miza in nočna omarica naprodaj v Tavčarjevi ulici 3/III, vrata 8. 43398-12

Divan (rdeč pliš) z vložnim modrocem, uporaben tudi kot postelja, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43457-12

Oblačila

Plašč od skunksa, popolnoma nov naprodaj v Žitnikovi ulici št. 6. 43382-13

Zimska suknja črna in več moške obleke naprodaj med 12. in 1. uro Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43441-13

Prehrana

Domačo hrano dobro, nudim v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43338-16

Lokali

Poslovni lokali na Dunajski cesti št. 29/I so s 1. septembrom na razpolago. Poizve se istotam. 43374-19

Suho skladišče izven Ljubljane (Zg. Šiški, St. Vidu ali Viču) iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Suho«. 43308-19

Lokal oddam takoj. Pojasnila daje Alojzij Breceljnik, sedlarski mojster, Gosposvetska cesta 18, dvorišče 43378-19

Majhno trgovino na prometni točki ob banovinski ali državni cesti na deželi kupim v ceni 40—60.000 Din. Posredovalci niso izključeni. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Trgovina«. 43453-19

Trgovina specerije, kolonijalne in suhomesnate robe, v Zagrebu na zelo prometnem mestu, dobro uvedena obrt, s solidnim inventarjem in zalogo blaga z osiguranom najemninsko pogodbo proti solidni najemnini; mesečni promet 60.000 dinarjev, naprodaj zaradi bolezni lastnika, skupaj z blagom za 65 tisoč dinarjev. Krasna eksistenca za solidnega mladega trgovca. Poslovnica M. S. Pavlekovič, Zagreb, Ilica 146, I. nadstr., levo. 43165-19

Lokal za društvene sestanke iščemo »gozdovniki« v Ljubljani. Obračamo se na posestnike, društva itd., ako bi po enkrat na teden zvečer odstopili svoj lokal, proti odškodnini. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Gozdovniki«. 43417-19

Poslovni lokali na Dunajski cesti št. 29/I so s 1. septembrom na razpolago. Poizve se istotam. 35905-19

Hotele, gostilne kavarne, restavracije in vinotoče prodaja in daje v najem poslovnica za gostilničarstvo M. S. Pavlekovič, Zagreb, Ilica 146/I. Informacije proti poslani 5 Din znamki pošljemo franko. 213-19

Vinotoč ali kaj sličnega vzamem na račun. Imam točilno pravico. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Zmožna kavcije«. 43368-19

V najem

Točilno pravico oddam, ali vzamem na račun vinotoč ali kako uradniško menzo. Zmožna sem tudi kavcije. Ponudbe pod šifro »Dobra kuhinja« na oglasni oddelek »Jutra«. 43369-17

Pekarijo na prometnem kraju v mestu ali na deželi vzamem v najem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Pekarija«. 43410-17

Pridelki

Portugalko prvovrstno po 14 Din liter toči kavarna in vinotoč »Central«. 41839-38

Les

Mlad gozd večji kompleks kupim. Ponudbe z navedbo lege, mere in cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Gozd 1431«. 43451-15

Dijaška stanovanja

K dijaku sprejmem sostanovalca z vso oskrbo v Gradišču 17, pritličje, levo. 43347-22

2 dijaka ali gospoda sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43433-22

Sostanovalca k dijaku sprejmem v sredini mesta. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 43493-22

Stanovanja

oddajo

2 sobi s kuhinjo in vsemi pritiklinami oddam v Tovarniški ulici 27 43403-21

Stanovanje 2 sob in kuhinje takoj odda M. Ravtar, Stari trg št. 19. 43397-21

Enosob. stanovanje s 1. novembrom oddam v Zadružni ulici 3 (Kodeljevo) 2 minuti od tramvaja. 43385-21

Stanovanje 3 sob, kuhinje in pritiklin takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43379-21

Štirisob. stanovanje pod Tivolijem oddam s 1. novembrom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 43240-21

Stanovanje suho, komfortno, 3 sob in kompletnih pritiklin, v I. nadstropju, 25 minut od centra mesta oddam za 1000 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 43409-21

Sobo in kuhinjo takoj oddam v Zeleni jami, Ljubljanska ulica 43. 43429-21

Stanovanja

iščejo

Stanovanje dvosobno, prostorno, v Šiški ali Rožni dolini išče drž. uradnik (tričlanska družina) s 1. novembrom. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod »Absolutno čisto«. 43394-21/a

Sobo s kuhinjo iščeta zakonca brez otrok Pismene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »2000«. 43324-21/a

Dvosob. stanovanje za oktober ali november išče čista in mirna stranka. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Odrasla družina«. 43415-21/a

Stanovanje 1 ali 2 sob in kuhinje, iščem s 1. ali 15. novembrom za stranko brez otrok. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stanovanje«. 43427-21/a

Dve gospodični uradnici iščeta dvosobno stanovanje s kopalnico, v novejši hiši. Ponudbe pod »Stalno« na oglas. oddelek »Jutra«. 41387-21/a

Dvosob. stanovanje išče tričlanska družina. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »November«. 43486-21/a

Zakonca brez otrok iščeta stanovanje 2 sob (event. 1 večje s kabinetom), kuhinje, kopalnice in pritiklin, s 1. novembrom ali decembrom — v prvi vrsti pod Tivolijem, na Mirju, Trnovem ali blizu dolenjskega mosta. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Solidna stranka«. 43438-21/a

Sobe

oddajo

Opremljeno sobo mirno in čisto, s posebnim vhodom oddam v Trnovem Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43436-23

Lepo sobo z uporabo kopalnice oddam na Borštnikovem trgu št. 1/II, desno. 43439-23

Prazno sobo s posebnim vhodom, v centru mesta takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43454-23

Sobo lepo opremljeno, sredi mesta, z vso oskrbo oddam boljši osebi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43437-23

Sostanovalca v lepo in separirano sobo sprejmem k uradniku. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43443-23

Sobo elegantno opremljeno in s posebnim vhodom, v centru mesta takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43446-23

Sobo takoj oddam na Starem trgu št. 26. 43472-23

Opremljeno sobo veliko, s štedilnikom in 2 posteljama takoj odda Moborič, Mišičeva cesta 21 43468-23

Opremljeno sobo z vsem komfortom, v centru mesta oddam boljšemu solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 43469-23

Opremljeno sobo takoj oddam v Rožni ulici št. 19. 43470-23

Opremljeno sobo event. s hrano oddam 3 gospodom na Emonski cesti št. 4/I. 43471-23

Lepo sobo s 1. oktobrom oddam v Židovski 6. 43483-23

Majhno sobico s 1. oktobrom oddam v Židovski 6. 43484-23

Opremljeno sobo svetlo in zračno, z električno razsvetljavo oddam 2 osebama v Kapiteljski ulici št. 3. 43481-23

Krasno sobo novoopremljeno oddam starejšemu gospodu s postrežbo. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 43485-23

2 opremljeni sobi takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43487-23

Opremljeno sobo lepo, s parketom in elektriko oddam v Sp. Šiški, Žibertova ulica štev. 30/I. 43489-23

Prazno sobo s souporabo kuhinje oddam gospodični. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 43474-23

2 gospodični sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43490-23

Sostanovalko solidno, sprejmem takoj ali pozneje. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43464-23

Lepo sobo takoj oddam 2 gospodičnama. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 43465-23

Sobo čisto in prijazno oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43500-23

Sobico v centru mesta oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43459-23

Sobo oddam s 1. oktobrom dvema gospodoma v Zeleni jami, Zvezna ulica št. 3. 43386-23

Opremljeno sobo solnčno, s posebnim vhodom in hrano ali brez oddam v Sp. Šiški, Černetova 31. 43384-23

Lepo sobo event. s hrano, v sredini mesta oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 43381-23

Prazno sobo s parketom in posebnim vhodom oddam v Mostah. Koroščeva 2. 43383-23

Sobico oddam solidni gospodični na Bleiweisovi cesti 15/III 43375-23

Opremljeno sobo oddam na Večni poti 17. 43402-23

Opremljeno sobo v I. nadstropju blizu sodišča oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43399-23

Opremljeno sobo z električno razsvetljavo oddam dvema gospodoma. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43388-23

2 gospoda sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43377-23

Sobo blizu Tabora oddam 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43373-23

Opremljeno sobo separirano, oddam za ubožnico — Zavrti, Sketova ulica 5. 43389-23

S 1. oktobrom poceni oddam mirni gospodični zračno in svetlo sobico. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43344-23

Lepo solnčno sobo oddam 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43320-23

Gospodično sprejmem kot sostanovalko, event. s hrano. Naslov pove oglas. oddelek Jutra 43318-23

Opremljeno sobo s kopalnico oddam. Ogledati med 12. in 14. uro. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43293-23

Sostanovalko takoj poceni sprejmem v lepo in zračno sobo, z elektriko in posebnim vhodom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43275-23

Sobo takoj oddam gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43241-23

Podstrešno sobo lepo, z električno razsvetljavo oddam mirnemu gospodu. — Pelc, Ljubljana, Kopališka 8. 43181-23

Opremljeno sobo solnčno in snažno, v novi vili poleg tivolskega gozda 5 minut od banske palače oddam solidni stranki. — Cesta na Rožnik štev. 47. 43108-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom in zajtrkom oddam s 1. oktobrom boljši osebi. Privoz 13. 41980-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam v bližini banske palače. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 41930-23

Sobo lepo oddam samo boljšemu solidnemu gospodu s 1. oktobrom. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 40503-23

Sobo z 2 posteljama takoj oddam pri kolodvoru. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 43416-23

Prazno sobo s parketom in elektriko, s 15. oktobrom odda Pišlar, Tržaška cesta 19/I — levo. 43418-23

Gospoda kot sostanovalca z vso oskrbo sprejmem na Mestnem trgu 24/I. 43419-23

Sobo s posebnim vhodom in vso oskrbo oddam boljšemu gospodu. Istotam sprejmem **gdč. sostanovalko** s hrano, blizu obrtne šole. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43421-23

Na Taboru oddam krasno sobo 1 ali 2 osebama. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 43426-23

Lepo, prazno sobo v sredini mesta oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43431-23

Lepo sobo separirano, s hrano poceni oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43432-23

Sobe iščejo:

Mirno sobico bolj v sredini mesta išče gospodična. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Sredina«. 43360-23/a

Sobico s hrano išče vpokojenec s 14letnim sinom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vpokojenec«. 43387-23/a

Sobo s separatnim vhodom in elektriko, v sredini mesta, v pritličju ali prvem nadstropju išče Jadranska Straža. Ponudbe z navedbo najemnine na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »J. S.« 42038-23/a

Zračno sobo z dobro hrano, v bližini Sv. Krištofa išče soliden gospod s 15. oktobrom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43466-23/a

Za mesec oktober iščem sobo s posebnim vhodom, v sredini mesta. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Inženjer« 43458-23/a

Razno

Kateri ima v Beogradu ali blizu za iztirjati kakšne terjatve ali intervencije pri oblastih, naj se takoj javi na oglasni oddelek Jutra pod »Honorar po dogovoru«. 43305-3

Telefon 2059
Premog
suha drva
Pogačnik Bohoričeva št. 5

Hočete k filmu?

Pišite na: Interfilm Studio Gesellschaft Berlin-Lichterfelde W. 32. 11794

Češke kameninaste cevi
CIHLAR, Ljubljana, Dunajska cesta 69

Novosti! Novosti! Najnovejša službinska patetna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsaku hižu, hotele, za putujuće osobe in noćne službe. Stane Din 390.— Razpošiljam poštom in železnicom po povzetju.

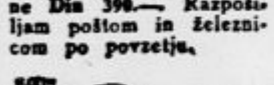

Lesena službinska patentna zelo praktična složljiva postela s tapeciranim madracom. — Stane Din 290.—

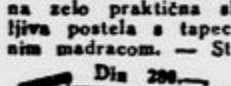

Poljska patentna postela složljiva praktična za touriste, vojake in za ferijalne kolonije. Stane Din 350.—

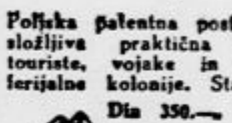

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

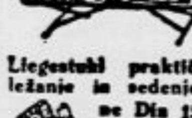

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—
L. BROZOVIČ, ZAGREB Ilica 82. III.

Dopisi

La vie d' amour V oglas. oddelku »Jutra« pismo. 43424-24

Iskreno prijateljstvo z mladim, idealnim in inteligentnim dečkom želi punčka z dežele. Dopise s polnim naslovom (tajnost zajamčena) na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Prešmentana ljubezen«. 43461-24

Ženitve in poroke posreduje najbolj vestno in diskretno koncesijonirani Zavod za sklepanje »Rezor« Zagreb, pošta 3. — Informacije in prospekte pošilja proti vposlani znamki za 10 Din. 213-24

Ženitve

Katera je srečnica? Za svojega ljubega, dobrega prijatelja iz odlične rodbine, Nemca - Slovenca 27 let starega, elegantnega, z ljudomilim značajem, z dobro srednjo izobrazbo iščem ljubko dekle z najmanj 500.000 Din dote. Vposlane slike takoj vrnem. Diskrecija častna zadeva. Ponudbe na podruž. Jutra« v Mariboru pod Srečnica 45«. 41945-25

Glasbila

Pianine lastne izdelke, solidne konstrukcije, neprekosljive v glasu prodaja na najmanjše obroke R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5. 43326-26

Živali

Lovska psica kratkodlaka, belopikasta, s rjavimi lisami, kratkega repa, se je zatekla. Lastnik: Česnik, Večna pot 1. 43426-28

Ludega psa mladega, velikega, za na verigo kupi Ivan Kuralt, valjčni mlin, Domžale. 43450-27

Kam pa kam?

Pri Lasanu v Mostah in na Viču v gostilni Newyork dobite prvovrsten, sladek, beli in črni mošt po Din 10 liter. Na deželo nižja cena. Se priporoča Rok Lasan. 43467-18

Stroji

Stroji! Radi preureditve obrata prodam stroje, popolnoma uporabne, brezhibne, po najnižji ceni, in sicer: 8-40 po Din 650.—, 8-50 po Din 1300.—, 8-60 po Din 1500.—. Izvolite si osebno ogledat, gotovo boste našli stroj, ki bo za vašo porabo tako za izdelovanje nogavic, kakor vseh drugih pletenih predmetov. Pišite na naslov: Kati Vajt, Celje. 305-29

Star šivalni stroj še dobro ohranjen, kupim. Pismene ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Singer«. 43412-29

Informacije

Oni gospod navidezno znan — včeraj predpoldne v Dalmatinovi ulici v spremstvu dr. M. iz L., blagovoli v svrho pojasnila od dr. M. glasno izrečenih besed »zaprt bo« javiti svoj naslov na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Falsificiran podpis«. 43422-31

Obrt

Slike za legitimacije dobiš v 10 minutah pri Foto Joško Smuc, Wolfova ul. 12 (Oražmov dom). 304-30

Cenjenim damam se priporočam za moderniziranje klobukov po najnovejših modelih. Preoblikovanje 28 Din. Salon »La femme Chic«, Ljubljana — Šelenburgova ulica št. 6/I. 290

Zimske suknje (plašče) cele ostanke od metrov 2.60 do 2.85, fino češko blago, prejšnja cena Din 560, sedaj cel ostanek za 365 Din dobite pri **Commerce d. d., Ljubljana** Tavčarjeva ulica, prvo nadstropje. 11807

Klavirji! Tovarna klavirjev Seiler v Nemčiji, ustanovljena leta 1840., izdeluje prvovrstne inštrumente, neprekosljive v glasu in izdelavi. Zastopstvo R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2. 43328-26

Svinčnike, zvezke

in sploh vse, kar potrebuješ za šolo, kupiš najbolje in najceneje v *knjigarni Tiskovne zadruge,*

MARIBOR, Aleksandrova cesta 13

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.